

PROBANKA
POSLOVNA ENOTA KRANJ
Koroška 1, tel. 04/280 16 00

GBD
Gorenjska borzno posredniška družba d.d.
Vaš posrednik pri prodaji in nakupu vrednostnih papirjev
Koroška 33, 4000 Kranj
tel.: 04 / 280 10 40, 280 10 17, 280 10 30
faks: 04 / 280 10 12
www.gbd.si, info@gbd.si

ZEISS
KAKOVOST ZA VAŠE OČI
Carl Zeiss d.o.o., Belovoško 27, 2000 Maribor

POTROŠNIŠKI KREDITI
Gorenjska Banka
Banka s poslanostjo
Nižje obrestne mere
http://www.gbkz.si

GORENJSKI GLAS

Leto LV - ISSN 0352 - 6666 - št. 52 - CENA 160 SIT (14 HRK)

Kranj, torek, 9. julija 2002

Foto: Tina Dokl

Izseljenci, zdomci, zamejci

Nekdaj smo Slovence po svetu razdelili po predalčkih, tudi ideoloških in političnih. Do posameznih skupin je bil odnos matične domovine, takrat še v sklopu jugoslovanske države, različen, do nekaterih celo sovražen. Počasi, posebno pa v desetletju obstajanja samostojne države Slovenije, so ti ljudje postajali in postali predvsem Slovenci, ki jih je zgodovina zaradi najrazličnejših razlogov pognala v svet, korenine pa imajo skupne, slovenske.

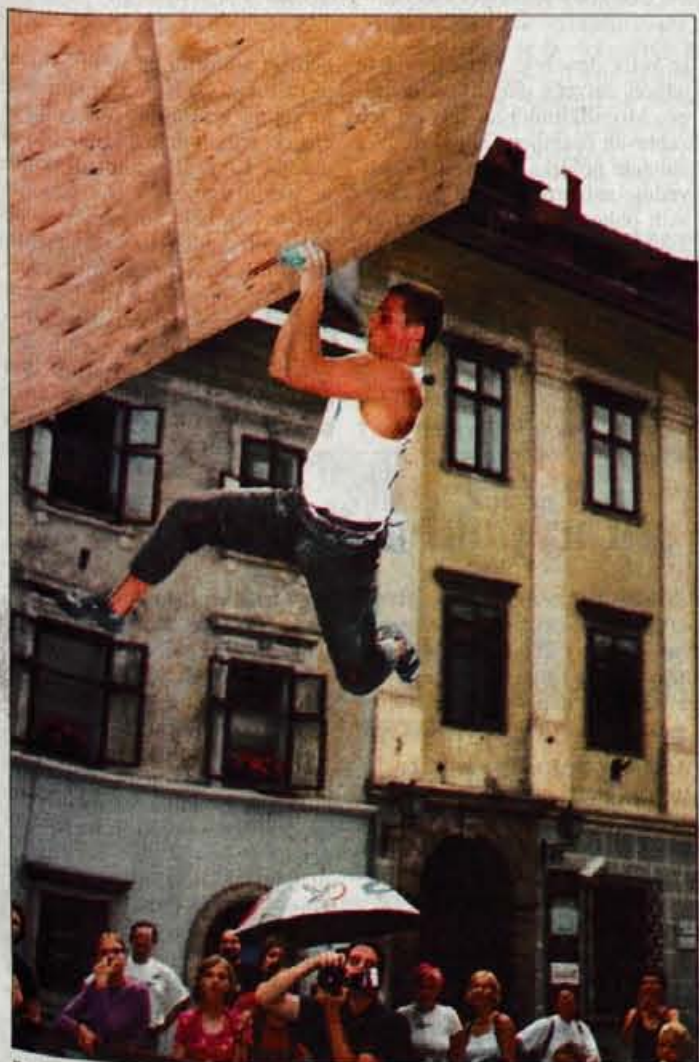
Politika slovenske države do rojakov po svetu, od doma jih je v 19. in 20. stoletju odšlo nad 300.000, je postala stvarnejša in sodobnejša ter podobna odnosu, ki ga gojijo do razseljenih rojakov države, katerih državljanji so v zgodovini doživljali enako usodo kot Slovenci. Predvsem gradijo na zavedanju svojih korenin, na ohranjanju jezika in kulture ter na stalnih stikih in obiskih domovine. Takšen odnos počasi, vendar učinkovito blaži prepire in delitve, ki so (po vzoru domovine) žive tudi med Slovenci po svetu. Nič ni narobe, če razne delegacije slovenske oblasti potujejo po svetu in obiskujejo rojake ter delujejo usklajeno, kar žal ni vedno običaj. Najmanj toliko, če ne še bolj pomembno je poslati med Slovence po svetu učitelje slovenskega jezika, glasbe in petja, organizatorje kulturne dejavnosti in kulturne skupine. Predvsem pa je treba pogosteje kot doslej vabiti v Slovenijo mlade iz tretje in četrte generacije Slovencev, ki so šli po svetu.

Problematika Slovencev po svetu dobiva nove razsežnosti. Tudi zaradi kriz v nekaterih državah, kjer živijo Slovenci, se povečuje zanimanje za vrnitev in trajno naselitev v Sloveniji. Vabila za vračanje prihajajo z vrhov države, ta možnost pa je zapisana tudi v najnovejši resoluciji o politiki Slovencev po svetu. Seveda pa ni dovolj le vabiti in govoriti, ampak bo treba še marsikaj narediti. **Jože Košnjek**

Atraktivni nastopi plezalcev na škofjeloškem Placu

Škofja Loka - Številni domačini in obiskovalci Škofje Loke so minulo soboto in nedeljo na Mestnem trgu lahko opazovali atraktivno tekmo športnih plezalcev in plezalk v balvanskem plezanju, ki jo je pripravil Plezalni klub Škofja Loka. Na državnem prvenstvu je nastopila večina naših najboljših v tej zanimivi plezalni panogi, ki zadnja leta vse bolj osvaja športnike pa tudi gledalce. Tudi na škofjeloški tekmi ni bilo drugače, saj so tako starejši kot mlajši tekmovalci prikazali veliko vztrajnosti in moči, na koncu pa sta v absolutni konkurenci slavila Katja Vidmar in Urh Čehovin. Dobro so nastopili tudi nekateri drugi Gorenjci, med njimi tudi domačin Blaž Rant, ki je zmagal v mladinski konkurenci in bil šesti v absolutnem točkovanju.

Vilma Stanovnik, foto: Tina Dokl

Blaž Rant, zmagovalec med mladinci.

Španski kraljevski par na Bledu

Hasta pronto, veličanstvo

S temi besedami, ki pomenijo "kmalu nasvidenje", je kralja Juana Carlosa I. in kraljico Sofijo ter slovenski predsedniški par v petek na Blejskem otoku pozdravil župnik dr. Janez Ambrožič.

Bled - Španski kraljevski par, kralj Juan Carlos I. de Borbon in kraljica Sofija Grška, sta pretekli teden med obiskom Slovenije dokazala, da resnično zaslužita sloves najbolj prisrčnega, najbolj

skromnega, najmanj vzvišenega in oblastniškega kraljevskega para na svetu. Zaradi velikih zaslug za ponovno vrnitev demokracije v Španijo sta kralj in kraljica zelo spoštovana med Španci. Kralj, ro-

jen 5. januarja leta 1938 v izgnanstvu v Rimu, in kraljica Sofija Grška, sta prevzela kraljevsko oblast in čast takoj po smrti diktatorja Franca leta 1975 in leta 1981 preprečila poskus državnega udara. Imata tri otroke: princesi Eleno in Cristina, rojeni leta 1963 in 1965, in prestolonaslednika princa Felipeja, ki se je rodil leta 1968.

Španski kraljevski par je v spremstvu predsednika Republike Slovenije Milana Kučana in soproge Štefke ter obeh zunanjih ministrov dr. Dimitrija Rupla in Josepha Campsa v petek obiskal Bled, kjer sta v Mlinem gostom najprej izrekla dobrodošlico župan mag. Boris Malej in šef Vile Bled Janez Fajfar. Blejska pletnarska flota je potem goste prepe-

ljala na otok, kjer jih je nagovoril blejski župnik dr. Janez Ambrožič in povedal, da je bil otok romarska pot že od leta 1140 naprej, ter v španščini zaželel skorajšnje ponovno srečanje.

Na otoškem dvorišču je zaplesala otroška folklorna skupina Bohinj in Bohinjske Bistrice, v cerkvi pa sta goste navdušila mlada umetnika, pevka Janja Hvala in organist Klemen Langus. Gostje so nato krepko potegnili še za vrvi zvona želja in se vpisali v knjigo gostov.

Jože Košnjek, foto: Tina Dokl

Vlomilci nimajo počitnic

Kranj - Čeprav je bil minuli konec tedna po kriminalni plati na Gorenjskem dokaj miren - tudi nobene hujše prometne ali gorske nezgode ni bilo - pa ne gre pozabiti, da poleti, ko se sami odpravljamo na daljše počitnice, se odločimo za kopalni dan v Bohinju ali na Bledu, za gorsko turo ali kolesarski izlet, lopovi ne počivajo. Hitro opazijo, katera hiša ali stanovanje je "zapuščeno", v katerem avtu je na sedežu pozabljena torbica ali denarnica, v kateri kopalni torbi se brez nadzora skriva mobilni telefon ter drobiž za pico in sladoled, skratka, veliki in mali vlomilci in tatovi znajo poskrbeti, da v že tako vročem poletju temperatura še poraste. **H. J.**

GORENJSKI GLAS
MALI OGLASI
Gorenjski glas, d.o.o., Kranj,
Zobosova 1, 4000 Kranj
TEL: 2014 247
2014 248
2014 249

Sto milijard za nove elektrarne

Vlada je podelila koncesije za gradnjo še petih vodnih elektrarn na Spodnji Savi: Boštanja, Blanca, Krškega, Brežic in Mokric. Elektrarna Vrhovo pa se že gradi.

Ljubljana - Gradnja novih vodnih elektrarn na Spodnji Savi postaja resničnost. Z njo so tudi soglašali sveti občini Sevnica, Krško in Brežice. Tako bo sedaj lahko minister za okolje in prostor Janez Kopač podpisal koncesijske pogodbe. Za vodno elektrarno Vrhovo, ki se že gradi, je koncesionar Savske elektrarne. Za pet elektrarn Boštanj, Blanca, Krško, Brežice in Mokrice pa bo koncesionar Holding Slovenske elektrarne. Novembra naj bi prvo od njih, Boštanj, že začeli graditi. Gradnja verige elektrarn na Spodnji Savi je gradbeno in finančno zahteven projekt. Za gradnjo petih elektrarn bo potrebno zagotoviti 95 milijard tolarjev. Skoraj tri četrtine tega zneska bodo porabili za tako imenovani "energetski" del gradnje, četrtina pa bo potrebna za urejanje infrastrukture, pri čemer bo glavni vir vodni sklad pri državnem proračunu. Pretekli teden so na seji vlade povedali, da

pri gradnji ne pričakujejo posebnih težav. Gradnja in kasnejše obratovanje elektrarn bo pomagalo polniti proračune prizadetih občin, na katerih ozemlju bodo elektrarne. 60 odstotkov koncesionine bodo dobile občine, 40 odstotkov pa državni proračun. Minister za okolje in prostor Janez Kopač je povedal, da naj bi občine za vsako novo elektrarno dobile letno okrog 80 milijonov tolarjev. Občine bodo dobile koncesionino samo za elektrarne, ki bodo delovale na njihovem območju.

Komisija razmišlja o razpustitvi

Zaradi zavlačevanja pri sprejetju zakona o vojnih grobiščih (zakon je običal v drugi obravnavi), razprava pa je bila prekinjena) je predsednik vladne komisije za reševanje vprašanja prikritih grobišč Peter Kovačič - Peršin najvišjim predstavnikom slovenske

države in oblasti poslal pismo, v katerem je protestiral zoper odlašanje. Zapisal je, da prekinjanje razprave in odlašanje izničujeta dosedanje delo komisije, ki je začela razmišljati, ali naj se razpusti ali pa naj nadaljuje delo. Pogoj za nadaljevanje njenega dela je nadaljevanje razprave v državnem zboru. Vladna dopolnila k zakonu so dobra in ni razlogov za prekinjanje razprave. Predsednik državnega zbora Borut Pahor je po posvetovanju z vodji poslanskih skupin povedal, da bodo z drugo obravnavo zakona o vojnih grobiščih nadaljevali na prvem zasedanju po parlamentarnih počitnicah, ko bo tudi dovolj časa za usklajevanje različnih pogledov na posamezna določila zakona. Ta teden se bo začelo izredno zasedanje državnega zbora, na katerem imajo prednost nekateri "evropski" zakoni in predlagani rebalans državnega proračuna. **Jože Košnjek**

Foto: Tina Dokl

Ministra Janez Kopač in Ivo Bizjak. Kopač je zadovoljen z začetkom gradnje novih elektrarn na Savi.

Z LSD PREDSTAVILA DR. LEVA KREFTA

Lev v predsedniški tekmi

Ljubljana - Tako kot so napovedovali je tudi Združena lista socialnih demokratov predstavila svojega kandidata na volitvah za predsednika republike. To je 51-letni redni profesor za estetiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani dr. Lev Kreft. Pred njim sta se kot kandidata omenjala dr. Matjaž Kmecl in Miran Potrč. Predsednik Združene liste socialnih demokratov Borut Pahor je v njegovi predstavitvi dejal, da je dr. Lev Kreft človek širokega političnega profila in tudi širokega srca, ki bo znal presojsati, kaj je skupno dobro in bo zmogel osebne interese podrediti nacionalnim. Označil ga je kot lačnega politične tekme. Sam kandidat pa je dejal, da gre na zmago. Kdor ne gre na zmago, nima možnosti, da bi karkoli dosegel. Nič si ne dajem opravka s tistimi, ki pravijo, da nimam do-

volj možnosti za zmago, je povedal. Za seboj ima neko politično zgodovino. Politika ga je še posebej privlačila že od konca 60. let in od takrat je opravljal številne politične funkcije. Med drugim je dejal, da se je srečeval s politiki, ki mislijo, da so večni, od Boga dani, nezamenljivi. Proti takim se je boril v 70. in 80. letih in tak je še danes. Dr. Lev Kreft je v svoji predstavitvi opozoril na svojo

zavzemanje za varnost. Zanj to ni zgolj varnost pred teroristi, ampak je tudi varnost pred brezposelnostjo, varnost pred nasiljem v imenu prave rase, kulture ali vere. Varnost je tudi zrak. V politiki je za sporazumevanje. Vključitev v Nato je nacionalni interes Slovenije. Glede tega ni v zadregi. Odločitev o Natu pa je treba sprejeti na referendumu, vendar po povabilu. J.K.

Italijanski partizani na obisku

Škofja Loka - Tudi letos bo prišlo do tradicionalnega srečanja predstavnikov organizacija italijanskih partizanov ANPI iz Gorice in Združene Zveze borcev iz Škofje Loke, ki temelji na dolgoletnem sodelovanju. Letošnje srečanje bo danes, 9. julija. Medvojni bojovniki se bodo najprej zbrali na kmetiji pri Žgajnarju v Zaprevalu, nato pa bodo obiskali spomenike in spominska obeležja na Rovtu, v Lenartu in za Kamnitnikom. Ogledali si bodo tudi muzej NOB na gradu v Škofji Loki. J.K.

Jubilej Stranke mladih

Ljubljana - Stranka mladih Slovenije je 4. julija letos praznovala drugi rojstni dan, ki ga je proslavila v svojih novih prostorih na Rimski cesti 8. Predsednik SMS Dominik S. Černjak pa je na krajši tiskovni konferenci spregovoril o uspehih in dejavnosti stranke v preteklem letu. Tako so npr. organizirali akcijo za ukinitve vojaške obveznosti in naborniškega sistema, ki poteka pod sloganom Izberi svoj cilj, spodbudili pa so tudi vlado, da ta vendarle javno spregovori o stališčih glede zveze NATO. Ob svojem rojstnem dnevu so se odločili tudi za sodelovanje z Zvezo prijateljev mladine Slovenije in se pridružili njihovi akciji Pomežnik soncu. Tako bodo z odkupom umetniškega dela petim otrokom omogočili brezplačno letovanje na morju. N.K.

GORENJSKI GLAS

Priznani kot žrtve, pozabljeni kot veterani

Mobilizirani Gorenjci v redno nemško vojsko so priznani kot žrtve vojne, nimajo pa statusa vojnih veteranov, kar je običaj v Evropi. Če bo država postavljala spomenik vsem padlim Slovincem, morajo biti zraven.

Duple - Skoraj 1000 članov Združenja mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko v času 1943 - 1945 in njihovih svojcev se je v soboto zbralo na turistični kmetiji Trnovc v Dupljah na rednem letnem zboru, ki je bil tokrat tudi volilni. Dobrodošlico jim je izrekel župan občine Naklo Ivan Štular. Po smrti dolgoletnega predsednika Jožeta Ahačiča je dolžnost predsedujočega uspešno prevzel Janez Kališnik, ki je bil skupaj z Zdravkom Ribnikarjem in Jankom Kovačičem izvoljen v novo predsedstvo Združenja.

Janez Kališnik je v poročilu opisal razmere v gorenjskem Združenju. Urejeni so podatki o članstvu. Skupno sta bila doslej v Združenju 3402 člana, članstvo pa se zaradi priznanih pravic mobilizirancev povečuje. Trenutno je članov 2452, med katerimi je 1671 mobilizirancev, ostali pa so svojci, večinoma njihove vdove. 1118 jih je invalidov, od katerih jih le 419 prejema invalidnino iz Nemčije. Pravega podatka, koliko

Slovencev je bilo mobiliziranih v redno nemško vojsko, po Kališnikovem mnenju še ni. To je naloga zgodovine, ki mora ta tragični pojav v slovenski zgodovini pošteno in realno vrednotiti. Sedaj se najpogosteje govori, da je bilo mobiliziranih od 60 do 70.000 slovenskih fantov in mož, od tega od 9 do 10.000 na Gorenjskem, in da jih je padla ali se izgubila najmanj četrtina, to je nad 15.000.

Država je končno mobilizirancem priznala status žrtve vojne in začela izplačevati odškodnine. To

je velik dosežek. Nemčija pa še naprej zavrača plačilo odškodnine. Mobiliziranci so bili pri teh zahtevah osamljeni, saj slovenska zunanja politika šele sedaj napoveduje ustrezne korake pri nemških oblasteh. Tudi slovenska država je še njihov dolžnik. Odškodnine morajo namreč dobiti tudi mobiliziranci, umrli pred letom 1996, oziroma njihovi svojci. Invalidi, teh je med mobiliziranimi veliko, morajo dobiti status vojnih in ne le civilnih invalidov vojne, slovenski fantje in možje v

nemški uniformi pa so bili vojaki in zaslužijo članstvo v organizaciji vojnih veteranov. Slovenija je ena od redkih držav, ki tega še ni uredila. Ko je šla spomladi skupina mobilizirancev v Normandijo, kjer so leta 1944 kot nemški vojak lebdeli med življenjem in smrtjo, so bili z vsemi častmi in spoštovanjem sprejeti kot vojni veterani. Če bo država postavila spomenik vsem padlim Slovincem, potem morajo biti upoštevani tudi rojaki, ki so umrli kot nemški vojaki. **Jože Košnjek**

Proti Natu in poklicni vojski

Ljubljana - Predsedniški kandidat Štefan Hudobivnik je na srednji tiskovni konferenci predstavil drugo točko svojega predsedniškega programa - Slovenija je pravna država - in pojasnil, da je ta ustavna določba v praksi velikokrat in grobo kršena. Dodal je, da se bo v primeru izvolitve zavzel za odpravo nepravilnosti in dosledno spoštovanje Ustave RS.

Hudobivnik je na podlagi več primerov opozoril na kršitve 2. člena Ustave, ki določa, da je Slovenija pravna država. Tako npr. sodnik za prekrške izterjatve kazni ne zaupa sodišču, pač pa davčni službi, ki tako namesto sodišče od državljanov izterjuje obveznosti upravnih enot in državnih organov, RTV naročnino in drugo. S tem državljanji postanejo davčni dolžniki, čeprav to v resnici sploh niso, davčne službe izterjujejo nedavčni dolg, uporabniki

davčnih storitev pa se tako izogonejo plačilu sodne takse. V nadaljevanju je Hudobivnik povedal, da je na Ustavno sodišče tudi že vložil pobudo za presojo ustavnosti in zakonitosti 3. in 93. člena Ustave, ki sta si medsebojno v nasprotju. 3. člen namreč določa, da so vse tri veje oblasti ločene in neodvisne, medtem ko 93. člen poslancem državnega zbora, kot predstavnikom zakonodajne oblasti, daje pooblastilo za preiskovanje kazenskih zadev, kar si

cer spada v pristojnost sodne oblasti. Gre torej za nezdržljivost funkcij, zato Hudobivnik meni, da bi moral 93. člen iz Ustave črtati. Dodal je, da mora Ustavno sodišče zadevo hitro razrešiti, saj sicer v primeru izvolitve ne bi mogel prisesti po 104. členu Ustave, saj le-ta predsednika obvezuje, da spoštuje ustavni red in ne ustavni nered.

Dodal je tudi, da nasprotuje vstopu v zvezo NATO, še hujska napaka pa se mu zdi profesionalizacija vojske, saj se pridružuje mnenju nekdanjega poslanca Franca Lovšina, ki trdi, da bi bila tako Slovenija do leta 2010 dokončno razorožena.

Nika Kladnik

Republika Slovenija
UPRAVNA ENOTA JESENICE
ODDELEK ZA OKOLJE IN PROSTOR
C. m. Tita 78, 4270 Jesenice
Telefon: (04) 58 69 338 n.c., Telefax: (04) 58 69 261

Številka: 351-244/2002
Datum: 03.07.2002

Oddelek za okolje in prostor Upravne enote Jesenice, na podlagi 4. odstavka 60. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/93 in 1/96) in 94. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list RS, št. 8/00, 70/00), v postopku izdaje enotnega dovoljenja za gradnjo, uvedenem na zahtevo investitorja SŽ Acroni, d.o.o., C. Borisa Kidriča 44, Jesenice

OBJAVLJA

- Upravna enota Jesenice je investitorju SŽ Acroniju, d.o.o., C. Borisa Kidriča 44, Jesenice, izdala enotno dovoljenje za gradnjo št. 351-244/2002 z dne 03.07.2002 za rekonstrukcijo, prizidavo in preureditev transformatorskega sistema EOP (elektro obločne peči) v jeklarni Bela, na zemljišču s parcelno št. 487/2, 464/2 obe k.o. Koroška Bela.
- V postopku izdaje enotnega dovoljenja za gradnjo je bilo izdano okoljevarstveno soglasje Ministrstva za okolje in prostor, Agencije RS za okolje, Volkova 1/b, Ljubljana, št. 35405-56/2002 z dne 17.06.2002.
- Med javno predstavitvijo in obravnavo ni bilo podanih mnenj in pripomb v zvezi v vplivom načrtovanega posega na okolje, v izdanem dovoljenju so bili upoštevani ukrepi in sklepna ocena poročila o vplivih na okolje, ki ga je izdelala Alenka Markun, s.p., Bled, Okoljsko svetovanje, št. 30/1-2002 z dne 02.04.2002.

Pripravila:
Zorica Dabižljivič
Svetovalka I

Alenka Burnik
Vodja Oddelka

Radio
Belvi
Kranj 98.5 MHz

Glasbene želje: 04 231 80 80
SMS box: 031 383 383
Marketing: 041 713 972
Radio Belvi, d.o.o., Šmarjeta 6, 4000 Kranj

Srečanje v moji deželi

Slovenija je dom tudi za izseljence

Nedeljskega Srečanja v moji deželi na Bledu se je udeležilo okrog 1500 izseljencev in njihovih svojcev. Slovenci bomo morali v novih pogojih rešiti svoje nacionalno vprašanje, je dejal v nagovoru predsednik državnega zbora Borut Pahor.

Bled - Začetek julija je že nekaj let v znamenju Slovencev, ki so morali v zgodovini zaradi najrazličnejših vzrokov po svetu. Organizacije, ki se ukvarjajo z vzdrževanjem stikov s Slovenci in njihovimi organizacijami po svetu, so pripravile različne prireditve, svoj del naloge pa opravi tudi država. Tako je bilo včeraj v državnem zboru 2. vseslovensko srečanje Slovencev v zamejstvu in po svetu, ki ni le priložnost, da si država in predstavniki Slovencev po svetu izmenjajo mnenja, ampak se srečajo tudi predstavniki slovenskih organizacij iz različnih koncev sveta. Takih priložnosti ni veliko.

Prireditve z najstarejšo, skoraj 50-letno tradicijo je Srečanje v moji deželi. Prvo, takrat kot izseljenski piknik, je bilo organizirano leta 1956 v Polhovem Gradcu. Letošnje srečanje je bilo v nedeljo na Bledu, po zaslugi **Društva Ejga in njegove predsednice Anice Svetina**, ki sta uspela na razpisu Slovenske izseljenske matice. Poudarek letošnje prireditve je bil na ustvarjalnosti tretje ali celo četrte generacije izseljencev in na njihovem seznanjanju s Slovenijo, kjer imajo tudi oni korenine in kamor se bodo, morda, celo kdaj vrnili. V Komnu in v Kočevju sta bili slikarski koloniji, ki sta bili zaključeni z razstavo na Ble-

du, na Bledu pa seminar za mlade, ki bodo delovali med Slovenci v svojih državah.

Osrednja prireditve je bila v nedeljo, 7. julija. Po jutranjem dežju se je naredil lep dan, tako da so številni izseljenci in njihovi svojci krenili po okolici Bleda in pod strokovnim vodstvom tudi dlje v Triglavski narodni park, nekaj pleten pa je odpeljalo dopoldne na otok, kjer je bila izseljenska maša, ali pa so prisluhnili koncertu godbe na pihala iz Gorij. Popoldanski uradni del se je začel v šotoru na promenadi ob jezeru z nastopom ansambla Slovencev iz Kanade **Murski val** in učenca osnovne šole Gorje **Dejana Zupana**, ki je zapel in na trobento zaigral pesem **Rojaki**. Za to priložnost jo je napisal **Franc Ankerst** in zanjo prejel posebno priznanje izseljenske matice.

Nove razsežnosti nacionalnega vprašanja

Po pozdravu predsednice Slovenske izseljenske matice **mag. Milice Trebše Stofla**, ki je opozorila na pomen delovanja med mladimi Slovenci na tujem in na njihovo zavedanje slovenskih korenin, prebiranju pozdravnega pisma predsednika Republike Slovenije **Milana Kučana** in nagovorih župana Bleda **Borisa Maleja** in direktorja Urada za Slovence po svetu in v zamejstvu **dr. Iztoka Simonitija**, ki je opozoril na veliko simbojno vlogo

Bleda med Slovenci po svetu, je izrekel dobrodošlico tudi predsednik državnega zbora **Borut Pahor**. Spomnil je na prelomnost letošnjega leta, ko je državni zbor sprejel obvezujočo Resolucijo o Slovencih po svetu in ko se bo treba začeti pripravljati na članstvo Slovenije v Evropski uniji, ko meja ne bo več in ko se bo odprl slovenski kulturni prostor. Nastale bodo nove razmere, v katerih bo treba na novo opredeliti reševanje slovenskega nacionalnega vprašanja. Dejal je, da je Slovenija prijazna, demokratična in napredna

Zbor Franceta Prešerna iz Skopja

Franciška Por iz Toronta

država, iz katere ni nikomur več treba bežati. Slovenska država vabi rojake, da se vračajo in se morda tudi za stalno vrnejo. Vsi

pa se moramo zavedati, da smo Slovenci.

Med bogatimi kulturnimi programi, v katerem so sodelovali odlični komorni pevski zbor **France Prešeren iz Skopja** z zborovodjo Tomislavom Šopovom, **tamburaši iz Cirkulan**, pevke **Kulturnega društva Mandrač iz Kopra**, mešani pevski zbor **Camerata Slovenica iz Sarajeva**, solo pevka **Lidija Lapuh iz Avstralije**, moški pevski zbor **Svoboda iz Radeč** in **folklorna skupina Ribno**, je bilo veliko priložnosti za pogovor z izseljenci oziroma Slovenci, rojenimi v slovenskih državah na tujem. Presenetljivo veliko pozornost žanjejo predlogi in prvi primeri vračanja izseljencev in njihovih potomcev v Slovenijo, čeprav se vsakdo zaveda ovir, na

katere je treba računati. **Toni in Milan Šprohar iz Sydneyja** v Avstraliji sta zunaj že 45 let. Doma sta z Ostrožnega Brda na Primorskem. "Vedno pogosteje prihajava domov, saj se nama zdi v Sloveniji vedno lepše. Vrnitev za stalno? Če bi nama kdo pred tridesetimi leti rekel, naj se vrneva, bi se, sedaj pa je prepozno. V Avstraliji imava družine, otroke, dom..." Podobno je razmišljala **Franciška Por iz Toronta**. Očetu, doma iz Blata, in materi iz Cola se je rodila na tujem. Pogosto je v Sloveniji. Tudi tokrat je bila zaradi sodelovanja na šoli slovenskega jezika. "Zelo rada bi se vrnila, če ne bi imela v Kanadi družine. Večkrat sem že dejala, da sem se rodila v nepravem času v napačni državi. Kaj moreš. Sem pa vesela, da sta me starša vzgojila v zavednem slovenskem duhu." **Franc Strgar**, rojen v Gorjušah, je skoraj v celoti spet doma. Leta 1956 je odšel v Kanado in nato v ZDA. Bile je uspešen gradbeni projektant v Minesotti. Podjetje je prodal uslužbencem, sam pa odšel v Arizono, kjer preživlja zime, poleti pa je njegov dom Vila Bled na Bledu. "Zelo sem ponosen na Slovenijo in na njene dosežke. Na svetu ni lepšega od nje. Prijateljsem sem govoril o njej in pripovedoval kje je, ko je nastajala kot država in je bila v vojni. Danes pa jih vabim, naj obiščejo to lepo deželo..."

Jože Košnjek, foto: Tina Dokl

www.gorenjskaonline.com

GORENJSKI GLAS

Odgovorna urednica
Marija Volčjak
Namestnika odgovorne urednice
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik
Uredništvo
novinarji - uredniki:
Helena Jelovčan, Igor Kavčič, Jože Košnjek, Urša Petermel, Stojan Saje, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrli Žlebir, Andrej Zalar, Štefan Žargi; stalni sodelavci Matjaž Gregorič, Renata Škrjanc, Simon Šubič
fotografija
Tina Dokl, Gorazd Kavčič
lektoriranje
Marjeta Vozlič

GORENJSKI GLAS je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino
Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22 tisoč izvodov. Redna priloga naročniških izvodov zadnji tork v mesecu je Gregor. Ustanovitelj in izdajatelj Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktor: Marija Volčjak / Priprava za tisk: Media Art, Kranj / Tisk: SET, d.d., Ljubljana / Uredništvo, naročnine, oglasno trženje: Zoisova 1, Kranj, telefon: 04/201-42-00, telefaks: 04/201-42-13 / E-mail: info@g-glas.si / Mall oglasi: telefon: 04/201-42-47 sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzvalniku; uradne ure: vsak dan od 7. do 16. ure, sreda do 17. ure. Naročnine: trimesečni obračun - individualni naročniki (fizične osebe - občani) imajo 20 % popusta. Naročniki na se upoštevajo od tekoče številke časopisa do PISNEGA preključa; odpovedi veljajo od začetka naslednjega obračunskega obdobja. Za tujino: letna naročnina 80 evrov; Oglase storitve: po ceniku. DDV po stopnji 8.5 % v ceni časopisa / CENA IZVODA: 180 SIT (14 HRK za prodajo na Hrvaškem).

Slovenijo je obiskal 14. dalajlama Tenzina Gyatsoja, tibetanski duhovni voditelj

Prišel sem vam govorit o sočutju

Dalajlama je kot Nobelov nagrajenec za mir leta 1989 obiskal Slovenijo na povabilo Društva za podporo Tibetu in slovenske Univerze v Ljubljani, ki mu je podelila naslov častnega senatorja. Neuradno se je rad srečal z javnimi osebnostmi, ki so to želele, topel sprejem pa je doživel predvsem s strani številnih slovenskih in tujih pristašev budizma in Tibeta na javnem predavanju v ljubljanskem Tivoliju.

14. dalajlama Tenzina Gyatsoja že skoraj pol stoletja živi v izgnanstvu kot begunec. Po kitajski invaziji v Tibet leta 1950 je skupaj s številnimi Tibetanci pribežal na sever Indije, kjer je v Dharamsali kot vodja države za svoje ljudstvo v petdesetih letih ustvaril Malo Lhaso. Njihova vlada je demokratična, imajo ljudski volilni sistem, nimajo pa vojske in policije. Dolgo časa je dalajlama skupaj s svojim ljudstvom spremljal in poslušal žalostne vesti o agresiji kitajskega totalitarnega režima, vendar jim je s pomočjo budistične srednje poti sprejemanja, sočutja in po-

minjajo. "Zaradi totalitarističnega sistema se je kitajska država odtujila od ostalega sveta, ki danes sodeluje med seboj povezano. Počasi bodo spoznali, da bodo za voljo države in ljudstva morali sprejeti demokratični režim, ki jim bo omogočal razvoj in odprtost svetu. Kitajska je danes v procesu spreminjanja in veliko stvari je že drugačnih kot nekoč," je govoril optimistično. Dalajlama se zavzema za avtonomijo Tibeta in to je postala že njegova dolgoletna mantra, a, kot je dejal na predavanju na pravni fakulteti, ima Kitajska tudi svojo

Na svojem obisku v Sloveniji, kamor je prispel v četrtek, 4. julija, se je srečal s predstavniki medijev v Grand hotelu Union v Ljubljani, popoldan pa se je na Brdu pri Kranju najprej srečal s predsednikom Vlade RS dr. Janezom Drnovškom in nato v zlatem salonu s predsednikom Državnega zbora RS Borutom Pahorjem in vodji poslanskih skupin. Drugi dan svojega obiska se je srečal z gostitelji Univerze v Ljubljani, kjer mu je rektor prof. dr. Jože Mencinger slovesno izročil plaketo z nazivom častnega senatorja, ki mu jo je senat podelil že oktobra lani, ko je bil njegov prihod napovedan prvič. V povsem polni predavalnici pravne fakultete je dalajlama predstavnikom univerze, dekanom fakultet in ostalim gostom govoril o etiki za novo tisočletje in ponovil nekaj svojih osnovnih načel: sočutje, ljubezen, strpnost in skrb za sočloveka so vrednote, ki peljejo k notranjemu in zunanjemu miru, razumevanju, blagostanju in reševanju nasprotnih mnenj z dialogom do rešitve, ki

Sproščeno srečanje s predsednikom Milanom Kučanom.

bo sprejemljiva za obe strani, saj smo ljudje med seboj povezani. Med poslušalci je bil tudi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit **Franc Rode** in obrambni minister **Anton Grizold**, s katerima se je dalajlama pozdravil posebej za zaprtimi vrati, prav tako z ljubljansko županjo **Viktorijo Potočnik**, ki ga je navdušila s podatkom, da v prestolnici ni veliko kriminala. Popoldan si je v Slovenskem etnografskem muzeju, kjer so ob obisku njegove svetosti potekale številne spremljevalne prireditve, skupaj s tibetanskimi menihi ogledal pečeno mandalo sočutja, ki so jo pripravili budistični menihi iz Nepala, v Vili Podrožnik pa ga je sprejel še predsednik **Milan Kučan**.

V soboto dopoldan, na zadnji dan obiska, pa je dalajlama imel predavanje o sočutju za širšo javnost in predsednik Društva za podporo Tibetu **Matjaž Trontelj** je bil mnenja, da mu boljšega darila za 67. rojstni dan ne bi mogli dati, kakor to, da o svojem poslanstvu, širšenju sočutja, spregovori širši javnosti. Dalajlama je še enkrat ponovil, da so ljubezen, vera, sočutje,

strpnost in skrb za druge bistvene pomena za mir, harmonijo, blagostanje in sožitje. Ljudje pa danes dajemo vse preveč poudarka zadovoljevanju zunanjih, čutnih želja. "Obлека, dobra hrana, cigarete, parfumi ne dajejo dušnega miru in sreče. Imamo opravka z nadvse imenitnim instrumentom, človekovo inteligenco, ki je lahko konstruktivna ali destruktivna. Zato je potrebno vsak dan spremljati mentalno dogajanje v mislih, čustvih in duši, ter sproiti prepoznavati negativne misli in čustva, ter jih spreminjati v pozitivna. Sam sem dolgo časa poslušal žalostne vesti iz svoje države, a le optimistična in pozitivna naravnost mi je pomagala prebroditi težke trenutke vsa ta leta," je med drugim omenil. Posebna radost, optimizem, pozitivna naravnost, živost in sočnost dalajlame je navdušila vse, ki so se srečali z njim. Dotaknil se je naših src in spomnil na tisto, kar vsi iščemo. Ljubezen in mir v duši. Pot sočutja je pot srca. Dalajlami hvala za opravljanje svoje božanske naloge. Bude sočutja.

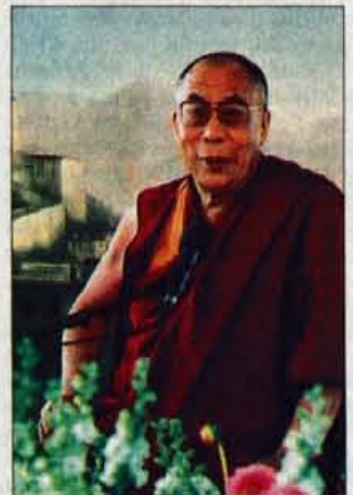
Katja Dolenc, foto: Tina Dokl

Topel pozdrav pred Grand hotelom Union.

stavljanja mej uspevalo soočiti se z žalostnimi razmerami, ki so doletele tibetansko ljudstvo. Danes živi v izgnanstvu po celem svetu skupaj okrog 140.000 Tibetancev, v Tibetu, ki ima uradni status okupirane države, pa 6 milijonov in 7,5 milijonov Kitajcev. Problem Tibeta in Kitajske se vleče še danes, vendar se po besedah dalajlame razmere v Tibetu kljub agresivnemu kitajskemu poseganju v tibetanski narod, njegovo kulturo in budistično vero nekoliko spre-

mantra, Tibet je Kitajska. Na obisku v Sloveniji je večkrat poudaril, da se kot budistični menih zavzema za srednjo pot reševanja problema v Tibetu, kar pomeni najti skupno rešitev, ki bo sprejemljiva za oba naroda in obe vladi. Kljub temu pa je veleposlanik Kitajske v Sloveniji slovenskim politikom svetoval, naj se ne srečujejo z dalajlamo, ker bi to utegnilo škodovati dobrih odnosom med državama. Vendar so se z njim radi srečali mnogi politiki.

Na sobotnem predavanju o sočutju.

Zahvala in spomin Aljažu

V občini Medvode so s prireditvami sklenili letošnje praznovanje, osrednja ob prazniku pa je bila pri domu Jakoba Aljaža v Zavrhu.

Medvode - Prireditve ob letošnjem prazniku občine Medvode so se začele že junija, pred štiri-najstimi dnevi s piknikom motoristov in različnimi glasbenimi skupinami, med drugim je nastopila po "sklepu otroškega parlamenta Medvode" tudi skupina Siddhartha. Prireditev, ki je poudarila letošnje praznovanje, pa je bila že drugi prireditev s povorko pod naslovom Kmečki praznik.

Pred tednom dni je bil osrednji dogodek letošnjega praznovanja 80-letnica gasilstva v Spodnjih Pirničah, Vikričah in Zavrhu. Gasilci so dobili najsoodnejše, več kot 35 milijonov tolarjev vredno gasilsko vozilo, s katerim bodo zaradi kar sedem kubičnega rezervoarja lahko občane oskrbovali

li s pitno vodo ob suši. Pa tudi sicer bodo z njim gasilci usposobljeni za hitre intervencije ob požarih in drugih nesrečah.

Ta konec tedna pa je bila osrednja občinska proslava pri domačiji Jakoba Aljaža v Zavrhu. Na tradicionalni svečanosti ob njegovem rojstnem dnevu so se zbrali domačini in občani Medvod ter gorniki, ki delujejo v klubu Jakoba Aljaža. Slednji so v soboto častni znak podelili vsem, ki so minulo sezono opravili spominsko Aljažovo pot od doma do doma. V kulturnem programu je nastopil tudi Lovski pevski zbor, župan Stanislav Žagar pa je položil cvetje k spominski plošči na hiši Jakoba Aljaža v Zavrhu.

Andrej Zalar

Krajani Hriba tokrat niso "šrangali"

Če do 4. julija ne bo podpisana pogodba o brezplačnem odstopu zemljišča za novo cesto v Potoče, bomo 6. julija sedanjo cesto zaprli.

Preddvor - Tako so z zaporo ceste skozi naselje Hrib tamkajšnji krajani zagrozili podjetju Živila. To jim je namreč obljubilo, da bodo občini brezplačno odstopili del zemljišča, po katerem naj bi tekla trasa nove ceste, za katero je v proračunu občine Preddvor za letos že zagotovljen denar. Do zapore, ki bi v soboto predstavljala nenadejano "šrango" marsikateri poroki v gradu Hrib ob jezeru Črnava, pa napolned vendarle ni prišlo. Predstavniki Živila so se namreč dva dni prej udeležili sestanka s krajanji in jim vnovič zagotovili, da obljube niso izrekli s figo v žepu.

Janez Studen je v imenu krajanov Hriba pojasnil problem, ki se v zvezi s staro cesto vleče že tri

desetletja. Tedaj je namreč podjetje Central, predhodnik sedanjih Živil, gradilo kegljišče, zatem pa še hotel Bor, krajani Hriba pa so cesto odkupili in jo začasno dali v uporabo temu podjetju, ki je zagotavljalo, da bo zgradilo svojo pot do hotela. Po tolikih letih do jezera in objektov ob njem še vedno vodi tedanja cesta, promet se je zelo povečal, zlasti nevzdržno je ob sobotah, ko so v Preddvoru poroke. Krajanji že dolgo opozarjajo na te težave, na občini Preddvor so že dosegli, da se bo gradila nova cesta. Trasa je že zarisana, in sicer se bo začela pri stavbi, kjer

je bila včasih trgovina Živil in pejlala po grabnu skozi park ter se na vrhu klanca priključila cesti za Potoče. Krajanji zagotavljajo, da je tu pred sto leti že vodila pot v Potoče, saj so našli stare opornike lesenega mostu. Domačini tudi opozarjajo, da bodo potrebovali obvožno pot, če se bo ob domu oskrbovancev v prihodnje začelo graditi naselje za starejše občane. Zadnji rok za podpis pogodbe z Živila pa so postavili zato, ker je v občinskem proračunu že zagotovljen denar za cesto. To je potrdil tudi župan občine Preddvor Miran Zadnikar, ki pravi, da bi letos zagotovili vso dokumentacijo za novo cesto, lahko pa bi letos začeli tudi z deli.

Da se tudi v Živilih zavedajo problema in da njihova obljuba ni bila s figo v žepu, je na sestanku zagotovil tudi član uprave Živil Gorazd Tršan. Dejal je, da podjetje želi ostati v kraju, kjer ima trgovino in turistične objekte (te

je sicer oddalo v najem), tu pa želi graditi tudi novo večjo trgovino z ustrežnejšimi parkirnimi prostori. In ravno slednja je razlog, zakaj pogodbe o brezplačnem odstopu zemljišča z občino še niso podpisali. Ne vedo še namreč, kje bo lokacija nove trgovine: če ne bodo dobili druge, bodo verjetno ostali na parceli, kjer je zarisana tudi nova cesta in ta razdeli parcelo na dva dela. V tem primeru bo treba traso premakniti za nekaj metrov. V primeru druge lokacije pa posegi na načrte ne bodo potrebni. Rešitev bo znana v mesecu dni, zato krajanji prosijo za potrpljenje in ponujajo zadnji datum, do katerega bo pogodba zagotovo podpisana: 10. september. Krajanji so se tokrat pustili pregovoriti in v soboto na cesti, ki skozí Hrib vodi proti Potočam in hoteloma Hrib in Bor, niso postavili zapore.

Danica Zavrl Žlebrič

Sporno knjigovodstvo, ne poslovanje

Pri finančnem nadzoru porabe proračunskih sredstev v ALC Lesce - Bled je bilo ugotovljeno, da zavod ne vodi obveznih temeljnih knjig.

Lesce - Finančna služba občinske uprave občine Radovljica je pri nadzoru porabe proračunskih sredstev za leto 2001 v Alpskem letalskem centru Lesce - Bled (ALC) ugotovila vrsto nepravilnosti v računovodskem poslovanju zavoda. Občinski nadzorniki sta namreč ugotovili, da v ALC Lesce - Bled ne vodijo dvostavnega knjigovodstva ali bolje rečeno: ne vodijo obveznih temeljnih knjig (dnevnik in glavno knjigo), temveč zgolj pomožne knjige - blagajno, knjigo osnovnih sredstev ter knjigo terjatev in obveznosti.

Finančni nadzor je bil opravljen konec marca in v začetku aprila po oddaji zaključnega računa ALC Lesce - Bled za leto 2001. Ko sta občinski finančniki želeli vpogledati v arhiv glavne knjige in pomožne knjige, sta ugotovili, da letalci podatkov o poslovanju zavoda za leto 2001 v taki obliki sploh nimajo. Direktor zavoda Viljem Ekar in zavodova računovodja Marjana Mrak sta za razlog neobstoja glavne knjige navedla računalniški virus, ki da jim je v drugi polovici lanskega leta uničil vse podatke za leti 2000 in 2001. Zanimivo je, da nov računalniški program in glavna knjiga še do danes nista vzpostavljena. Razveseljivo pa je, da pri nadzoru niso ugotovili nepravilne oziroma nenamenske porabe občinskih sredstev.

Zaradi ugotovljenih knjigovodskih nepravilnosti sta župan Janko S. Stušek in na zadnji seji tudi občinski svet Radovljice zadolžila predsednika upravnega odbora ALC Lesce - Bled Aleša Smajčiča in občinske predstavnike v upravnem odboru zavoda, da v roku treh mesecev sprejmejo ustrezne ukrepe za sanacijo finančnega poslovanja. To pomeni čimprejšnjo vzpostavitev knjigo-

vodskega računalniškega programa - pomagala bo občina - in vzpostavitev poslovnih knjig za zadnji dve leti in tekoče leto ter njihovo arhiviranje, kakor zahte-

vajo zakonske določbe. "Poslovanje mora biti v vsakem trenutku transparentno in zakonito," je dejal župan Stušek in ob navajanju računalniškega virusa kot krivca za nastalo situacijo cynično pripomnil, da gre verjetno kar za desetletni virus. Predsednik upravnega odbora ALC Lesce - Bled Aleš Smajčič pa je občinskemu svetu zagotovil: "Problem ni v poslovanju zavoda, ampak zgolj v revidiranju računovodskih poslov." Simon Šubič

Mednarodni utrip v Škofji Loki

Škofja Loka - Ob občinskem prazniku Škofje Loke so mesto obiskali gosti iz Češke, Nemčije, Avstrije, Italije, Belgije in Srbije. Čeprav so gostje obiskali Škofjo Loko ob prazniku, pa vseeno ni šlo le za obiske protokolarnih narave, temveč so potekali kulturni, gospodarski in drugi dogovori o sodelovanju.

Že na četrtek, v tednu pred občinskim praznikom, je župan Igor Draksler sprejel goste iz Smederevske Palanke. Njihov glavni interes je gospodarsko sodelovanje, stike pa imata občini navezani še iz jugoslovanskih časov, ko sta se občini tudi pobratili. Večerje z gosti se je udeležila tudi Irena Mrak iz Razvojnne agencije Sora, ki je predstavila možnosti za sodelovanje. Naslednji dan so prišli še gostje iz Češke, Nemčije in Belgije - skupaj s Srbi pa jih je župan sprejel v gostilni Pr' Premetovc. Razen uradnega dela je po večerji sledilo še veliko zanimivejše neformalno srečanje. Prav tu so se gostje iz Belgije in Srbije že dogovorili za gospodarsko sodelovanje. Nazadnje so v soboto na praznovanje prišli še Avstrijci in Italijani.

Na obisku pri dr. Jožetu Berniku pa je bil tudi dr. Franc Rode, ki je zanimiv po svojih izumih. Dolga leta je delal pri Hewlet Packardu, kjer je s skupino sodelavcev pred 30 leti naredili prvi žepni računalnik, ki je bil zmogel opravljati trigonometrične operacije. Iz tega je kasneje izšel še njegov najbolj znan izdelek - poslovni kalkulator s priročnimi funkcijskimi tipkami. Dr. Rode sicer prihaja iz Kamnika, njegova žena Mija je iz Stare Loke, Bernikova pa sta bila njuni priči.

Boštjan Bogataj

Škofja Loka, Murave - Na slovesnosti se je poleg sorodnikov zbralo še veliko prijateljev in znancev, po kozarčku rujnega in plesu na dvorišču gradu pa je zlatoporočna kočija s konjsko vprego odpeljala po Škofji Loki. Priči pri potrditvi abrahamske zveze sta bila hči Manca Jerman in sin Janez Čemažar. Ob 13. uri jih je čakala še cerkvena zaobljuba, nato pa so se vsi skupaj napotili v gostilno Blegoš na veselo rajanje.

Marija Čemažar, ali kot jo kličejo vsi, Marjanca je k Žnidarju na Murave prišla s kmetije pri Bri-

darjevi družini, ki se je preživljala s trgovino in obdelavo koščka zemlje. Spoznala sta se na veselici v Javorjah, Janko jo je še isti dan spremljal domov in Brinovčevim naznanil, da jo želi za ženo. Junija je bila že poroka.

Tako je Marjanca postala Žnidarjeva tamlada. Zakon so osrečili štirje otroci: Manca, Janko, Milan in Milena. Janko Čemažar je bil zaposlen v Kmetijski zadrugi, skupaj sta obdelovala nekaj zemlje, med prvimi sta začela pridelovati črni ribez in bila nekaj časa celo oskrbnika gostilne v Javorjah. Leta 1968 je Janko zbolel, zato ni mogel več opravljati dela v Kmetijski zadrugi, kot kuharica pa se je zaposlila Marjanca.

Otroci so medtem odrasli in si začeli ustvarjati svoje družine. Še vedno pa so se v veselje obehr radi vračali z vnuki in pravnuki. Danes imata že 9 vnukov in štiri pravnuke. Prav vsem sta dala v zibko dobro toto: ljubezen, delavnost in poštenje. Danes uživata v svojih sadovih lepe jeseni življenja v domači hiši, skupaj s sinom Milanom. Boštjan Bogataj

Šolski zazidalni načrt sprejet

Mestni svet je sprejel predlog zazidalnega načrta za šolski center na Zlatem polju. Tja želi tudi ljudska univerza.

Kranj - Območje zazidalnega načrta obsega dobrih sedemnajst hektarjev in je v pretežni meri že pozidano. V njem je občina do delila prostor tudi novi ekonomski srednji šoli, medtem ko ima preostali večji del na novo načrtovane gradnje na jugovzhodu v mislih fakulteta za organizacijske vede.

Na osnutek zazidalnega načrta, ki so ga izdelali v Domplanu in ga je mestni svet obravnaval v začetku marca, je bilo v javni razpravi razmeroma malo vsebinskih pripomb. Večino je izdelovalec v predlogu upošteval. Tako bo višina intervencijske poti pri pasaži s 3,5 metra povišana na 4,5 metra, kot predpisujejo standardi za požarne poti. Tudi objekti so zdaj natančno določeni, da ne bi kasneje prihajalo do različnih "razumevanj" zazidalnega načrta.

Ljudska univerza, ki se očitno želi preseliti na Zlato polje, bo tod lahko našla svoje mesto, zavrnjen pa je predlog društva Sožitje, ki se zavzema za širitev varstveno delovnega centra. Razlog zavrnitve je ta, da je zemljišča, na katero naj bi se širil, mestna občina pridobila in namenila za srednjo ekonomsko šolo.

Za stanovanke ob Kidričevi cesti, ki jih zdaj moti živahen promet proti fakulteti, srednji šoli, dijaškemu in študentskemu domu ali športni dvorani, je zanimiva tudi prometna rešitev v novem zazidalnem načrtu. Po njem bo v šolski center mogoče priti s sedanje Kidričeve ceste, na novo pa še z bodoče severne obvoznice in s Koroške ceste. Po dograditvi severne obvoznice se bo motorni promet proti Kidričevi cesti prekinil s slepim oziroma omejenim dovozom, vhod s Koroške ceste pa zaključil na parkirišču.

Območje zazidalnega načrta za šolski center na Zlatem polju je v celoti namenjen izobraževalni dejavnosti, ki jo dopolnjujejo bivalni in športni objekti, urejene bodo tudi zelenice, parki, pešpoti, kolesarske poti in parkirišča.

H. J.

Vroča kri zaradi plinifikacije

Bled - Občinski svetniki oziroma komisija za nadzor nad uresničevanjem plinifikacije v občini Bled dokazuje, da je pogodba z Adriaplino kot koncesionarjem škodljiva in v nasprotju z občinskim odlokom, župan pravi drugače. Komisija si bo poiskala drugo pravno mnenje, če ne bo zadovoljna z odgovori pravnika, ki zastopa interese občine Bled.

Na minuli seji občinskega sveta Bled so svetniki, ki sodelujejo v komisiji za nadzor nad uresničevanjem plinifikacije v občini Bled v polemiki z županom Borisom Malejem ostro nasprotovali plinifikacijski pogodbi o koncesiji za gradnjo, distribucijo zemeljskega plina, upravljanje in vzdrževanje plinske infrastrukture v občini Bled, ki je bila sklenjena med občino Bled in podjetjem Adriaplina, d.o.o., Ljubljana. Svetniki so menili, da pogodba ni v skladu z odlokom o podelitvi koncesije, posebno v tistem delu ne, kjer je določena doba koncesije, saj po odloku traja 30 let in omrežje preide v last koncedenta, v pogodbi pa je navedeno, da preide omrežje v last koncedenta proti plačilu neamortizirane vrednosti omrežja za distribucijo plina. Za določitev pravi vrednosti vloženi sredstev pa naj bi se upoštevala amortiza-

cijska doba 50 let. Ta člen pogodbe koncesionarju zagotavlja, pravijo ogorčeni svetniki, da mu bo občina Bled po izteku koncesijske pogodbe morala povrniti 40 ali več odstotkov vrednosti zgrajene infrastrukture, kar pa je v nasprotju z občinskim odlokom, ki navede, da koncesionar 100 odstotkov potrebna sredstva za izgradnjo omrežja pridobi iz cene plina. Do povrnitve stroškov je koncesionar upravičen le v primeru predčasne prekinitve pogodbe.

Župan je zagotavljal, da pogodba ni škodljiva in da ima že dovolj javnih mnenj in natolevanj o škodljivosti te pogodbe. Na očitke, da komisija ni dobila vseh priložnih pogodb pa je dejal, da je treba razumeti, da komisiji niso mogli biti dostopni vsi dokumenti in priloge, saj je Adriaplina na trgu in ne more javno konkurenci razkriti vseh poslovnih skrivnosti.

Zato so na seji sklenili, da se odvetniška pisarna, ki opravlja pravniške posle za občino, v tednu dni izjasni, kakšna je pogodba - v skladu z odlokom ali ne - če pa komisija za nadzor ne bo zadovoljna z njenimi odgovori, si bo komisija za nadzor nad plinifikacijo lahko na račun občine priskrbelo drugo neodvisno pravno mnenje.

Darinka Sedej

Dobitniki občinskih priznanj znani

Radovljica - Občinski svet Radovljica je potrdil dobitnike letošnjih občinskih priznanj, kakor je predlagala komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Veliko plaketo občine Radovljica bo prejelo Prostovoljno gasilsko društvo Begunje ob 120-letnici ustanovitve, občinsko plaketo prejmeta Anton Pintar iz Globokega za življenjsko delo v gospodarstvu in aktivno delo v KS Mošnje ter Marija Ilc - sestra Valentina za življenjsko delo na področju slovenske kuharske stroke/umetnosti. Kulturno nagrado - plaketo Antona Tomaža Linhart - prejmeta JZ Muzeji radovljiške občine ob 50-letnici kovaškega muzeja v Kropi in Likovna sekcija VIR-KUD Radovljica ob 11-letnici uspešnega delovanja. Županu Janku S. Stušku pa je prepuščeno, ali bo Slavku Kenetu (za dolgoletno delo v Območni obrtni zbornici Radovljica in pri ohranjanju in razvoju obrti v občini Radovljica) in Janku Pogačniku (za delo v dobrobit družbe in krajanov Kamne Gorice) podelil medaljo ali pečat občine Radovljica. S. Š.

Obujeni sledovi davnih človeških eksistenc, čaščenj, simbolov in razmišljanj nekdanjih civilizacij

Pradavne oblike žgane glin

V Trzinu so v petek, 5. julija, odprli zanimivo razstavo koroške keramičarke Nežike Novak, ki je duha stare žlahtne, tople in domače Kurnikove hiše napolnila s keramiko pradavnih oblik, občutij in elementarne energije. Razstava je na ogled do 28. julija.

Avtorica je razstavi prostor odlično uporabila za stapljanje stare slovenske in starodavne "neolit-ske" kulture. Črna kuhinja je z kamni in keramičnimi aplikacijami spojila v enost tople in občutne povezanosti z naravo, ki se kaže v izboru, formi in tehniki oblikovanja materiala, ki je človeku služil od pradavnine, v glini. Glina je topla, mehka, voljna, domača in večna moč zemlje, ki se vselej razdaja. Energija elementarne narave se je pod spretnimi rokami keramičarke, ki je, tako

kakor velja za vsakega pravega mojstra, na podlagi starega znanja in svojih izkušenj razvila svojo tehniko peke in oblikovanja. V oblikah posod je zajeta energija zemlje in ognja pri peki, poudarjena v barvi in kompaktnosti površine posode, ki ima okroglaste oblike mehko zaobljenega nekdanjega posodja, vaz, torzov, vodnjaka ali zgolj imitacije duha življenja, tesno povezanega z naravo, ki je narekovalo tudi oblikovanje.

Poleg žganega posodja kompaktnih oblik iz debele plasti rdeče glin, ki je ob peki dobilo bakrenih navdih, predstavlja avtorica tudi vaze širokih in odprtih form iz bele glin, ki s svojo razširjajočo obliko dihaljo radost življenja. Pozornost pritegnejo tudi mehke organske oblike padajočih velikih kapelj, ki pa so tehnično zelo dovršene, saj so izredno tanke. Doseči takšno tenkočutnost krhkih sten je v keramiki prava umetnost. Oblike resnično spominjajo tudi po barvi na zglajeno kamenje preprostih oblik, ki so jih ljudstva uporabljala v vsakdanje namene. Med njimi so tudi oblike razpolovljenih semen, glinastih skladov in polnih mehkih organskih oblik, ki kar vabijo pod dotiku. In ob tem gledalcu zaigra v duši, ko se globoko v njem aktivira praspomin na življenje v davni, tesno povezanim z naravo in materjo zemljo.

Utrinek z otvoritve razstave, Nežika Novak prva z desne.

Vsa dela Nežike Novak imajo gladko ali grobo rustikalno površino, vaze pa v sebi rojevajo tudi življenje. Iz njih se na površje izdobljajo silhuete figur in arhitekturnega okolja, ki zaradi barve in pečene materiala spominjajo na kraje in zgodbe bližnjega vzhoda, kjer nomadskim ljudstvom vladajo pečene planjave neukročene narave, svoje zatočišče pa najdejo le za zidovi redkih in osamljenih "biblijskih" mest-

min na življenje v davni, tesno povezanim z naravo in materjo zemljo.

nih utrd. Motivi se vse bolj jasno izrisujejo tudi na ciklusu rustikalnih reliefov s figuralnimi motivi. Ti se bodisi dvigujejo kot čutne podobe iz grobega in divjega materiala narave, ali pa so postavljene v arhitekturni okvir. Med deli je tudi nekaj povsem abstraktnih v rdeči žgani glini, ki dajejo zaradi naravnega materiala zanimiv efekt in so zaradi tople glin sprejemljiva ter umetniško izrazna. Čeprav so njena dela navdahnjena po starodavnem posodju, pa njene stvaritve niso namenjene vsakodnevni uporabi, ampak delujejo kot čudoviti umetniški eksponati, polni lepote in življenja.

Katja Dolenc, foto: Tina Dokl

Jazz na Ljubljanskem gradu...

Ljubljana - Miha Jazbinšek in njegove legende bodo z začetkom 11. julija, vsak drugi četrtek v juliju in avgustu v času od 20.30 do 23.00 na ploščadi Ljubljanskega gradu igrali pregled jazz literature preteklega dvajsetega stoletja. V instrumentalnem delu pretežno mainstream in jazz today ter nekaj spontanega dixielanda, v vokalnem delu pa evergreen in dobri stari popularni jazz. Stalni člani že od leta 1995 nastopajo vsako leto poletni in pozimi na različnih lokacijah Ljubljane na odprtih prireditvah, pred štirimi leti pa so se predstavili tudi na 1. kranjskem poletnem jazz festivalu. V primeru dežja ali druge prireditve bo koncert v Skalni dvorani.

...in 50. Ljubljanskem poletnem festivalu

Ljubljana - Za ljubitelje jazzovske glasbe je Brane Rončel pripravil svetovno znane koncerte v Križankah. Danes, v torek, 9. julija, bo ob 21.00 koncert Joeja Zawinula zaznamoval praznovanje 70. rojstnega dne te jazzovske legende, ki bo nastopil s svojo skupino The Zawinul Syndicate, vokalistko Mario Joao in tolkalistom Manolom Badreno. Jutri, v sred, 10. julija, pa bo ob 21.00 uri nastopila senzorialna zasedba New York Salsa "All Stars". Ob tem naj opozorimo še na koncert klasične glasbe Komornega orkestra moskovskih solistov 9. julija ob 21.00 v Slovenski filharmoniji in koncert Vlada Kreslina, Beltiške bande ter Malih bogov 11. julija ob 21. uri v Križankah že deseto poletje zapored.

Glasbeno poletje v Bohinju

Srednja vas pri Bohinju - V četrtek, 11. julija, se bo s slavnostnim koncertom Stanka Arnolda s tremo trobentami in Klausom Kuchlinga pri obnovljenih orglah cerkve sv. Martina ob 20.30 začel že sedmi festival Glasbeno poletje v Bohinju 2002. Umetniški vodja Roman Leskovic je zagotovil, da so tudi letos k sodelovanju povabili vrhunske slovenske in tuje glasbene umetnike. Že četrto leto koncert prinaša zanimiv program glasbenih del C. Gervaisa, D. Buxtehuda, F. Veraciniija, C. Merula, J. S. Bacha in G. Ph. Telemanna na obnovljenih in zelo akustičnih cerkvenih orglah, ki jih bo "krstil" mednarodno priznani orglist Klaus Kuchling. Koncerti bodo na sporedu vsak četrtek do 16. avgusta ob 20.30, vstopnice po 2000 sit pa na voljo v recepciji bohinjskih hotelov ali na blagajni pred začetkom koncerta.

Literarni natečaj za seniorske pisce

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti razpisuje literarni natečaj za 4. srečanje seniorskih piscev - začrtnikov v letu 2002 iz Slovenije in zamejstva. Avtorji lahko sodelujejo s svojimi še neobjavljenimi pesniškimi, proznimi, gledališkimi in esejičnimi besedili, ki jih še niso poslali na dosedanja srečanja. Obseg gradiva naj ne presega 20 pesmi ali do največ 16 strani oz. 30.000 znakov proze ali drame. Prispevki naj bodo natipkani enostransko. Vsak prispevek mora biti označen z avtorjevim imenom, priložiti je potrebno še kratko pisateljsko bibliografijo, točen naslov (lahko tudi elektronski) in telefonsko številko. Besedila bodo prebrali strokovni ocenjevalci na treh območnih srečanjih v Mariboru, Trebnju in Logatcu. Avtorji bodo imeli priložnost predstaviti tudi svoje najnovejše knjige. Najboljši avtorji z medobmočnih srečanj bodo novembra povabljeni na literarno kolonijo starejših piscev - začrtnikov. Dodatne informacije lahko dobite po telefonu 01-2410516 ali 01-2410500, oz. po e-mailu dragica.breskvar@slkd.si. Prispevke je potrebno poslati do 20. julija 2002 na naslov revija Mentor, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Štefanova 5, 1000 Ljubljana s prpisom "seniorji 2002".

Katja Dolenc

Edinstveni slovenski kozolci

V okroglem stolpu Škofjeloškega gradu je na ogled razstava maket dvojnih kozolcev Franca Pogačarja, ki predstavljajo pomemben prispevek k ozaveščanju vloge slovenskih kozolcev v bogati kulturni dediščini naroda.

Škofja Loka - Razstava kozolcev Franca Pogačarja je skrbno zasnovana in po svoji vsebini navaja k razmišljanju o njihovem preteklem, sedanjem in bodočem pomenu. Dr. Marjan Rožič, slavnostni govornik na otvoritvi razstave 3. julija, je pojasnil, da je slovenski kozolec nastal in se razvijal kot gospodarska sušilna naprava, v sodobnih pogojih pa je postal zanimiva dediščina, ki v sodobnem času ostaja prepoznaven del nekdanje vaške arhitekture. Vrsta potujočih razstav, ki predstavljajo makete različnih kozolcev po Sloveniji, so del projekta Turistične zveze Slovenije s sloganom Vnucom v dar. Zaradi njihove originalnosti v Evropi so vedno bolj pomemben del turistične ponudbe, obenem pa opo-

zarjajo tudi na nujnost njihovega obnavljanja, saj številnim grozi propad.

Franco Pogačar se z maketarstvom ukvarja več kot deset let in izdeluje vrhunske makete kozolcev topelarjev v razmerju 1:25. Izdelava posamezne makete je dolg proces, ki zahteva čas in tehnološke spretnosti. Slovenski etnolog dr. Janez Bogataj je pojasnil, da so sestavni deli posameznega kozolca izdelani povsem ročno, kar vključuje tudi "miniaturno" klezanje. "Vsi deli so pomanjšani v izbranim razmerju, enako velja tudi za strešno kritino, ki sicer mnogim izdelovalcem pomanjšav povzroča veliko preglavic. Pogačarjevi kozolci imajo tudi

didaktično posebnost, saj se deli streh s posebnimi vodili lahko odprejo. Dobimo vpogled v konstrukcijo ostrejša in funkcionalne površine."

Izdelava makete kozolca traja pet do šest mesecev. Na razstavi se tokrat predstavlja s šestimi maketami kozolcev topelarjev iz Vranskega, Motnika, Mokronoga, Kandrša, Vač in Zadrecke doline. Zaradi kulturno spominske vrednosti predstavljajo obliko dokumentacijskega varstva te dediščine, zaradi umetelne izdelave pa zaslužijo še posebno strokovno in ljubiteljsko pozornost.

Katja Dolenc, foto: arhiv Loški muzej

MESTNA OBČINA KRANJ
VABI

na koncert v okviru akcije oživiljanja starih mestnih jeder
IMAGO SLOVENIAE - PODOBA SLOVENIJE

Nastopil bo:

orkester TOTI BIG BAND, Maribor
(s programom: uspešnice slovenske in tuje zabavne glasbe)
dirigent Marjan Golob in solistka Dada Klavnik
v petek, 12. julija 2002, ob 21. uri.

Koncert bo na dvorišču gradu Khislstein.
(V primeru slabega vremena bo izveden v športni dvorani Planina.)

Vstop je prost! Vljudno vabljeni!
MOHOR BOGATAJ, univ.dipl.org.
ŽUPAN

Mednarodne poletne gledališke delavnice

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti prireja tradicionalno poletno gledališko delavnico, ki bo letos v Izoli v času od 22. do 31. avgusta 2002. Delavnice so izjemna priložnost za mlade, da se intenzivno seznanijo s sodobnim gledališčem in s pomočjo priznanih tujih mentorjev praktično preizkusijo svoje talente v gledaliških produkcijah. Z gotovostjo vpogled v vse plati umetniškega ustvarjanja in popeljejo udeležence preko različnih pristopov, metod in dejavnosti v svet gledališča. Namenjene so začetnikom, amaterskim igralcem ter profesionalnim gledališčnikom, plesalcem in literatom. Gledališke izkušnje so dobrodošle, vendar niso pogoj za udeležbo. Delavnice bodo potekale v angleškem jeziku in bodo na teme Commedia dell'Arte, Od slučajnega k namernemu - od banalnega do znaka, Naredi si preformans, Ustvarjalno pisanje dramatskih tekstov in scenarijev (vse v času 22. - 29. 8.), Okušimo gledališki cirkus (27. - 31. 8.), ABC teatra po avstralsko in "SEI - Bo tehnika".

Informacije na naslovu JSKD, Štefanova 5, 1000 Ljubljana, na telefon 01-2410-517 in na internetu <http://www.slkd.si>. Prijavni rok je do 19. julija 2002.

Katja Dolenc

Srebrne sanje o Andyju Warholu

Škofja Loka - V galeriji Ivana Groharja bo do 25. avgusta razstava avtorja Ganija Llaloshija iz Prištine, kjer je na Akademiji za likovno umetnost zaključil tudi šolanje. Na ljubljanski akademiji je pri prof. Andreju Jemcu opravil še slikarsko specialko, pri prof. Lojzetu Logarju pa kasneje tudi grafično. Razstava priča o velikem vtisu svetovno znanega umetnika Andyja Warhola, "kralja" pop arta, ki s svojimi ikonami očitno še vedno navdihuje. Llaloshi je za razstavo uporabil celoten muzejski prostor, ki ga je na eni steni popolnoma zakril s srebrno folijo, na njej pa nanizal plošče z motivom krave, nasproti pa je obešena njena monumentalna podoba. Obe razstavnici povezuje kontinuiran niz vinilnih gramofonskih plošč, na katerih je prostor, ki je sicer namenjen besedilu z imenom avtorja ali izvajalcev ter seznamu posnetih pesmi, zapolnil s priljubljenimi motivi, kakor sta Mona Liza ali Van Goghove Sončnice. Kljub očitnemu vplivu Warhola, je razstava zanimiva umetniška osvežitev.

Katja Dolenc, foto: Tina Dokl

FESTIVAL BLEED 2002
4. - 17. julij 2002
informacije in rezervacije:
tel.: 04/5780 504 ali www.festivalbled.com

Upokojeni beograjski nadškof dr. Franc Perko o Beogradu in odnosih z Ljubljano

Svetujem sodelovanje in previdnost

Dr. Franc Perko je po končani slovesnosti na Sv. Joštu nad Kranjem, kjer je blagoslovil obnovljen oltar in orgle, prijazno odgovoril na nekaj vprašanj Gorenjskega glasa.

Vi ste sedaj upokojenec. Kako izgleda nadškofovski pokoj?

"Kar prijetno, predvsem pa veliko boljše, kot je bilo v Beogradu. Sem precej bolan in ta bolezen napreduje. Najhujša oblika bolezni pa je starost, ki je ni mogoče ustaviti. Sicer pa malo pomagam pri birmah, pri raznih slovesnostih, čeprav gre večinsko zelo težko. Pričakujem pa smrt, ki je končna odrešitev. Jaz se je nič ne bojim, ampak si je želim."

Kakšni so Vaši spomini na Beograd?

"V Beogradu sem bil skoraj 15 let. Če pa računam še služenje vojaščine in zapor, pa je moje beograjsko obdobje še daljše. Najprej sem bil namreč zaprt v Beogradu v vojnem zaporu in v centralnem zaporu, potem so me pa dali na Zabelo pri Požarevcu. Kot nadškof sem prišel v Beograd v zelo težkih časih, ko je začela razpadati Jugoslavija, za razpad pa so krivili zaroto Vatikana, Slovenije, Nemčije in še nekaterih evropskih držav. Stalno smo bili na udaru, čeprav je šlo za neizogiben zgodovinski proces, ki bi ga morali oni upoštevati, vendar ga niso, saj so želeli ohraniti Veliko Srbijo. To so bili hudi časi. Pritiskali so na nas, nam grozili in na našem imetu povzročili tudi nekaj škode. S fekalijami so nam mazali vrata in jih nosili v cerkev. Pravzaprav so počenjalji neumnosti. Po drugi strani pa sem imel s pravos-

lavno Cerkvijo in s patriarhom Pavletom dobre stike. Vendar pa je ob tem treba povedati, da se je velikosrbska ideja, ki je bila v ozadju, gojila tudi v srbski pravoslavni Cerkvi."

Ljubljana in Beograd si prizadevata za oživitve sodelovanja, tako gospodarskega kot političnega. Kako naj v tem primeru ravna Slovenija?

"Gotovo se sedaj ponuja priložnost za sodelovanje in jo je treba izkoristiti, sicer jo bodo drugi. To odobravam, čeprav je treba biti pri tem tudi previden. Tam vse stvari še niso urejene. Črna Gora je še problem. Prav tako Bosna s Srbsko republiko in Kosovo, za katerega Srbi vedo, da ga ne bodo

ogli nikdar več popolnoma vključiti v svojo državo, vendar obenem še upajo, da jim bo to uspelo. Izmenjavajo obiske med Ljubljano in Beogradom pozdravljam, vendar, kot sem že rekel, z neko mero previdnosti. Kar zadeva končni mir na Balkanu, je razlika med optimisti in pesimisti. Optimisti pravijo, da je dan, ko bo prišel popoln mir na Balkan, že določen. Mi točno vemo za ta dan, pravijo. Na vprašanje, kateri dan je to, pa odgovarjajo: Sodni dan! Pesimisti pa dodajajo: Da, to je res, vendar šele popoldne!"

Ali lahko boljši odnosi med državama prispevajo tudi k sodelovanju med katoliško in pravoslavno cerkvijo?

"V Sloveniji med sestrskima cerkvama ni nobenih težav. Doli pa so včasih, saj človek večkrat ne ve, kdaj se jim zameri. Ko sem med marčnim obiskom Beograda

dal neki manjši intervju in tudi povedal, da me pri pravoslavnih bogoslužjih nikdar niso pozdravili, kot da me ne bi bilo, so mi zamerali, čeprav sem povedal po pravici. Hitro se jim lahko zameriš, moram pa reči, da smo imeli na splošno dobre, prijateljske odnose s patriarhom, s škofi in profesorji, s katerimi se še srečujemo na raznih ekumenskih simpozijih."

Še eno vprašanje. Ste še nejevoljni, ker so slovenski škofje odklonili pobudo za ustanovitev novih škofij. Do njihove poteze ste bili javno kritični.

"Po mojem mnenju je to zamujena priložnost. Sedaj bo vsak korak v tej smeri težji. Najbolj nerodno je to, da je dal pobudo za nove škofije papež sam in nam je hotel s tem pomagati, slovenski škofje so pa to odklonili. To ni bilo dobro." **Jože Košnjek**

Skavti na Selu pri Bledu

Kranj - Gorenjski izvidniki in vodnice, skavti in skavtinje od 11. do 15. leta, izvajajo projekt Kvajdej 2002. Rdeča nit vseh aktivnosti je spoznavanje in oživljanje starih šeg in običajev. Rezultati dosedanjega dela bodo predstavljeni na skupnem taboru vseh gorenjskih izvidnikov in vodnic, ki bo od jutri, 10. julija, do srede, 17. julija, na Selu pri Bledu. V prijetnem okolju blizu Ribnega se bo zbralo okrog 300 skavtinj in skavtov iz Homca, Domžal, Kamnika, Komende, Škofje Loke, Kranja, Železnikov, Breznice, Radovljice, Jesenic in Bohinjske Bistrice. V nedeljo, 14. julija, bo organiziran dan odprtih vrat za vse, ki bi radi od blizu spoznali dejavnost skavtov. **J.K.**

Ko nas boste potrebovali, bomo vsi prišli

Prebivalci Loga pri Kranjski Gori so z dobrodelno prireditvijo za otroke v Logu pod Mangartom zbrali milijon in 495 tisoč tolarjev prispevkov. Vsak šoloobvezni otrok iz Loga pod Mangartom je dobil v kuverti 65 tisoč tolarjev.

Kranjska Gora - Vsi večji gorenjski turistični kraji so s številnimi prireditvami vstopili v poletno sezono, z velikim pričakovanjem, da bo dobra. S prireditvami so ali pa še opozarjajo nase in vabijo v goste, zavedajoč se, da je tudi domači gost zelo dobrodošel gost. A Kranjskogorci so bili v letošnji otvoritveni sezoni nekaj posebnega: lokalna turistična organizacija in poseben organizacijski odbor sta na humano pobudo gostilničarja **Rudija Kopina** iz Loga pri Kranjski Gori med prireditve vključila tudi dobrodelno akcijo Log za Log pod Mangartom. Z veliko veselico in srečelovom pod šotorom, kjer so goste zabavali Vagabundi, so krajani Loga želeli pomagati 23 otrokom

Na oder je stopilo kar 23 otrok, ki so jim organizatorji vsakemu posebej izročili darila sponzorjev in vsakemu po 65 tisoč tolarjev.

iz Loga pod Mangartom, vasici, ki jo je pred dvema letoma prizadel uničujoči plaz in pod seboj pokopal sedem njihovih sovaščanov. Ložani pri Kranjski Gori so želeli pokazati, da nesrečni Log ni pozabljen: otrokom naj bi na prireditvi v kuverti izročili vse dobrodelne prispevke, da bi imeli za sladolep in poletni priboljšek.

Takega odziva in obiska pa niti v sanjah niso pričakovali, saj so ljudje prihajali od vsepovsod in prispevali. Kranjskogorski župan je obljubil 300 tisoč tolarjev občinskega denarja za otroška igrala pri vrtcu v Logu pod Mangartom, ostali pa so dajali denar. V kuverti in v roke otrokom. Ko so se dobrodelni prispevki prešteli, je vsak otrok odnesel s seboj kar 65 tisoč tolarjev. Komaj verjetno, a resnično! Iz male, a človekoljubne pobude Rudija Kopine je bilo obilo darov, kajti zelo pomembno je bilo, da se je denar takoj razdelil in dal otrokom - v roke.

Noč je že bila, ko so vsi stopili na oder, organizatorji in otroci. Pred mikrofon je stopila otroška glavica iz Loga pod Mangartom in spontano rekla: "Ko boste pa vi nas potrebovali, bomo vsi prišli. Res bomo. Brez skrbi!" In tedaj so se tudi moškimi zarosile oči, še posebej, če se ve, kako trd je kruh staršev teh otrok v tisti dolinici pod Mangartom.

Na Slovenskem je 48 naselij, ki nosijo ime Log. S to prireditvijo so se krajani Loga pri Kranjski Gori izkazali za prave Ložane. Kot je dejal predsednik krajevne skupnosti Loga pod Mangartom **Domen Černuta**: "Ob tej prireditvi nas preveva topel občutek, da imamo prijatelje, da nismo sami in pozabljeni, iskrica upanja, da bo tudi nam kdaj šlo dobro..."

Darinka Sedej
Foto: Mojca

Oskrbovanci na Bled in Brdo

Sredi junija so v Centru slepih in slabovidnih pripravili dva, že tradicionalna izleta za njihove oskrbovance. Tokrat so se odpravili na Brdo in Bled.

Škofja Loka - Na Brdo se je odpravilo 20 oskrbovancev centra, ki se lahko premikajo le z vozički. Kot nam je povedala glavna sestra **Silva Bizjak**, je po njih prišel poseben avtobus z lažjim dostopom za vozičke.

Na Brdu so si najprej ogledali protokolarni del, seznanili so se, kdo je bil tam nazadnje, malce so posedeli na terasi, nato pa odšli na Račji otok, kjer so se osvežili v prijetni senci. "Sprehod je trajal dve uri, nato pa so nas vrhunsko pogostili v hotelu," nam je povedala Bizjakova. Vsak oskrbovavec je potreboval tudi spremstvo, največ je bilo svojcev, ki so bili tudi zadovoljni z izletom.

Oskrbovanka Vera nam je povedala, da ji je bil izlet zelo všeč in si jih želi še več: "Popejali so nas skozi rezidenco, skozi

lep park, kjer so jezera z lokvanji. Bilo je enkratno. Prvič sem bila na Brdu, tam kjer je bil tudi Tito. Na koncu so nas postregli še s sladico in pijačo. Hvaležna sem tudi hčeri Ireni za spremljavo." Razen svojcev so osebu centra pomagali še vojaki na civilnem sluzenju vojaškega roka, za organizacijo pa je poskrbela delovna terapevtka Denis Kamnar.

Drugi izlet je bil na Bled, kamor so peljali 19 oskrbovancev - tudi ti so teže pokretni. Na Bled hodijo že vrsto let, najprej gredo v kavarno na kremne rezine in sok,

nato pa ob jezeru na sprehod, kjer so si ogledali park in nahanili race in labode. "Običajno gremo zelo počasi. S seboj smo prinesli tudi plastične klopi, kjer smo počivali, se pogovarjali in tudi zapeli," je povedala Bizjakova. Kasneje so odšli še na Brezje in zmolili za vse varovance ter se vrnili v Škofjo Loko.

Tudi Martina se je udeležila izleta polpokretnih oskrbovancev na Bled: "Zelo mi je bilo všeč, vendar žal prekratek. Želimo si še več takšnih, kratkih izletov, saj nam je bilo zelo lepo. Sama bi še dolgo hodila ob jezeru. Ustavili smo se tudi na Brezjah." Na Bled je skupino vodila delavna terapevtka Romana Kumer.

Boštjan Bogataj

Svetniki in godovi

Benedikt, Mohor in Fortunat

Danes, 9. julija, godujeta **Veronika Juliani**, redovnica, in **Anatolija**, mučenka. Današnja Veronika ni tista Veronika, ki je na šteti postaji Križevega pota obrisala Jezusov obrat s prtom (njen god je 4. februarja), ampak je Veronika Juliani, rojena v Italiji z imenom Uršula, ki je šla med kapucinke in dobila meniško ime Veronika. Na telesu je dobila znamenja Kristusovih ran, na glavi se ji je videla trnova krona, zaradi česar si je nakopala sovraštvo redovnih sester in predstojnice. Šele na ukaz papeža so ukinili vse prepovedi in jo izvolili za opatinjo. Napisala je deset zvezkov svojega dnevnika.

Jutri, 10. julija, pa praznik **Amalije** (Ljubice), redovnice, **Rufine**, mučenke, in **Antonija Pečerskega**, začetnika ruskega menišva. Na Slovenskem je kar nekaj žena in deklet, ki jim je ime **Amalija**, **Malči**, **Malčka** in **Malka**. Nekateri to ime povezujejo z latinsko besedo "amare", ki pomeni ljubiti. Potemtakem bi se Amalijo po slovensko reklo **Ljuba** ali **Ljubica**. Španska oblika je **Alma**, kar je v našem prevodu **Duša** ali **Duška**.

V četrtek, 11. junija, bo pomemben dan za Evropo. Godoval bo **Benedikt**, zavetnik Evrope, začetnik zahodnega menišva, znano pa je njegovo izročilo Ora et labora oziroma Moli in delaj! Papež Pavel VI. ga je 24. oktobra leta 1964 razglasil za prvega zavetnika Evrope. Rodil se je okrog leta 480 v Nursiji (Nocia) v današnji Umbriji. Znano je le to, da je imel sestro dvojčico Sholastiko, ki ga je posnemala in hodila po njegovih poteh. Postal je vodja benediktinskega reda in se z nekaterimi brati napotil proti mestu Cassino pri Neaplju. Na vrhu griča nad mestom je nastal znameniti samostan Montecassino, ki velja za matično hišo benediktinskega reda in vseh samostanov na krščanskem Zahodu. Benedikt je samostan vodil do smrti, verjetno leta 547. Pokopali so ga k sestri Sholastiki. Razen Benedikta godujejo v četrtek tudi **Olge** zaradi **Olge Kijevske**, žene kneza Igorja in matere sv. Vladimira, ki ima veliko zaslug, da so Rusi sprejeli krščanstvo. Olga se je dala krstiti za Heleno.

V petek, 12. julija, bosta godovala **Mohor in Fortunat**, mučenca, ki sta umrla okrog leta 304. Bila sta zavetnika oglejskega patriarhata. Oglej je bil namreč središče katoliškega delovanja med Slovenci južno od Drave. Bila sta tudi prva zavetnika ljubljanske nadškofije (do leta 1961), sedaj pa sta njena drugotna patrona. Langobardski zgodovinar Pavel Diakon, ki je umrl leta 799, je zapisal, da naj bi sv. Marko vodstvo oglejske škofije izročil sv. Mohorju, ki je pod cesarjem Dioklecijanom umrl mučeniške smrti skupaj z diakonom Fortunatom. Njune kosti so prenesli v Oglej in tako sta postala oglejska mučenca. Po nekaterih virih pa naj bi bil Mohor nižji klerik v takratnem Singidunu oziroma današnjem Beogradu. Imeni Mohor in Fortunat sta na Slovenskem redki. Iz njunih imen pa je izpeljanih več primum kot **Fortin**, **Fortuna**, **Forte**, **Mohorč**, **Mohorič**, **Mohorčič** in **Mohorko**. Več naselij ima ime **Mohor** ali **Šmohor**, njima pa je posvečenih tudi nekaj cerkva.

V soboto, 13. julija, bo god **Henrika II.**, nemškega cesarja, in škofa **Evgenija** ter **Klelije**, redovnice, ki je bila rojena v Italiji. Henrik, sin bavarskega vojvoda Henrika, je odraščal ob vzgoji škofa Volbenka. Postal je kralj in nato še rimski cesar. Skupaj z ženo Kunigundo sta dala imetje Cerkvi. Potomcev nista imela. Henrik II. je freisinški škofiji leta 1002 podaril škofjeloško območje, briksenški pa leta 2004 Bled z okolico.

V nedeljo, 14. julija, bo godoval redovnik **Kamil de Lellis**, ob njem pa španski frančiškan **Francišek Solana**. Kamilovi redovniki so leta 1595 v bojih s Turki prvič naredili na svoje redovne obleke znake Rdečega križa, ko so pomagali ranjenecem. Danes ima njegov red kamilijancev oziroma bolniških strežnikov okoli 2000 članov.

V ponedeljek, 15. julija, bosta godovala **Bonaventura**, škof in cerkveni učitelj, in knez **Vladimir Kijeviski**. Bonaventura si je veliko prizadeval za ponovno združenje zahodne in zahodne Cerkve, vendar mu to ni uspelo. Je med največjimi cerkvenimi učenjaki. Umrl je leta 1274. Je zavetnik frančiškanov. Knez Vladimir pa ima velike zasluge za širitev krščanstva v Rusiji. Sam je leta 988 prvi prejel krst. Po njegovem vzoru so v reki Dnjeper krstili velike množice ljudi.

Jože Košnjek

Dobri gasilci in gospodarji

Pred pol stoletja so v Srednji vasi pri Šenčurju ustanovili gasilsko društvo, ki je doslej veliko prispevalo za razvoj kraja.

Srednja vas - Gasilci so poskrbeli za odprtje trgovine v domu, sodelovali so pri napeljavi vodovoda in asfaltiranju ceste skozi vas ter pomagali prizadetim vaščanom ob požarih, je med sobotno svečanostjo ugotovil predsednik PGD Srednja vas **Franc Kern**. V nedeljo so prevzeli novo motorno brizgalno.

V Srednji vasi so napredni domačini že leta 1950 ustanovili desetino, ki je bila vključena v Gasilsko društvo Šenčur. Pozimi 1951 so se zbrali v Ukanovi hiši, kjer so ustanovili svoje gasilsko društvo. Registrirali so ga leto zatem, ko so se lotili gradnje gasilskega doma in požarnega bazena. Obe družbi sta se v letih 1961 - 1965 ponovno združili, vendar so gasilci v Srednji vasi delovali ves čas samostojno. Od ustanovnih članov je živ le **Joža Kern**, ki je bil prvi tajnik. Med zaslužnimi možmi sta tudi dolgoletni poveljnik **Franc Delavec** in predsednik **Franc Kern**; slednji vodi društvo že 42 let.

Razvoj društva je predsednik Kern predstavil na sobotni svečanosti pred domom v Srednji vasi, ki so ga za 50-letnico temeljito obnovili. Kot je poudaril, gasilci niso skrbeli le za zaščito pred požari, ampak so marsikaj storili za napredek v kraju. V domu so dali prostor za trgovino, pomagali so graditi vodovod in posodabljati ceste, sodelovali so pri urejanju naselja in nudili po-

moč krajanom, ki jih je prizadel ogenj. Obogatili so tudi kulturno življenje. Zato je pesem spremljala sobotno slavlje, med katerim so izročili priznanja za dolgoletno delo in uspehe. Posebne pozornosti je bila deležna ženska desetina, ki je društvu polepšala jubilej z zmago na nedavnem tekmovalju GZ Kranj. Še bolj svečano je bilo v Srednji vasi v nedeljo, ko so po paradu gasilskih enot pri domu prevzeli in blagoslovili novo motorno brizgalno. To je zadnja pridobitev društva z več kot 150 člani, od katerih so najbolj zaslužne nagradili s priznanji GZ Kranj in GZS. Svečanost je popestril koncert kranjske pihalne godbe. Domačini so bogatejši tudi za jubilejno kroniko, ki jo je napisal Martin Kadivec.

Stojan Saje

www.nbeinvode.com
Media Art
www.gorenjskaonline.com

Veličastno praznovanje stoletnice

Člani PGD Ribno so proslavili visok jubilej z več prireditvami. V nedeljo množično pod Ribensko goro.

Ribno - Na stotem občnem zboru so člani PGD Ribno sklenili, da bodo imeli svojo zastavo z grbom. Z njo so spremljali jubilejne prireditve, odkrili pa so tudi sliko sv. Florjana na domu. Skupaj z domačini so v nedeljo praznovali gasilci iz 26 gorenjskih društev in pobrateno društvo Lokovica pri Šoštanju.

Eno od odlikovanj GZS je dobil tudi predsednik Gabrijel Ferjan.

Praznovanje 100-letnice ustanovitve PGD Ribno se je pravzaprav začelo že pred mesecem dni. Takrat so skupaj s člani civilne zaščite, gorske reševalne službe in zdravstvene službe sodelovali na vaji v gašenju in reševanju iz hotela Ribno. Julijske prireditve so se v petek začele s slavnostno sejo, se nadaljevale v soboto s športnimi in zabavnimi igrami, v nedeljo pa so jih sklenili z osrednjo proslavo. Med njo so odkrili in uporabili sliko sv. Florjana na domu, mimo katerega se je pozneje vila skozi kraj dolga parada gasilskih enot in vozil.

Na travniku pod Ribensko goro je spregovoril številnim domačinom in gostom predsednik PGD Ribno Gabrijel Ferjan. Zanimivo je, da se je enako pisal tudi prvi načelnik. Na ustanovnem zboru 8. junija 1902 se je vpisalo v društvo 26 članov. Ročno brizgalno in orodje so hranili kar v enem od skednjev. Zato so začeli

graditi dom, ki so ga odprli leta 1909. Nov dom so dobili ob 80-letnici društva, ko so podpisali listino o pobratenju z gasilci iz Lokovice. Vmes in tudi pozneje so se v društvu veselili številnih priložnosti. Za 90-letnico so predali namenu nov avto z visokotlačno črpalko. Letošnjo stoletnico so dočakali z novo zastavo, ki jo krasijo društveni grb. Polepšali so dom ter obnovili in opremili staro vozilo. Na srečo gasilskih avtov ne uporabljajo več; v prvih 50 letih obstoja so v društvu našli 127 požarov, do stoletnice pa le 31. Seveda so to dosegli z načrtnim preventivnim delom in vključevanjem krajanov v društvo, ki ima danes že več kot 120 članov.

Dosedanje dosežke je pohvalil predsednik GZ Bled-Bohinj Jože Smole, ki tudi sam izhaja iz PGD Ribno. Krajanom se je zahvalil za pomoč gasilstvu, za kar pa ima premalo poslušna država. Blejski župan mag. Boris Malej je zaže-

lel, da bi dokončno uredili privedni prostor, za katerega skrbi GZS. Predsednik Smole je prej izročil članom PGD Ribno in društev iz okolice priznanja občinske zveze, predal pa je tudi diplome novim gasilskim častnikom in spominski plaketo gasilcev iz Loga pod Mangartom za pomoč pri nakupu njihovega avta. Kot se spodobi za velik praznik, so ga kar tri dni končali z veselnicami.

Stojan Saje

Tekmovanji veteranov

Polje pri Vodichah - Za prehodni pokal PGD Vodice so se v Polju pri Vodichah pomerili starejši člani in članice in med njimi še posebej tudi iz gasilskih zvez Medvode in Vodice.

Med starejšimi člani iz GZ Medvode je zmagala ekipa PGD Smlednik, iz GZ Vodice pa ekipa PGD Šinkov Turn. Pri članicah je bila iz GZ Vodice najboljša ekipa iz PGD Polje. Prehodni pokal je pri starejših članicah osvojila ekipa PGD Polje, pri starejših članih pa ekipa PGD Šinkov Turn. Skupaj je nastopilo je 25 ekip.

A.Ž.

Mojstrana - Na poligonu v Mlačici v Mojstrani je bilo tretje gasilsko tekmovanje veteranov in veterank za Pokal Mojstrane in 3. tekma IV. Pokalnega tekmovanja gasilske zveze Slovenije. Na poligonu v Mlačici, ki ga je prizadevno domače gasilsko društvo lepo uredilo in kjer gasilci vestno trenirajo, se je zbralo 35 ekip - deset ženskih in 25 moških. Ekipno je bila prva ekipa Mojstrana pred ekipo Trnovlje in Šinkovim Turnom.

D.S.

Mlado društvo v starem naselju

Prostovoljno gasilsko društvo Stražišče slavi stoletnico. Vseeno je prav mlado v primerjavi s tisočletnim krajem.

Stražišče pri Kranju - Člani društva in gostje so se minuli petek zbrali na slavnostni seji. Tam so predstavili brošuro o stoletni zgodovini, ki jo je napisal Matevž Oman. Ta teden pripravljajo srečanje članic in sektorsko vajo, slavje pa bodo sklenili s paradno in proslavo pri obnovljenem gasilskem domu.

V 19. stoletju je ogenj pogosto uničeval premoženje prebivalcev Stražišča. Najhuje je bilo leta 1866, ko je v dveh požarih pogorela skoraj vsa vas. Zato so premožnejši domačini leta 1902 ustanovili gasilsko društvo. Vanj se je prijavilo 29 delovnih in 25 podpornih članov iz Stražišča ter po 12 obojih iz Bitnja, ki jih je prvo leto vodil Ivan Benedik-Puklov. Začeli so v malem orodišču, zato so se leta 1925 veselili novega doma, leta 1930 motorne brizgal-

Leta 1953 je dom dobil nov stolp in leto zatem je društvo razvilo nov prapor. Krajevni praznik leta 1974 so praznovali s sprejemom novega avta in brizgalne. V osemdesetih letih so obnavljali dom, v katerega so leta 1989 zapeljali novo orodno vozilo. Leta 1997 so dobili sodobno motorno črpalko in nov društveni prapor, lani pa tudi nov gasilski avto. Letos so obnovili gasilski dom na Pantah.

Vse to in še več opisuje brošura za naslovom "Na pomoč!", ki jo je

Vojko Mrak je podelil zahvale zaslužnim članom in društvom ter razglasil sprejem častnih članov. Ta naziv so si zaslužili Miloš Kodrič, Pavel Jekovec, Marjan Gorjanc in Jože Pezdirc, ki so veliko prispevali za razvoj društva.

Pri gasilskem domu v Stražišču bo živahno tudi ta petek popol-

dan. Ob 17. uri bo srečanje članic GZ MO Kranj. Uro zatem bo sektorska vaja osmih društev v gašenju domnevnega požara na vrtcu. V soboto, 13. julija, 2002, ob 17. uri bo po ulicah parada gasilcev do doma, kjer bo slovesnost s podelitvijo priznanj. Oba večera bodo poskrbeli tudi za zabavo na veselnicah.

Stojan Saje

Damjana Šmid

DRUŽINSKI NASVETI

Kaj boli otroke?

Čeprav smo sredi poletnega, počitniškega časa, se življenje vseeno vrti naprej. V proces življenja pa sodi tudi smrt, o kateri se neradi pogovarjamo in bi najbrž takšna rubrika sodila bolj v novembrski čas. Toda, če se pogovarjamo o tem, kaj boli otroke, sodi med te bolečine tudi smrt. Bodisi, da je to smrt hišnega ljubljence ali človeka, ki je bil otroku blizu in ga je imel otrok rad. Prav tako kot ne moremo izbrati bolj ali manj primerne časa za to temo, pa tudi ne moremo vedeti, kdaj bomo dospeli na cilj svojega življenja. Zato naj bo današnje pisanje le spodbuda, da se o smrti in o izgubi pogovarjamo čim bolj spontano in s čim manj predsodki, kajti to je le eden izmed naravnih procesov našega življenja. Razumljivo je, da bi radi otroke čim bolj zavarovali pred tovrstnimi dogodki in pred žalostjo, pa vendar so stvari, ki jih moramo enostavno sprejeti. Zato je prvo pravilo, ko se pogovarjamo z otrokom, da smo čim bolj odkriti in da brez strahu odgovorjamo na otrokova vprašanja. Otroci, ki jim prikrivamo smrt, misleč, da je tako bolje zanje, se kasneje počutijo izdane ter v vsakem primeru čutijo spremembe, čeprav ne vedo, komu naj jih pripišejo. Odrasli ne smemo skrivati svojih občutkov pred otroki, saj se bodo le-ti preko nas naučili, kako čustva izražajo in prikrita čustva prav gotovo niso dobra podlaga za medsebojne odnose. Otroci v različnih starostnih obdobjih doživljajo smrt na različne načine. Mlajši so prepričani, da to ni nekaj dokončnega in so prepričani, da se bo umrla oseba nekako že vrnila v življenje. Od petega leta naprej pa lahko dojemajo to dokončnost, vendar pa so prestrašeni nad dejstvom, da bodo tudi sami nekega dne umrli in to na različne načine včasih zanikajo. Pri razlaganju o vzrokih smrti bodimo jasni in konkretni ter informacije prilagodimo otrokovi starosti ter njegovemu zanimanju. Previdnost ni odveč, kadar rečemo, da je nekdo umrl zaradi bolezni, kajti mnogi otroci se potem bojijo, da bodo tudi sami umrli, ko bodo naslednji imeli angino ali druge bolezni. Zato ni odveč razlaga o tem, kakšne bolezni poznamo in da je pri starejših ljudeh telo že utrujeno. Otroci nas pogosto sprašujejo, kdaj bodo ali bomo mi umrli in brez strahu jim povejmo, da je to podobno kot rojstvo, ko tudi nismo vedeli, kdaj in komu se bomo rodili. Lahko jim rečemo, da imamo namen še dolgo živeti, da pa človek nikoli ne ve, kdaj bo umrl. Pravzaprav je dobra lastnost otrok, ker vse informacije sprejemajo na preprost način in zato nam ni treba kaj posebnega vedeti o smrti. Radi vedo, da človek ne umre, dokler ga nosimo v sru in to je najlepša lastnost spominov. Saj veste, spomini so kot vrtnice sredi zime.

Proslavili so petdesetletnico

Zalog pri Cerkljah - Prostovoljno gasilsko društvo Zalog je bilo ustanovljeno leta 1952, zadnji teden v juniju pa so slovesno proslavili petdesetletnico.

Teden dni prej so pripravili sektorsko vajo, na kateri so vsa društva iz občine Cerklje prikazala reševanje iz osnovne šole, dan pred osrednjo slovesnostjo pa je bila v cerkvi maša za gasilce. Na slovesnosti so gasilci prevzeli novi prapor in orodno vozilo. Polovico denarja za slednjega so zbrali sami, pol je prispeval občinski proračun. Praporu je botroval Avguštin Lončar, vozilo pa so prevzeli trije ustanovni člani, Janez Kočar, Stanko Janežič in Franc Janežič, vsi trije še aktivni. Društvo je živih še 19, pobudnik ustanovitve društva in njegov prvi predsednik pa je bil Boris Bolka. Novo pridobitev je blagoslovil duhovnik Ivan Petrič. V programu so sodelovali učenci zaloške podružnične šole, ki so prebrali nagrajene spise iz natečaja domačih gasilcev. V Zalogu je kakih 180 članov gasilskega društva, od tega je okoli 70 aktivnih gasilcev, ki se pogosto udeležujejo in tudi zmagujejo na gasilskih tekmovanjih, najboljše pa se zadnje čase uvrščajo mladi. Prostovoljne gasilce v Zalogu vodita predsednik društva Miro Janežič in poveljnik Tomaž Frantar. Zadnjo večjo intervencijo pa so imeli ravno dan pred osrednjim praznovanjem. Črpali so namreč vodo iz kleti in delavnice v Zalogu in na Cerkljanski Dobravi, vmes pa so se udeležili maše, posvečene gasilstvu ob njihovi obletnici. Danica Zavrli Žlebir

Piše Miha Naglič

Po ljudeh gor, po ljudeh dol

Podlistek o znamenitih Gorenjcih

400

Redeči besednjak

"Za zgled jezika, kakor ga govore po Prešernu 'rokomavhi', navedimo le troje: Jože: to bo že napravil Jože = Stalin, ki mu je krstno ime Jožef. Likvidirati = umoriti. Poljubi naj ga Matilda = ustrelite ga! Tako govore naši komunisti v OF. To so izrazi srčne surovosti. A kdo bi pričakoval kaj drugega kakor surovost od ljudi, ki brezsrčno more nedolžne matere in otroke!" Na koncu protikomunistične knjižice Komunistem. Njegov pravi obraz, 1943, se je zdelo Ušeničniku potrebno razložiti značilno komunistično besedišče, njihov "novorek", ki takratnim slovenskim ljudem v veliki večini res ni bil domač. Tudi današnja mladina ga gotovo ne pozna. V nadaljevanju povzemamo z Ušeničnikom še nekaj njegovih prizadetih in duhovitih razlag.

Lenin. "Z izmišljenimi imeni jim je dal zgled že njih mojster Lenin sam. Pravo ime mu je bilo Vladimir Iljič Uljanov. Baje po spominu na neko (He)leno iz mladih let se je poimenoval Lenin. Pri nas so komunistični študentje in literati nekaj njegov nauk radi navajali pod imenom Iljiča, da so tako zakrivali Leninov nauk in sebe cenzuri." Stalin. "Tudi Leninov naslednik Stalin ima izmišljeno ime. Njegovo pravo ime je Jožef Visarionovič Džugašvili. Odvrgl je menda to ime, ko je pobegnil iz semenišča, kjer je bil pravoslavni bogoslovec. (Pravijo, da ima kot uskok še dandanes posebno veselje s komunističnimi uskoki iz bogoslovskih semenišč.) Imena so si spremenili tudi boljševiki, ki so bili judovskega rodu. Trocki se je pisal Bronstein, Kamenev Rosenfeld, Radek Sobelsohn, Sukanov Himmer itd.

Boljševiki in sovjeti. "Ime 'boljševiki' so dobili Leninovi pristaši l. 1903 na kongresu ruskih socialistov v Londonu. Lenin je tedaj odločno nastopil proti svo-

Partizanske volitve v Brezovici pri Kroplu, jeseni 1944

beralna meščanska ustanova, in jih je nadomestil s sveti delavcev, vojakov in socialističnih kmetov. Ko ne bo več vojska, ampak vsa zemlja komunistična, bosta ostala le sveta delavcev in kmetov, zato sta že zdaj znak boljševikov kladivo in srp."

jim nekdanjim prijateljem. Med njimi je bil tudi Plehanov, ki je bil bolj za zmerno, reformno strujo, ko je Lenin zahteval dosledni revolucionarni Marxov socializem ali marksizem. Lenin je dobil večino (večji = rusko boljšij), Plehanov je ostal v manjšini (manjši = rusko menjši). Tako so se socialisti razcepili v boljševike, odločne in dosledne komuniste, in menjševike, socialiste, ki so pripravljali delati v parlamentih... "Sovjeti = sveti (rusko sovjet, svet); Lenin je zavrgel navadne parlamente, češ da so liberalna meščanska ustanova, in jih je nadomestil s sveti delavcev, vojakov in socialističnih kmetov. Ko ne bo več vojska, ampak vsa zemlja komunistična, bosta ostala le sveta delavcev in kmetov, zato sta že zdaj znak boljševikov kladivo in srp."

Komisarji, čeka, kulaki, kolhozi, komsomol ... "Namesto 'buržujskih' ministrov, kakor sestavljajo vlado po drugih državah, je Lenin postavil ljudske komisarje (po Rousseauju zastopniki 'suverena' ljudstva). Ker je moral v stiski za vojsko prevzeti tudi nekaj starih generalov, ki jim ni zaupal, jim je postavil za nadzornike zanesljive boljševike, tako imenovane politične komisarje (politikomisarje). Sedaj so jih odstranili, ker so tudi višji oficirji že iz boljševičkih vrst (ohranili so se pa v naši OF)." Čeka: "V prvih letih je dušila vsak odpor in že vsak dvom, da morda komunistem ni le edino zveličavna ustanova, strašna čeka (r. črezvičajnaja komisija = črezobičajna, izredna komisija), ki je pomorila po ječah na tisoče in tisoče 'nezanesljivih' nedolžnih ljudi. Pozneje so čeko nadomestili z GPU (Gosudarstvennoje političeskoje upravlenije = državna politična uprava; država = rusko gosudarstvo)." Kulaki in kolhozi: "Bogatejšje kmete (kulake), ki si niso pustili urediti gospodarstva komunistično, so pognali s posestva in jih prisilili na delo po državnih gozdovih (večinoma so kmalu poginili), male kmete so razlastili in jih kot delavce nastavili na neka državna posestva, a ko se njih gospodarstvo ni obneslo, so začeli družiti kmete v kmečke kolektive, nekeke kmečke zadruga (kolhozi = kolektivno hozejstvo, kolektivno gospodarjenje)."

Država je na gorski prelaz Vršič pozabila

Vršiška cesta - katastrofa

Vršiške ceste na gorenjski strani nihče ne vzdržuje, češ da ni denarja. Cesta vidno propada in za njeno obnovo bo treba veliko več denarja, kot bi ga porabili za redno vzdrževanje. Sramota vseh slovenskih cestarskih sramot je nekdanji prelepi, zdaj pa podrti most nad Erjavčevo kočo.

Ceste ponekod kar zmanjka - kar ni je...

Vršič - Ko so v Kranjski Gori svetniki opozarjali, da je cesta preko našega najvišjega gorskega prelaza Vršič v obupnem, naravnost katastrofalnem stanju, sprva sploh nismo verjeli. Cesta je bila vendar desetletja in desetletja kot državna cesta dobro vzdrževana, pozimi je bila zaradi snega zaprta, približno aprila in maja pa je naj-sodobnejša mehanizacija cesto splužila. A prišla je nova država,

ki je prinesla tudi nove cestne navade, s katerimi se poznavalci cest niso strinjali, a kaj so mogli: cesto so nenadoma začeli pozimi pluziti in pošipati s soljo. Na tone in tone soli je morala prenesti, kajti tako je odločila država, češ da bo preko Vršiča tudi pozimi najkrajša povezava primorske strani z Gorenjsko in Ljubljano. A izletnikov preko zimskega Vršiča so Kranjskogorci našli vso zimo

na prste ene roke. Cesta, ki leži v varovanem področju Triglavskega narodnega parka se je morala ukloniti novodobnim cestarskim državnim navadam, volji oblasti se je moral ukloniti tudi Triglavski narodni park, ki drugače za živo glavo ne bi dovolil, da se kjerkoli na njegovem območju kaj posipa z uničujočo soljo.

Državna direktiva o prometnem režimu preko Vršiča bi bila morda hvalevredna ali vsaj dopustna, če bi država cesto, ki jo je pozimi uničevala s soljo, poleti normalno vzdrževala. Kje pa! Že nekaj let ni denarja niti za najbolj nujno vzdrževanje. Tisti, ki so poleti stalno na Vršiču, vedo povedati, da je bila lani kar dva meseca in pol okoli udara ceste na nekem kraju trak in opozorila, da je nevarno, pa ni bilo treba drugega kot pripeljati samokolnico ali dve gramoza. Ne. Le zakaj?

Cesto, ki so jo med prvo svetovno vojno gradili s krampi in lopatami, danes je pa ne more vzdrževati najsodobnejša mehanizacija 21. stoletja, je popolnoma načel zob časa. Začne se že pri hotelu Erika, ko kar ne moreš verjeti, ali

Nenehni udori na vršiški cesti

Vrh sramote vseh sramot je podirajoči se most nad Erjavčevo kočo.

voziš po cesti ali po reliefu. Ponekod, vse do ruske kapelice, je ponekod kar za polovico zmanjka in je tako ozka, da se dva avtomobila brez problemov ne moreta srečati. Od razgledne točke nad kočo na Gozdu pa se začne prava cest-

na kalvarija ali sramota vseh slovenskih cestarskih sramot!

Mostiček za mostičkom je tako poškodovan, da je potrebna huda opreznost. Tu začneš premišljevanje, v kakšni državi sploh živimo. Ali Slovenijo res ni nič sram, da

je cesta na Vršič, po kateri se poleti pelje domala vsa Evropa, v tako klavnem stanju. Le kaj premišljuje Portugalec, Švicar, Avstrijec, Italijan, ko se vozi - mar je ta država bankrotirala v cestnem sektorju ali kaj? Ne gre vendarle za cesto v Spodnjem Kašlju, ampak za državno in turistično cesto prve kategorije?

Vrh vsega je najbolj poškodovani most izjemne arhitekture nad Erjavčevo kočo, ki se dobesedno podira. To pa je pika na i slovenske cestarske sramote vseh sramot!

Zakaj država ceste ne vzdržuje - je bilo vprašanje, ki smo ga minulo sredo naslovili na Direkcijo za ceste, a so si vzeli nekaj dni za odgovor. Prav. Objavili ga bomo, če ga bodo poslali, že zdaj pa je brez vsakih odgovorov jasno, da bo nekajletna ignoranca požrla veliko veliko več denarja, kot bi ga redno vzdrževanje ceste.

Darinka Sedej

Pustite otroka - bom jaz pazila nanju

Iztok Bohinec iz Radovljice pripoveduje povsem drugačno zgodbo, kot jo navaja policijsko poročilo. Dokler ni prišla njegova žena, je na otroka pazila gostja v lokalu.

Radovljica - Pisali smo o domnevnem nasilnem I.B. iz Radovljice, ki naj bi v policijskem postopku za zaščito pred policista. Podjetnik **Iztok Bohinec** nas je ogorčen poklical in povedal svojo plat zgodbe, ki so precej razlikuje od navad v policijskem poročilu.

"Ni res, kar so napisali: predvsem nisem udaril policista, kajti bil je težak petdeset kilogramov, jaz pa tehtam še enkrat toliko. Če bi ga udaril, bi se mu to, verjemite, hudo poznalo," pravi.

Zgodilo se je takole: proti večeru okoli sedmih sem peljal svoja otroka, dvojčka, deklico in dečka, stara tri leta in pol, na sladolež k Percu v Radovljico. Pred prehodom za pešce na avtobusni postaji sem ustavil, kajti prehod je prečkal 20-letni fant. Ko je bil že na drugi strani, je nenadoma spet stopil na prehod pred moj avtomobil. To me je tako razjezilo - o njegovem stanju ne bom govoril - da sem stopil iz avta, ga prijel za majico in potisnil s prehoda na pločnik. Če pravijo, da sem ga udaril, ni res. Očitno je šel na policijo in me prijavil.

Ko sem sedel na havbi avtomobila pred restavracijo - poleg sta bila moja otroka s sladoležem - je prišel radovljiški policist in mi

dejal, naj grem takoj z njim na postajo. Odvrnil sem mu, naj počaka, da pokličem ženo, da ji izročim otroka. Tedaj se je zgodilo najhujše, kar lahko potrdijo vse priče v restavraciji: policist me je prijel za roke tako trdo in nasilno, da je nujno moral odtriniti otroka, ki sta oba jokala: "ati, ati, ne ne."

Iztok Bohinec s strgano majico...

... Tri in pol leta stara otroka, prosim vas! Otroka so vzeli v varstvo gostje, nato je prišla žena, rekla ni nič, samo stala je tam, ko ji je policist dejal: "Vi se pa odmaknite, ker preprečujete uradno dejanje!"

Nato smo šli na policijsko postajo, poklical sem odvjetnika, odpekljali so me v zdravstveni dom na odvzem krvi in nato so me na postaji pridržali do jutra. Čeprav sem jih prosil, naj me ob šestih spustijo, da prerazporedim delavce na delo, me niso. Prišel je kriminalist iz Kranja, popisal tudi izjave prič, sam sem preko odvjetnika podal kazensko ovadbo zoper policista, pritožbo na policijsko postajo, vložena pa je tudi odškodninska tožba. Tu bom pa res šel do konca, kajti grozno je to, da je odrinil trinpol leta stara otroka, jima vceplil grozni strah, saj ni mogel počakati, da pride žena. Le kam pa naj bi mu ušel, če je že sploh bila intervencija tako nujna, da me je bilo takoj treba nasilno odpeljati - vpričo jokajočih otrok! Le kam smo prišli," pravi 34-letni Izток Bohinec, ki dodaja, da še nikoli ni bil v kazenskem postopku in da je prizor spremljalo najmanj 40 prič na terasi.

Pogovarjali smo se tudi z nekaterimi pričami, ki so potrdile, da je bil prizor, ko ga je hotel policist prijati za roke in ko sta bila otroka odrinjena po stopnicah, grozljiv. Triletna otroka sta jokala in klicala ati, ati, kar je tako razjezilo gostjo v pizzeriji, da je vstala in zavpila nad policistom: "Pustite vendar otroka pri miru, bom jaz pazila nanje!"

Darinka Sedej

Ali bomo odpadke vozili v Avstrijo?

Čez dve leti bo v Podkloštru na Koroškem stala sodobna sežigalnica, občina Kranjska Gora je že podpisala predpogodbo, da bo vozila odpadke v Podklošter. Zakaj pa ne - če meje ne bo več in če bo sprejemljiva cena?

Kranjska Gora - V Podkloštru na Koroškem so simbolično zasadili prvo lopato za novo sežigalnico, prvo in edino na Koroškem in eno od štirih v Avstriji. Projekt so pripravljali šest let, zanj so se odločili prebivalci na referendumu. Koroška pa je morala projektirati sežigalnico, kajti leta 2004 se bodo v Avstriji morale zapreti vse deponije odpadkov, saj tako določajo zvezni zakoni, ki so bili usklajeni z zakonodajo Evropske unije.

Nova sežigalnica bo imela zmogljivost 80 tisoč ton odpadkov letno za vso Koroško, ki ima okoli 400 tisoč prebivalcev. Vrednost naložbe je 80 milijonov evrov, investitor pa je konzorcij največjih avstrijskih podjetij. Sežigalnica bo zgrajena čez dve leti po najsodobnejših okoljskih standardih, s toplotno energijo bodo ogrevali objekte v Podkloštru, pridobivali električno energijo, občina pa je s tem pridobivala tudi nekaj državnih bonitet, ki bodo pomenile stroške ravnanja z odpadki.

Ob tem bodo zgradili tudi obvoznico in nov priključek na avtocesto, tako, da ne bo tovarnega prometa skozi mesto.

Ni zanemarljivo, da bodo s tem pridobili 40 novih delovnih mest, v zvezi z gradnjo pa še dodatnih 300 delovnih mest.

Zato, ker je občina Kranjska Gora že podpisala s sosednjo občino na Koroškem dogovor o sodelovanju, ki ne nazadnje lahko vključuje tudi sodelovanje na področju ravnanja z odpadki. Občina Kranjska Gora se lahko odloči, da bo po vstopu v Evropsko unijo odvažala odpadke do sežigalnice v Podkloštru in je že podpisala

pogodbo o tem. Zakaj pa vendarle ne, če se bo ponudila primerna cena? Občino Kranjsko Goro so ne nazadnje tudi povabili k položljivi dokazati - tako kot so to znali na Koroškem - da ob najsodobnejši opremi ni vpliva na okolje. Najbolj pa je zatajila slovenska država, ki ob lepim in vzvišenih besedah in ob nič dejanjih neizmerno caplja in se obotavlja, tako, da se zna zgoditi, da se bo tudi na tem področju lepo obrisala pod nosom. Kajti sežigalnica pomeni denar, zaslužek in nova delovna mesta.

Darinka Sedej

škem vse skupaj močno prehitela in prav lahko se zgodi, da se bo vsaj zgornji del Gorenjske odločil za Podklošter. Meja po vstopu Slovenije v Evropsko unijo tako ali tako ne bo več, odpadke bo po evropskih standardih treba sortirati tudi v Sloveniji, Avstrijci pa so dovolj pametni, da za začetek ponudijo solidno ceno.

Kurijo, čeprav ne smejo

Inšpektor z odločbo zaprl obrat v Duplici pri Kamniku, a podjetje tega ne upošteva in kuri naprej, krajani pa ostro protestirajo. Inšpektorji so nemočni.

Duplica pri Kamniku - Krajani Duplice pri Kamniku so se spet zbrali pred podjetjem Piroloza, ki ga Inšpektorat za okolje in prostor že dalj časa obravnava v svojih inšpekcijskih postopkih. Inšpektorat opravlja redni inšpekcijski nadzor kurilne naprave v tem podjetju. Lastnik kurilno napravo uporablja kot energetskega objekta za ogrevanje področja nekdanje tovarne Stol in za proizvodnjo električne energije. Ob inšpekcijskem pregledu marca 2000 je lastnik predložil meritve emisij v zrak, ki jih je opravila pooblaščenca organizacija. Iz poročila je bilo razvidno, da koncentracije ogljikovega monoksida in prahu občasno presegajo mejno vrednost. Piroloza je prejela odločbo, v kateri je bilo odredeno, da izvede ukrepe zmanjšanja nenadzorovanih emisij v zrak.

Po prijavi občinskega sveta Kamnik, da v napravi kurijo ekološko sporne materiale, je inšpektor ponovno opravil pregled in ugotovil, da trditve ni bila utemeljena. V krilni napravi so namreč kurili le lesne odpadke.

Inšpektor je lani opravil kontrolni pregled in ni ugotovil nepravilnosti. V podjetju so namestili nov frekvenčni regulator za doziranje suhe žagovine, za nadzor nad doziranjem lesnih ostankov pa tekoči trak z zalogovnikom. Nato je inšpektor ponovno odredil meritve emisij. Piroloza je izpolnila tudi to

zahtevo in čeprav ni bilo nepravilnosti, je inšpektor spet - zaradi neenakomernih rezultatov - z odločbo podjetju naložil znižanje emisij ogljikovega monoksida in prahu z enakomernim doziranjem kuriva in trajne meritve emisij ogljikovega monoksida in kisika v zrak. Februarja letos pa je pri ponovnem inšpekcijskem pregledu inšpektor ugotovil nepravilnosti in z odločbo prepovedal kurjenje lesnih odpadkov, ki niso naravni les. Prav tako je bila opravljena analiza lesnih ostankov, ki je pokazala, da lesni ostanki vsebujejo tudi snovi v koncentracijah, večjih od predpisanih. Inšpektor je zato kurjenje lesnih odpadkov prepovedal do pridobitve dovoljenja na Agenciji RS za okolje. Piroloza je pridobitev omenjenega dokumenta zavrnila.

Pri ponovnem pregledu maja letos je inšpektor ugotovil, da je med gorivom, ki ga uporabljajo, večja količina ivernih plošč, zato je prepovedal obratovanje naprave. Podjetje tega ni spoštovalo, zato je inšpektor izdal sklep o dovolitvi izvršbe. Ta je bila opravljena dvakrat, zavezanec je plačal kazni, odločbe o prenehanju kurjenja pa še vedno ne spoštuje.

Na inšpektoratu za okolje in prostor pravijo, da so naredili vse, kar so mogli in to, zakaj podjetje inšpekcijskih ukrepov ne spoštuje, prizadetim stanovalcem pojasni le podjetje samo.

Darinka Sedej

Na Gorenjskem odkritih že več deset povojnih grobišč

Zmagovalci ali poraženci - gre za zločince

Policije ne briga, kdo je bil na "pravi" in kdo na "napačni" strani. Zanimajo nas dogodki - žrtve in storilci, v zvezi s povojnimi poboji pravi prvi mož gorenjskih kriminalistov Pavel Jamnik.

Kranj - V Sloveniji je policija spet aktivneje lotila razkrivanja povojnih pobojev, potem ko so lani odkopali množično grobišče v rudniškem zaklonišču v Slovenski Bistrici. In ko je generalna državna tožilka Zdenka Cerar ljudi povabila, naj povedo, kar vedo o povojnih krvavih dogajanjih, so se začeli oglašati z vseh koncev države. Oglasil se je tudi človek, ki je povedal za Lancovo grobišče hrvaških beguncev.

Gorenjska policija, ki je začela poizvedovati o tej in vseh drugih domnevnih lokacijah, kjer naj bi

Pavel Jamnik

se zgodili povojni poboji, je podatke iskala tako v arhivih kot pri ljudeh, povezala pa se je tudi z občinskimi komisijami za ugotavljanje pobojev, zlasti radovljško in škofjeloško, ter vsak podatek poskušala potrditi na terenu in s pogovori z vsemi, ki bi karkoli vedeli.

"Ker je bila Lancovo prva znana lokacija, smo se največ ukvarjali z njo. Pa tudi s Crngrobom, ki je bil znan že prej in kjer je bilo po naših podatkih največ pobitih. Raziskovali smo, na primer, tudi pobjo sedmih ljudi v manjšem breznu na Jelovici. Zvedeli smo za domnevne sorodnike pobitih in se odločili za analizo DNK. Na podlagi podatkov, ki smo jih doslej zbrali, smo poslali poročilo na okrožno državno tožilstvo, seveda pa delamo še

naprej," pravi vodja urada kriminalistične policije v kranjski policijski upravi Pavel Jamnik in dodaja, da jim je dobrodošla vsaka nova informacija.

Za zdaj znanih grobišč s povojnimi žrtvami je na Gorenjskem več deset. Vsa še niso potrjena, ker je treba vsako potrditi z detektorjem in pogovori z ljudmi. V nekaterih primerih gre za poboje nemških ujetnikov, v drugih pripadnikov hrvaških sil ali za slovenske domobrance, ki so bežali proti Koroški oziroma so jih od tam vrnili. Posebno pozornost pa kriminalisti trenutno usmerjajo v raziskavo povojnih dogajanj v zaporih v Begunjah.

"V prostorih graščine so bili po doslej zbranih podatkih tudi po koncu vojne zapori. V okolici je znanih že več lokacij, kjer so brez dvoma pokopani zaporniki. Imamo tudi nekaj podatkov, da je bilo neznano število ljudi prepeljanih na Mežaklo in so bili tam usmrčeni."

Pavel Jamnik pravi, da v arhivih dokumentacije o povojnem dogajanju v begunjskih zapornih ni oziroma, če je, je še niso uspeli dobiti. "Policiji bi bila zelo dobrodošla pomoč ljudi, ki o tem karkoli vedo, predvsem o ljudeh, ki so bili v Begunjah zaprti po vojni, pa se niso vrnili domov, kot tudi o paznikih in zasliševalcih zapornikov."

Križ na Lancovem

Na vprašanje, ali ljudje hočejo sodelovati s policijo pri razkrivanju povojnih pobojev, Pavel Jamnik odgovarja, da je opazna precejšnja zadržanost. Nič čudnega, ko pa se več desetletij o tem ni smelo naglas govoriti. Kriminalist, ki se je z ljudmi pogovarjal, je dobil občutek, da o tistem, kar ga je zanimalo, marsikaj vedo, vendar jih ni uspel prepričati, da bi mu zaupali. "Policija njihove stiske sicer razume, vendar pa je od takrat minilo toliko let, tudi sistem se je toliko spremenil, da resnično ni nobenega razloga, da bi se ljudje bali kakršnegakoli šikaniranja. Edina zavora je pri njih samih. Pomembno je, da povedo, kar vedo; ne samo zaradi odkrivanja domnevnih storilcev kaznivih dejanj, pač pa tudi zato, da bomo vedeli za povojna dogajanja in zaprti to poglavje slovenske zgodovine."

Pavel Jamnik poudarja, da policije ne briga, kdo je bil takrat na "pravi" in kdo na "napačni" strani. Zanima jo dogodek. Tako kot umor, ki se je zgodil pred nekaj leti, pa morilca še vedno niso odkrili.

Helena Jelovčan,
foto: Gorazd Kavčič

KRIMINAL

Vlomilci še neznani

Gorenja vas - V noči z minulega petka na soboto je neznanec vlomil v dve stanovanjski hiši. Iz prve, v katero je prišel tako, da je navrl kletno okno, je iz avta v garaži ukradel mobilni telefon ericsson T-10S, iz druge pa 15.000 tolarjev gotovine. Policisti za nepridipravom še poizvedujejo.

Sveti Duh - Noč pred tem pa je nekdo vlomil v trgovino Mak pri Sv. Duhu. Odnesele je približno 70 zavojev cigaret in 100.000 tolarjev gotovine. Skupne škode je za 350 tisočakov.

Šobec - Svojega lumpa imajo tudi radovljški policisti. V noči na četrtek je namreč vlomil v trgovino Market Šobec. V pisarni je našel 20.000 tolarjev gotovine in manjšo kovinsko blagajno, v kateri je bilo 95.000 tolarjev ter cigarete različnih znamk.

Pobegnil z žensko torbico

Kranj - V četrtek ob osmih zjutraj je za žensko, ki je pešala po Ulici Tatjane Odrove, pritekel neznanec. Ko jo je dohitel, ji je iz rok iztrgal torbico ter pobegnil proti centru mesta. "Torbičar" naj bi bil star kakšnih 25 let, visok približno 180 centimetrov, temnejše polti in nekoliko daljših črnih las, oblečen je bil v črne hlače in črno majico, obut v natikače. Toliko zaradi morebitnih prijav na številko 113.

Neznanec je žensko okradel za najmanj 110.000 tolarjev. V torbici je namreč imela 90.000 tolarjev gotovine, mobilni telefon ericsson, ključe, dokumente in bančno kartico. **H. J.**

KLICALI SO 112

Krava na hrbtu v jasliah

Kranj - V nedeljo je zagorelo v drvarnici v Virmašah pri Škofji Loki. Posredovali so gasilcih iz treh okoliških društev, ki so pogasili goreče butare in jih, skupaj z domačimi, prenesli na prosto.

Popoldne pa je v hlevu na Koricah krava živahno skočila in se prevrnila na hrbet v jaslji, kjer je obtičala. Prišli so kranjski poklicni gasilci, ki so kravo z dviznimi blazinami in škripecem živo in zdravo, le malce prestrašeno, postavili nazaj na noge.

Ob desetih zvečer je planinko z otrokoma med sestopom s Komne prehitela noč. Na pomoč so pohiteli gorski reševalci iz Bohinja in družinico varno pospremili do kočice pri Savici. Ženska je še povedala, da pogreša tudi dva planinca, ki naj bi sestopila čez Komarčo. Reševalci so ju našli v spodnjem delu Komarče ter jima pomagali do kočice pri Savici. Bohinjski gorski reševalci so pomagali tudi v soboto popoldne,

ko je planinka med sestopom s Pršivca zlomila roko. Na planini Ovčarija pa si je v petek dopoldne planinka poškodovala gleženj. Bohinjski reševalci so s policijskim helikopterjem ponosrečeni pomagali v jeseniško bolnišnico.

Da gasilec ne povzroča poglavit le ogenj, pa je dokaz zgodnje petkovo jutro, ko je na Škofjeloški cesti v Stražišču pri Kranju na hidrantu popustilo tesnilo. Voda je v velikem curku tekla po cesti. Poklicni gasilci so pripravili hidrant, delavci Vodovoda pa kasneje zamenjali tesnilo.

Z vodo so imeli opraviti tudi jeseniški poklicni gasilci. Zaradi počene cevi je namreč tekla v drugem nadstropju večstanovanjske hiše na C. Cirila Tavčarja. **H. J.**

www.gorenjskaonline.com

NEZGODA

Stroj zgrabil roko

Kranj - V petek dopoldne se je v mesariji v Gasilski ulici pripetila delovna nezgoda. 18-letni delavec in njegov sodelavec sta s strojem s slanine odstranjevala kožo. Mlajši je slanino s kožo dajal v poseben stroj, ki naj bi bil atestiran in varnostno pregledan, na drugi strani pa je sodelavec ločeno slanino in kožo pobiral iz stroja. Osemnajstletnik je enega od kosov potisnil naravnost v stroj, namesto na valje. Stroj je zgrabil prste na desni roki in zatem še vso roko do ramena. Sodelavec je stroj hitro izključil in poklical pomoč. Na kraju so nesrečnemu mladeniču pomagali zdravnica in reševalci iz kranjskega zdravstvenega doma, ki so ga zatem prepeljali v Klinični center. **H. J.**

Olje v potoku

Češnjevke - Iz cisterne podjetja Piro term v Češnjevku je v soboto izteklo v potok približno petdeset litrov kurilnega olja. Med pretakanjem iz cisterne je olje steklo v kanalizacijski kanal ter zatem v potok. Posredovali so poklicni gasilci iz Kranja ter prostovoljci iz Cerkelj in z Zg. Brnika. V potok so namestili lovilne pregrade in iz njega s pivniki pobrali razlito olje. Predstavnik ribiške družine poginjenih rib v potoku ni opazil. **H. J.**

Voda je lahko tudi nevarna

Policija svetuje: če opazite, da se nekdo utaplja, ne skačite brezglavo za njim.

Kranj - Vroč poletje vabi k vodi in vanjo. Vendar je voda lahko tudi nevarna. V Sloveniji vsako leto zaradi utopitve umre nekaj ljudi. Lani je policija obravnavala petnajst utopitev, leto prej osemnajst, leta 1999 štirinajst in leta 1998 kar 26. V začetku letošnje kopalne sezone so se utopili že trije.

Zakon o varstvu pred utopitvami določa, da morajo objekti, pri katerih obstaja nevarnost utopitve, upoštevati varnostne ukrepe; kopalnišče mora biti označeno, dostopi in izstopi iz vode urejeni, dostop za reševalce in reševalna vozila neoviran, vsa nevarna mesta - tudi za skakanje v vodo - morajo biti označena in primerno varovana, manjkati ne smejo opozorilni napisi, predpisana reševalna oprema in prva pomoč ipd.

Če ni drugače določeno, smejo v morju kopalci plavati največ 150 metrov stran od obale, sicer pa morajo biti območja za kopalce fizično ločena od območja za vodne športne, označena z vidnimi, med seboj povezanimi plovki. Tudi upravljavci plovil morajo spoštovati mejo, prav tako pa poskrbeti za varnost ljudi na svojem in drugih plovilih. Rešilni jopiči morajo biti shranjeni na priročnem mestu. Čeprav je vodna osvežitev v vročih poletnih dneh nadvse pri-

jetna, tudi kopalci sami ne smejo pozabiti na lastno varnost. Zlasti ne tisti, ki se odločajo za kopanje

na divjih kopalniščih, v gramoznicah, jezerih, rekah, kjer se kopajo na lastno odgovornost, blizu pa tudi ni usposobljenih reševalcev. Previdnost ni odveč niti pri hoji ob vodi, še posebej ne, če so bregovi strmi. Starši naj pozorno spremljajo tudi igro otrok ob plitvi vodi. In še uvodni nasvet: če

opazite, da se nekdo utaplja, ne skačite brezglavo za njim. Če niste dober plavalec, bo vaš pogum lahko zaman, reševalci pa bodo morali namesto enega reševati dva. Utopljajočemu lahko reši življenje že klic na 112 ali 113, na morju tudi na upravo RS za pomorstvo. **H. J.**

V moškem pretepu nasrkala ženska

Brata v Ševljah pretepla 23-letnico iz okolice Škofje Loke, ki je v prepiru nemu od njiu prisolila zaušnico.

Ševlje - Za policijo dogodek izpred dveh tednov ni v ničemer izjemen, po večerajšnjih vprašanjih na redni novinarski konferenci Policijske uprave Kranj pa je vodja urada kriminalistične policije, trenutno zadolžen tudi za stike z javnostmi, Pavel Jamnik, posredoval kratko informacijo.

16. junija zvečer sta se po ugotovitvah policistov na cesti v Ševljah v Selški dolini srečala voznika dveh osebnih avtomobilov. Ob srečanju sta ustavila. Iz prvega avta je najprej izstopil 27-letni voznik in za njim še 23-letna sopotnica, ki sta stopila do 32-letnega voznika drugega avta. Tudi on je izstopil, saj so si, kot kaže, imeli dosti povedati. Med preprirom in zmerjanjem je ženska 32-letniku prisolila zaušnico, njen sopotnik pa mu je vzel mobilni telefon in ključe ter ju vrge v travo. Ko je 32-letni Škofjelo-

čan spet prišel do svojega telefona, je poklical na pomoč leto starejšega brata. Ta se je res kmalu pripeljal in se vmešal v prepir. Brata naj bi pretepla ženska in potem še njenega moža, ki je to hotel preprečiti. Po prijavi priče so prišli policisti, ki so se z vsemi štirimi kršitelji pogovorili in proti njim napisali predlog sodniku za prekrške. Ženski, ki je zaprosila za zdravstveno pomoč, je pričla pomagala in obvestila reševalce. Ti so jo odpeljali v škofjeloški zdravstveni dom, kjer so ugotovili, da se je v pretepu lažje ranila.

Kot je pojasnil Pavel Jamnik, je dogodek očitno zbudil medijsko pozornost zato, ker se je oče pretepe 1. julija pritožil, da policija kršiteljev ni zaprla oziroma proti njima ni ustrežno ukrepala. Na policiji so pritožbo zavrnili kot neutemeljeno. **H. J.**

Na letališču v Lescah so pripravili 3. tekmo za evropski pokal v padalstvu

Flycom ALC zmagovalci blejskega pokala

Gorenjski padalci so odlično nastopili na tekmi za evropski pokal in osvojili dve prvi mesti ter po eno tretje, četrto in peto mesto.

Lesce - Ta konec tedna je v Lescah potekalo 12. tekmovanje za blejski padalski pokal, ki je šlo tudi za državno prvenstvo. To je bila dodatna spodbuda za domače skakalce, ki so v konkurenci 175 tekmovalcev iz 14 držav dosegli odlične rezultate.

Zmagala je ekipa Flycom ALC v postavi Roman Karun, Uroš Ban, Senad Salkič, Domen Vodišek in Borut Erjavec, s sedmim mestom so njihov uspeh dopolnili v ekipi Elan ALC (Gorazd Lah, Simon Dular, Matjaž Pristavec, Irena Avbelj, Maja Sajovic). Pri posameznikah je zmagala Irena Avbelj (Elan ALC), tretja je bila Maja Sajovic (Elan ALC), pri posameznikih pa sta trem zmagovalcem sledila Uroš Ban in Roman Karun na četrtem oziroma petem mestu. Ekipa Flycoma ALC je z zmago vodilna tudi v

seštevku za evropski pokal pred ekipama iz Italije. "Zmage nismo načrtovali, smo si pa želeli biti med prvimi petimi reprezentancami, ker se je tekmovanja letos udeležilo izredno veliko dobrih in kvalitetnih ekip," je po tekmovanju povedal selektor slovenske padalske reprezentance in vodja tekmovanja Drago Bunčič. Avgusta in septembra padalce čakata še dve tekmi evropskega pokala v Bellunu v Italiji in Locarnu v Švici. Padalci načrtujejo formo še stopnjevat in obdržati vodilno mesto, Bunčič pa dodaja: "Cilj je

prvo mesto, vendar pa sta pred nami še dve tekmi. Glede na vremenske pogoje bomo videli, ali bomo zares dosegli tisto, kar si želimo."

S svojim nastopom je bil zadovoljen tudi Uroš Ban. "Dva kazenska centimetra v sedmih serijah je skoraj nič, le en centimeter za zmagovalcem. Še posebej sem zadovoljen, ker sem že tretjič zaporedoma osvojil tudi naslov državnega prvaka v skokih na cilj."

Zmago Flycoma sta dopolnili še Irena Avbelj in Maja Sajovic. Avbeljeva pravi, da zmage ni pričakovala, ker je imela Kitajka Li Chen pred zadnjo serijo tri centimetre prednosti. Tekmovanje pri posameznikah se je tako odločilo v zadnji seriji, kjer se je Kitajki

Nasmejana zmagovalka pri posameznikah - Irena Avbelj.

skok rahlo ponesrečil, Irena Avbelj pa ni dobila nobenega kazenskega centimetra. Sajovičeva je tekmovanje odlično začela in je bila po prvih štirih serijah vodilna, potem pa v dveh skokih ni najbolje pristala. Kljub temu pa, prvi, je s končnim rezultatom zelo zadovoljna.

REZULTATI - posamezniki: 1. Ring (Dan), Henaff (Fra) in Tressoldi (Ita) vsi 1 cm, 4. Uroš Ban 2cm, 5. Roman Karun 3 cm, 8. Matjaž Pristavec (vsi Slo) 5 cm; **posameznice:** 1. Irena Avbelj 4 cm, 2. Chen (Kit) 5 cm, 3. Maja Sajovic 7 cm; **ekipno:** 1. Flycom ALC 23 cm, 2. Francija 33 cm, 3. Szolnoki Hese (Mad) 38 cm, 7. Elan ALC 44 cm; **vrstni red v evropskem pokalu:** 1. Flycom ALC 585 točk, 2. Carabinieri (Ita) 565, 3. Eserchito (Ita) 495, 10. Elan ALC 335.

Barbara Todorović, foto: Tina Dokl

Zmagovalna ekipa Flycom ALC po uspešnem nastopu na domači tekmi v Lescah.

Hokejisti za točke državnega prvenstva prvič že sredi septembra

Letošnje državno prvenstvo v hokeju na ledu se bo začelo 17. septembra in končalo najkasneje 29. marca - Spremembe v igranju končnice.

Kranj - Pred dnevi je Hokejska zveza Slovenije pripravila razpored za tekmovanja v letošnjem državnem prvenstvu. Državno prvenstvo bodo letos potekala za kategorije članov, mladincev, kadetov, dečkov, mlajših dečkov in članic. Svoje tekmovanje bodo imeli tudi mlajši, na turnirjih pa se bodo srečevale ekipe hokejskih šol. Članske ekipe se bodo nastopale še v mednarodni hokejski ligi (Olimpija, Acroni Jesenice, Slavija M Optima, Bled, Alba Volan, Dunaffer, Vojvodina in Medveščak), na novo pa naj bi bilo organizirano še tekmovanje v tako imenovanem mednarodnem hokejskem tekmovanju, kjer naj bi nastopale preostale slovenske ekipe, vendar je izvedba tekmovanja še v pripravi.

Znan pa je že koledar in sistem tekmovanja v državnem hokejskem prvenstvu za člane. Tako naj

bi se osem ekip prvič med seboj pomerilo 17. septembra. Seveda ne po razporedu tekmovanja, saj je ena od prvih štirih tekem predvidena tudi v Kranju, kjer pa nič ne kaže, da bi imel HK Triglav, ki naj bi gostil Acroni Jesenice, že letos na razpolago svojo dvorano. Tako bo najbrž tekma na Jesenicah, kjer naj bi isti dan igrali tudi ekipi Hit Casinoja in Olimpije. Bled bo gostoval pri ekipi Marc Interieri, Slavija M Optima pa naj bi se na prvi tekmi pomerila z ekipo Maribora.

Tekmovanje v članski ligi bo tudi letos potekalo v dveh delih. V prvem delu bo enotna skupina z dvokrožnim sistemom, nato pa bo sledil drugi del s skupino A, kjer bodo nastopala štiri najbolje uvrščena moštva prvega dela in skupino B, kjer bodo nastopala preostala moštva. Sistem bo štirikrožni. Sprememba bo v igranju

V letošnjem domačem državnem hokejskem prvenstvu ne bomo videli nekaterih najboljših reprezentantov, saj bosta Marcel Rodman (na sliki) in Tomaž Razinger igrala v Rusiji, Tomaž Vnuk pa v Avstriji.

končnice, kjer bosta 1. in 2. tekma končnice na igrišču prvo uvrščene moštva iz 2. dela tekmovanja, 3. in 4. tekma bosta na igrišču drugo uvrščene moštva, naslednje pa izmenično po ena na vsakem igrišču. Za 1. mesto bosta ekipi igrali na 4. zmage, za 3. mesto pa na tri zmage.

Članice naj bi začele z igranjem državnega prvenstva 18. oktobra, končale pa 14. marca.

Redni prestopni rok za letošnje tekmovalno sezono bo potekal med 5. in 9. avgustom.

Vilma Stanovnik, foto: Tina Dokl

VESLANJE

V Luzern pet slovenskih posadk

Bled - Ta konec tedna, od petka do nedelje, bo v Luzernu v Švici na sporedu druga letošnja tekma veslačev za svetovni pokal. Za razliko od prve tekme sredi junija v belgijskem Hazewinklu, bodo tokrat nastopile vse najmočnejše slovenske posadke.

Tako je trener Miloš Janša za nastop v enojcih določil Iztoka Čopa in Luko Špika, prav tako dve slovenski posadki pa bosta nastopili v četvercih brez krmarja. Enega bodo sestavljali Jani Klemenčič, Milan Janša, Rok Kolar in Matej Prelog, drugega pa Tomaž in Miha Pirih, Andrej Hrabar in Matija Pavšič. V močni konkurenci nastopajočih držav, ki jo konec tedna pričakujejo v Švici, bo imela Slovenija svojo posadko še v dvojnem četvercu, v katerem se bodo za čim boljšo uvrstitev potegovali Gregor Novak, Boštjan Božič, Grega Sračnjek in Žiga Galičič.

Pred odhodom na pomembno luzernsko tekmovanje se je naša reprezentanca pripravljala na skupnem treningu prejšnji teden v Mariboru, kjer pa sta manjkala Luka Špik zaradi težav s hrbtom in Davor Mizerit, zaradi šolskih obveznosti. Davor v Luzernu ne bo nastopil.

Vsi naši najboljši naj bi znova nastopili na zadnji letošnji tekmi za svetovni pokal od 1. do 3. avgusta v Münchnu v Nemčiji, najpomembnejši nastop sezone pa naše veslače čaka od 15. do 22. septembra, ko bo svetovno člansko prvenstvo v španski Seville. Mlajši člani bodo od 23. do 28. julija nastopali na svetovnem prvenstvu v italijanski Genovi, mladinci pa od 6. do 10. avgusta na svetovnem prvenstvu v Trakai v Litvi. V.S.

KOLESTARSTVO

Kerkez in Švab najboljša med mladinci

Kranj - Konec tedna so v Novem mestu pripravili mednarodno kolesarsko dirko za VN Krke. V članski konkurenci je slavil domačin Uroš Murn, sicer član italijanske ekipe Mobilvetta, ki je ugnal vse konkurente. Najboljša Savčana sta bila Kristijan Fajt na 8. mestu in Matej Stare na 10. mestu, ki sta v cilj pripeljala v času zmagovalca Lep uspeh pa so Savčani zabeležili v mladinski konkurenci, kjer je zmagal Vladimir Kerkez, na drugo mesto pa se je uvrstil Miha Švab. V.S.

Po zlato čipko na Soriško planino

Železniki - Pred restavracijo Lušina v Železnikih bo štart, na Soriški planini pa cilj sedaj že tradicionalni dirke za zlato čipko, ki jo v soboto, 13. julija, organizira Športno društvo Kamikaze iz Železnikov. Prijave bodo zbirali med 8. in 9.45 uro na startnem prostoru (prijavnina je 2 tisoč tolarjev za odrasle in tisoč tolarjev za otroke do 16 let, za imetnike olimpijske kartice pa je 25 odstotkov popusta), letos pa se je prvič moč prijaviti za tekmo tudi prek spleta <http://www.drustvo-kamikaze.si>. Štart rekreativne dirke bo ob 10. uri, sledila pa bo zaprta vožnja do zalega Loga. Tam bo letič štart, cilj pa bo po 21 kilometrih kolesarjenja na parkirišču na Soriški Planini. Zadnji upoštevani čas prihoda na cilj bo ob 12.30 uri. Nato se bodo kolesarji spustili nazaj proti Železnikom, kjer bo predvidoma ob 14. uri razglasitev najboljših v posameznih kategorijah in skupnega zmagovalca in zmagovalke, ki bosta prejela tudi zlati čipki.

"Za našo dirko je iz leta v leto več zanimanja, letos pa jo pripravljamo že četrto. Pričakujemo več kot dvesto kolesarjev, za katere je razpisanih osem kategorij, od tega dve ženski in otroška kategorija za dečke in deklice stare do 15 let. Za najmlajše je obvezna uporaba čelade, za ostale kategorije pa jo priporočamo. Za domačine iz občine Železniki bo dirka štela tudi za Pokal Kamikaz, poleg tega pa je dirka vključena v akcijo "Slovenija kolesari". Vsak udeleženec bo dobil spominsko medaljo in osvežitev na cilju ter topli obrok na prostoru za razglasitev, kjer bo še zrebanje praktičnih nagrad," pravi Robert Prezelj iz Športnega društva Kamikaze, ki daje tudi dodatne informacije po telefonu 040 836 486 in že sedaj vabi na dirko vse ljubitelje kolesarstva pa tudi navijače, da jih ob progi z višinsko razliko 822 metrov čim glasneje spodbujajo. Vilma Stanovnik

GORSKO KOLESTARSTVO

Najboljši Lenart Noč

Planica - V dveh dneh se je na dirkah gorskih kolesarjev v krosu Planica 2002 zbralo blizu 300 kolesarjev iz štirih držav. Glavna pozornost je bila usmerjena v nedeljske dirke za točke svetovne lestvice UCI, saj je bila dirka članskih kategorij uvrščena v kategorijo E 2, hkrati je dirka štela tudi za točke pokala Alpe-Adria in slovenskega pokala.

Če je Nina Homovec upravičila vlogo favoritinje v ženski članski absolutni konkurenci, je Jeseničan Lenart Noč v dolini pod Poncami po dolgih letih čakanja le ugnal konkurenco v kozji rog. Kdor čaka, dočeka. Kolesar Završnice je čakal na razplet iz ozadja. Potem ko je po lep prednosti dobre minute omagal serijski zmagovalac kar petih zaporednih dirk v juniju Rok Šolar, je v zadnjem krogu tik pod planiško velikanko prišlo tudi do odločitve med domačinom Kranjskogorcem Gregom Mikličem (oba Swatch) in Lenartom Nočem. "Vedno je bilo s kolesom kaj narobe, ali je šlo navzkriž kako drugače. Tokrat končno nekaj vselega. Tudi tokrat je bilo v uvodnih krogih "vse rdeče" spredaj Šolar in Miklič sta se mi zdela že nedosegljiva. A ko je omagal Martin Grad, se je tudi razlika za vodilnima začela zmanjševati. Bil sem povsem prepričan, da je to del taktike "Swatcha". V zadnjem krogu je Miklič pod skakalnico na strmi prelomnici stopil s kolesa, darila pa se ne mečejo stran. Ta teren mi je ljub, saj sem bil tudi lani tudi tik za Juratom Golčerjem," je pot do prve zmage opisal Jeseničan. Med 300 kolesarji na malce spremenjeni progi pod skakalnicami je že v poznem jutru Homovec iz Črnega vrha zmagala tretjič zapored. "Blaža Klemenčič je že bila prijavljena, a sem bila kar malce žalostna, ko je ni bilo pod hribe. Rezarjeva je bila malce bližje kot na preteklih tekmah, a mislim, da sem odpejla zelo dobro, tudi take tehnične proge so mi všeč. Nenazadnje bi bila med vrstniki, mlajšimi mladinci tokrat četrta," je bila zadovoljna zmagovalka.

Že v nedeljo, 21. julija, bo v dolini Završnice najpomembnejša dirka gorskih kolesarjev v krosu, 11. državno prvenstvo, ki ga prireja istoimenski klub iz Žirovnice. Teden dni kasneje bo gorskokolesarski festival še na Jezerskem.

Izidi, člani elite in do 23 let abs.: 1. Noč (Završnica) 1:52:54, 2. Miklič (Swatch) +33, 3. Rudolf (Stop Črni vrh) 1:39, 4. Grad (Swatch, 1 U 23) +2:50, 5. Šolar (Swatch, 2 U 23) +4:04, 6. Bizjak (Završnica, 3 U 23) +5:36, 7. Rak (Uni) +6:47, 8. WIELTSCHNIG (AuT) +7:03, 9. Kaiser (Swatch) +8:03, 10. M. Šolar +9:15, ženske abs.: 1. Homovec (Stop Črni vrh) 1:32:42, 2. Rezar (Uni team) +2:35, 3. Dal Pos (Ita) +4:30, 4. Posocco (Ita) +5:05, 6. Andrejc (Energia) st, mladinci: 1. Pahovnik (Uni team), 2. Hribovšek (Calcit), ml.mladinci: 1. Kodra (Calcit), masters 2: 1. Brelj (Črni vrh), masters 3: 2. Zupan (Scott).

Metod Močnik

TRIATLON

Seme med finalist

Kranj - Urošu Smetu, doma iz Stražišča pri Kranju, je na evropskem prvenstvu v triatlonu v olimpijski dolžini (1,5-40-10) v madžarskem Gyoru po dolgih petih letih kot prvemu slovenskemu triatloncu uspela uvrstitev med finalnih 50 nastopajočih. V finalu je po 1500 metrih plavanja držal drugo skupino. Tudi na kolesu je še sledil najboljšim na repu tretje skupine. Za nameček je izgubil bidon, in v vročini na teku preveč dehidriral, da bi iztisnil več kot 41. mesto. Zmagal je Španec Rana. Mateja Šimic (TK Triglav) je v članski ženski konkurenci osvojila 42. mesto. Kljub temu da je bila Šimiceva med petimi najmlajšimi, razočaranja po nastopu ni mogla skriti. Mi smo zadovoljni. 110 tekmovalcev med člani je največ doslej, od tega je v finalu med člani nastopilo kar 19 držav, kar zares govori o pravi olimpijski disciplini," je nastope ocenil vodja reprezentance Grega Hočevar. Metod Močnik

20. evropsko košarkarsko prvenstvo za mladinke

20. evropsko basketball championship for junior women

Slovenija, Škofja Loka, 12.-21. julij 2002

URADNA OTVORITEV

11. julij 2002 ob 19.30 uri na Mestnem trgu v Škofji Loki

mimohod vseh reprezentanc udeleženk Ljubljanske mažuretkes plesno navijaški skupini Cvetke in Smart pihalni orkester Šk. Loka prelet letala Antonov in spust 13 padalcev MEGA ŽUR - KINGSTON

Bruselj protokolarno in zasebno

Bruseljski utrinki

Bruselj - belgijska prestolnica ima kot vsako zahodnoevropsko mesto veliko obrazov: evropsko birokracijo, gospodarska in vojaška predstavništva, evropski parlament, multinacionalke... Na drugi strani premožnih pa kot vsako velemesto lončke za vbogajme, propadle četrti, organiziran kriminal. Ko se bo v Bruselj preselilo kakšnih tisoč Slovencev - v parlament in druge službe - in ko bodo svoje predstavnike poslale tudi zdaj že pridružene članice, bo birokracije še enkrat več...

Bruselj - "Povem vam eno prav lepo zgodbo. Poučno za vse politike tega sveta. Še najbolj pa za politike iz držav, ki se želijo priključiti Evropski uniji, pa v svoji vzvišenosti in nadutosti še niso nikdar slišali za zgodbo mojega prijatelja, znanstvenika. Veste, kaj je naredil? V laboratoriju je imel majhne račke, ki so bile brez mame. Naredil je odlične preizkuse: on jim je bil mama. Najprej se je sklonil, počepnil pred njimi, se začel gugati in gagati: ga-ga-ga... Male račke so vse šle pohleвно in v vrsti za njim... Ga - ga - ga... Kamor je hotel in kolikor časa je hotel. Nenadoma pa se je zravnil in zakrilil z rokami in vse račke so se prestrašene razletele na vse strani. Nikjer ni bilo več nobene. Ste doumeli, kaj vam zgodba sporoča?"

Dr. Boris Cizelj

Tako nas je spraševal direktor oddelka za regionalni razvoj Evropske unije gospod **Graham Meadows** v devetem nadstropju generalnega direktorata za regionalno politiko v Bruslju. Seveda smo doumeli: dokler si normalen, ljudski, človeški in pripravljaven razumeti narod, ga razmeroma lahko vodiš po vseh poteh in čerch, če pa se delaš pomembnega, vzvišenega nad vsakomer in vsem, se bo ljudstvo razbežalo in ti ne bo sledilo.

Gospod Meadows je v maniri odličnega evropskega profesorja, poznavalca evropskih razmer in z značilnim angleškim humorjem nihal primer za primerom, izkušnja za izkušnja.

bomo pa imeli olimpijske igre. Naivno smo dali in kaj se je zgodilo s 50 milijonov evrov? Njihove ideje so bile grozne, doživljali so konstantno dramo, kako porabiti ves ta gromozanski denar. Niso ga znali. Tule so gradili - v enem imajo zdaj ovce, v drugem albanske begunce, v tretjem pa gojijo sir. Ta Onassisov sindrom preveča tudi vse pridružene ali skorajšnje članice Evropske unije. Tooooliko denarja - le kam z njim? Zato smo sitni, zato hočemo natančne programe, kajti vse preveč je Onassisov, ki ne vedo, kako bi ga zafučkali.

Na neumna vprašanja neumni odgovori

Kako se zafučka denar, če ni načrta, projekta in programa, pove majcen, a zgovoren primer mojega prijatelja, ki je ves živčen prišel nadme in zavpil: "Ti si kriv, da ne morem iz hiše! Ti, ki si neki direktor za regionalni razvoj ali kaj vem kaj pri Evropski uniji, ti, ki si jim dal denar, le poglej, kaj so mi naredili," je jokal.

In kaj so mu naredili? Gradili so cesto mimo njegove hiše. Brez projektov. Provizorij. Niso je dokončali. Končala se je tako, da je zavila v majhen hrib in - konec. Po tej cesti pa je vadila avto šola. In ko so nespretni šolajoči vozniki prispeli na hribček konca ceste, kjer ni bilo kje zaviti ali se ustaviti, so se seveda "rikverci" popeljali po hribu navzdol in vsi prispeli ravno pred prijateljeva vrata. In

NATO mora biti moderniziran, da ne bo marginaliziran.

tako dan za dnem, noč za nočjo, pred vrati so parkirali in vžigali. Živo je pobesnel...

Zakaj članice Evropske unije tako nizko postavljajo priljubljenost Slovenije? Zakaj je ne marajo v EU - se nemara sprašujete tam v Ljubljani. I - zato ne, ker 40 odstotkov Bruselčanov misli, da je Slovenija nekje v Afriki. In na neumna vprašanja - ali želite vstop Slovenije v EU - bodo anketarji dobili neumne odgovore.

"Poglejte računalniške programe in preberite, kdo so avtorji. Priimki so večinoma indijski, mar ne," pravi Indijec po rodu, gospod **Nigel Nagarajan**, ki je na generalnem direktoratu zadolžen za ekonomska vprašanja. "Amerika je gradila na imigraciji. Mehčane za vsakdanja dela, indijske inženirje za računalniški razvoj. Imigracija ni problem, imigracija je velik prednost: tak federalni davčni sistem, da se socialni izbruhi takoj sanirajo, en jezik, eno kulturo. Američanu ni noben problem seliti se za delom iz severa na jug - kako naj se preseli Bruselčan v Grčijo? Populacija Evrope: 302 milijona, več kot Amerika, a dohodek na prebivalca je v Evropi manjši kot v Ameriki in na Japonskem. V Evropi je nezaposlenost velika: 9,9 odstotka, v ZDA le 4,2 odstotka, na Japonskem 4, a največji problem je evropska inflacija. Kako se ogniti šokom? Z bolj fleksibilno ekonomijo, uvedbo tehnologije... In kaj je najhujše? Najhujša je statistika, ki neusmiljeno pravi, da ima Francija danes 27 odstotkov prebivalstva, ki je staro nad 65 let, leta 2050 bo starejših 51 odstotkov; v Nemčiji skoraj enako, v Italiji je zdaj 29

odstotkov starejših, leta 2050 jih bo 67 odstotkov, v Španiji 66 odstotkov. Pa smo spet tam. Pri nujni imigraciji delovne sile - pa če hočemo ali ne."

Moderniziran, da ne bo marginaliziran

"In NATO? NATO mora biti moderniziran, da ne bo marginaliziran," pravi **Lynne Platt**, druga sekretarka v uradu svetovalca za odnose z javnostmi ameriške misije pri NATU.

Slovenije pač ni vabil v NATO nihče: če noče noter, bo pa zunaj. Brez besed in kakršnegakoli vpliva, brez sedeža za mizo, kjer se bo odločalo o varnosti, brez mednarodne teže, z lastno nacionalno vojsko, ki bo opravljal vse in bo tudi temu ustrezno dražja, medtem ko bo v NATU opravljal le določene dejavnosti, njen proračun pa bo navsezadnje veliko bolj nadzorovan. Islandija nima niti enega vojaka, pa odloča... Nevtalnost je preživeta kategorija in pravzaprav nobena država ni bila nevtralna, saj je tudi Švedska daleč od nevtralnosti... Ko je bilo treba in zaproseno, je tudi nevtralna Švedska dovolila uporabo letalskih stez za NATOV-a letala. Toliko o nevtralnosti - se sliši na sedežu slovenske stalne misije pri NATU v Bruslju, kjer se jim zdi prav neverjeten pomislek o tem, da se ne bi vključili, ko pa je za Slovenijo toliko prednosti. Danes so grožnje povsem druge kot nekoč in v interesu tudi ZDA je, da je Evropa stabilna - zato tudi toliko investirajo v NATO.

In Slovenci v Bruslju? Zagotovo najpomembnejše je slovensko gospodarsko in raziskovalno združe-

nje pod vodstvom **Borisa Cizlja**, kjer koordinirajo gospodarske stike, obveščajo gospodarstvenike o razpisih in pravzaprav gospodarsko lobirajo in so pri tem uspešni - pravijo naši največji gospodarstveniki.

Tak je protokolarni del obiska, neformalni vtisi iz vaše in naše bodoče prestolnice pa so vtisi bogatega zahodnoevropskega velemesta. Z bogataškimi četrtmi, neverjetnimi jeklenimi palačami evropske birokracije, ki ji domačini pravijo "naš Hollywood", z birokracijo, ki je nikoli ne bo dovolj in bednim velemestnim beračenjem po cestah in kriminalom. Naši rojakinji, Slovenki, ki živi v Bruslju, so v enem dopoldnevu pokradli in s tovornjakom odpeljali vse pohištvo iz hiše, policija je rekla le: "Bodite veseli, da vas ni bilo doma, da vas niso pobili." Zdaj dnevno spremlja otroka k šolskemu avtobusu... V mesto vre reki turistov, delegacij, v mestu so sedeži multinacionalk. Ko pride še kakšnih tisoč slovenskih birokratov, pomnoženo s številom vključenih novih držav - članic, bo tam, v državi bruseljski blagajni še bolj cvetelo. Morda se bo enkrat v velemestno blagajno nateklo dovolj davkov od vse te mednarodne invazije birokratov, da si sama prestolnica Bruselj, od koder dobimo toliko naukov in lekcij - tudi za naš Zgornji kašelj, ki še nima - ojoj - čistilne naprave - sama vendarle zgradi svojo čistilno napravo. Menda je Bruselj, velemesto, v katerem evropski komisarji delijo toliko ukorov in pridig drugim, še nima. Vse oteka kar v vodo...

Darinka Sedej

Lonček za vbogajme.

V devetem nadstropju je generalni direktorat za regionalno politiko.

Mešani pevski zbor Lubnik iz Škofje Loke v ZDA in Kanadi (16)

Pri nas zidar, v Kanadi pilot

Alojz Jenko je posnel film o šestih Godešanih v Kanadi, dolg je kar dve uri, vendar smo si ga z zanimanjem ogledali in niti za trenutek nam ni bilo dolgčas. Najbolj osupljiva je zgodba Lojzetovega brata Jožeta, ki je v Kanadi postal pilot.

Film je nastal že pred trinajstimi leti, Alojz Jenko ga je posnel s svojo amatersko kamero. Pravi, da ga je posnel za prijatelje, saj ni namenjen javnosti. Vendar nas je povabil domov, da si ga ogledamo, pet se nas je stlačilo v njegov avto. In ni nam bilo žal, saj je na film ujel zgodbe o šestih Godešanih v Kanadi.

Vse se začne na Godešiču, v vasi pri Škofji Loki, od koder je šest mladih fantov hkrati odšlo v Kanado: Alojz Jenko, Rafko Jugovic, Jože Jenko, Alojz Bobnar, Mirko Hafner in Lojze Jenko. Alojz je najprej posnel njihove rojstne hiše in napravil pogovore s starši, kolikor je bilo leta 1989 še živih. Sevčanova mama, Tomažev ata, Reškova mama in Jugučov

ata so povedali, kako so njihovi fantje šli čez lužo in kako se vračajo domov. Seveda ne manjka posnetek vasi z vaškega zvonika, hriba Osolnik, kamor Godešani tako radi zahajajo. Mlinarjevega mlina, kjer so se igrali kot otroci in srečanja vrstnikov, na katerem so spomine obujali tudi s pomočjo ansambla "Jaz pa ti", v katerem je Alojz igral tobrento.

Nato sledi šest zanimivih zgodb, kako je šest Godešanov uspelo v Kanadi. Vsi po vrsti, nihče ni propadel. Kar je nasploh značilno za Slovence, ki gredo po svetu. Rafko Jugovic je uspel kot orodjar, predstavlja svojo delavnico in lepo hišo, ki so jo od kleti do strehe in zelene trate postavili v sedmih tednih. Dvakrat so se preseli-

li, sedaj živijo v predmestju Toronta. Žena Kati, ki je doma iz Veštra pri Škofji Loki, pravi, da lepo živijo in da ji ni žal, da je šla Kanado. Tudi sin Raf in hči Anita pravita, da sta zadovoljna z življenjem v Kanadi.

Alojz Bobnar je šel najprej v Nemčijo in nato naprej v Kanado. Žena Danica je iz Celja prišla za tri mesece na obisk k teti in tam ostala, ko je spoznala Lojzeta. Tri otroke imata, Eriko, Davida in Senti. Lojze je izdeloval načrte za orodja in imel lepo delo. Žal je že pokojni.

Lojze Jenko je najprej živel v Torontu, kjer je na slovenskem plesu spoznal ženo, Nemko iz Vojvodine. Ker je imela težave z astmo, so se preselili v B. Colum-

bio na pacifiško stran Kanade. Tri dekleta imata, Katy, Senti in Michel. Lojze je izdeloval aluminijaste profile za okna in vrata.

V Vancouveru, na drugi, pacifiški strani Kanade je prav tako živel sedaj že pokojni Mirko Hafner. Žena Ivanka ga je spoznala prek prijateljice Draga, delala sta v Iskri in štiri leta si je dopisovala z Mirkom. V pismih se je zaljubila vanj in šla v Kanado. Najprej jo je mučilo domotožje, nato se je navadila. Sin David in hči Anita pravita, da je Slovenija zelo lepa.

Najbolj osupljiva je zgodba Lojzetovega brata Jožeta Jenka. Že kot otrok je govoril, da bo pilot, v osnovni šoli so se mu posmehovali. Postal je zidar. Vendar doma ni zdržal, najprej je šel v Nemčijo, kjer je delal kot zidar. Nato naprej v Kanado, žena Johana, ki jo je spoznal v Nemčiji, je prišla za njim, sina Andreasa imata. Drugi so v Kanadi najeli posojilo za

hišo, Jože ga je najel za šolo in postal pilot. Pa ne popoldanski, temveč poklicni pilot, brat Lojze ga je posnel v pilotski kabini letala, ki je 125 potnikov in 22 ton prtljage peljalo daleč na kanadski sever, pristali so na sredi snega in ledu, pri minus tridesetih stopinjah Celzija.

Tudi Lojze Jenko je bil orodjar, delal je v tovarni Weldig, nazadnje na zahtevnem stroju, ki je zamenjal kar sedemnajst delavcev. Žena Kristina pravi, da so se navadili življenja v Kanadi in da se ne bi več vrnila, saj imata tam vse. To sta seveda hči Irena in sin Samo, oba imata že svoji družini. Lojzetova zgodba je seveda zadnja in čisto na koncu tudi pove-

Žena Kristina z vnukinjo.

kakšni je odšel v Kanado. Ne samo zaradi želje po boljšem življenju, temveč predvsem zato, ker ni hotel delati za božič. Delal je v Iskri in zdravnik dr. Stanko Potočnik mu je za božič napisal bolniško. dan kasneje se je smrtno ponesrečil na Jeprci. Njegova smrt ga je tako pretresla, da je sklenil, da ne bo nikoli več delal za božič. In šel v Kanado.

Toda, glej ga šmenta. Prva leta je delal v tovarni s šestdesetimi zaposlenimi, lastnik je bil madžarskega rodu. Ob koncu leta so imeli zelo veliko dela, zelo se je mudilo in delali naj bi tudi za božič. Lojze se je uprl in vsi so mislili, da do izgubil delo. Toda lastnik podjetja je prišel k njemu in mu dejal, da ga je prebudil iz zaslepljenosti ter pred božičem vse povabil na kosilo v restavracijo. Nato so delali čez novoletne praznike in izdelki so bili pravočasno pri kupcu. Božič je zame največji praznik, pesem Sveta noč je himna kristjanov, če niste dovolj zaslужili vse leto, tudi za božič ne boste, pravi Lojze.

(se nadaljuje) Marija Volčjak

Največji uspeh: nova politika

Največji dosežek ministrstva za gospodarstvo v zadnjem letu in pol je oblikovanje in uveljavljanje nove politike podjetništva in konkurenčnosti.

Ljubljana - Ko je ministrica za gospodarstvo dr. Tea Petrin na nedavni novinarski konferenci ocenjevala uresničevanje gospodarskega dela koalicijskega sporazuma v sedanjem štiriletnem mandatu, je kot najpomembnejši dosežek ministrstva v letu in pol delovanja izpostavila oblikovanje in uveljavljanje politike podjetništva in konkurenčnosti, ki temelji na idejah, znanju in novih tehnologijah in zagotavlja visoko mednarodno konkurenčnost.

Ministrstvo v okviru ukrepov za pospeševanje podjetništva in konkurenčnosti sofinancira projekte povezovanja med "institucijami znanja" in gospodarstvom, razvoj tehnoloških parkov, centrov, grozdov in tehnoloških mrež in zagotavlja dodatni denar za podjetja, ki investirajo v tehnološki razvoj in v razvoj novih izdelkov. Med pomembne dosežke šteje tudi sprejetje zakona o raziskovalni dejavnosti, ki povečuje skupna vlaganja v razvoj in raziskave do leta 2010 na tri odstotke bruto domačega proizvoda, odpravljane administrativnih ovir in uveljavitev sistema "vse na enem mestu", ustvarjanje pogojev za doseganje dolgoročne konkurenčnosti turističnega gospodarstva in podpis Mariborske deklaracije, ki Sloveniji omogoča polnopravno vključevanje v vse programe Evropske unije za mala in srednja podjetja.

Za prihodnji gospodarski razvoj Slovenije sta ključnega pomena globalizacija in vstop v Evropsko unijo. Slovenija pa je v okviru prizadevanj za krepitev konkurenčnih sposobnosti podjetij z izvozom in neposrednimi plačili končala pogajanja z Evropsko unijo o zunanji trgovini, podpisala sporazum z Bosno in Hercegovino o promociji in zaščiti investicij ter prosti trgovini in kot prva država "odprla" zavarovanje za posle v Zvezni republiki Jugoslaviji. Kar zadeva zagotavljanje pravnega okvira za trajen in enakomeren razvoj na trgu, se že pripravljajo na spremembo zakona o prevzemih in na zakonsko ureditev notranjih odkupov, s čimer bodo preprečili zlorabe notranjih informacij pri tovrstnih transakcijah. Pripravili pa so že tudi spremembo zakona o trgovini, ki bo na novo opredelil obratovalni čas trgovin.

Na ministrstvu so objavili javnega razpisa za prodajo večinskega državnega deleža v tržiškem Peku napovedovali že za junij ali julij, vendar ga bodo objavili šele potem, ko bodo presodili, da razpis ne bo propadel.

Bistvo predloga je v tem, da so podjetja še naprej samostojna pri določanju obratovalnega časa in da so prodajalne odprte šest dni v tednu. Izjeme so možne le za trgovine, ki dobijo dovoljenje za obratovanje 24 ur na dan.

Likvidacija Srda

Na uveljavljanje novega koncepta industrijske politike kažejo tudi preoblikovanje in likvidacija Slovenske razvojne družbe (Srd) kot značilne tranzicijske ustanove in privatizacija Slovenskih železarn. Kot je ob tem dejala ministrica dr. Petrinova, Srda ne ukinjajo le zaradi zahtev Evropske unije, ampak predvsem zato, ker po desetih letih ni več razloga, da bi samo izbranim podjetjem nudili privilegiran položaj pri pridobivanju dr-

žavne pomoči. Država se bo tudi v prihodnje morala ukvarjati s podjetji v težavah, a le s tistimi, ki so nacionalnega oz. regionalnega pomena. Privatizacija odvisnih družb Slovenskih železarn se je začela, dve energetski družbi so že prodali, tri so v postopku, pred kratkim pa so objavili javno zbiranje ponudb tudi za prodajo najpomembnejših jedrnih družb, to je Aconija Jesenice in Metala Ravne.

Na ministrstvu za gospodarstvo bodo s sprejeto politiko nadaljevali tudi v prihodnjem obdobju, pri tem pa med pomembne naloge uvrščajo ustanovitev tehnološke agencije, pripravo spodbud za vlaganja v razvoj, likvidacija holdinga Slovenske železarne in Srda, usmerjanje regionalnih spodbud na območja, ki najbolj zaostajajo v razvoju, prodajo preostalih kapitalskih naložb države v podjetjih, s katerimi upravlja ministrstvo, ter sprejetje predpisov, ki bodo urejali dodeljevanje državnih pomoči gospodarskim družbam v težavah, prevzeme, notranje odkupe in lastništvo zaposlenih.

Cveto Zaplotnik

GOSPODARSKI KOMENTAR

Presenetljiva podobnost

Dr. Robert Volčjak, Ekonomski inštitut Pravne fakultete

Japonsko gospodarstvo je v prvem četrtletju letošnjega leta raslo po letni stopnji nekaj pod šestimi odstotki, kar je za malenkostni odtenek več kot ameriško. Nesreča pa se skriva v nezaupanju mnogih ekonomistov v japonske že pregovorno nestanovitne številke in pričakujejo, da bo bruto družbeni proizvod (BDP) v drugem četrtletju spet padel. Po več kot ducatu let, odkar se je v decembru leta 1989 razpočil tamkajšnji borzni mehurček, je japonsko gospodarstvo še vedno zelo šibkega zdravja. Medtem se zdi, da so jo ZDA po puku svojega mehurčka pred dvema letoma odnesle precej boljše. Zaenkrat.

Podobnosti med ameriškim finančnim mehurčkom iz devetdesetih let preteklega stoletja in japonskim približno desetletje prej so dobro prepoznavne. V obeh primerih so cene delnic in kapitalsko trošenje poleтели kvišku, gospodinjstva in podjetja so se na veliko zadolževala, produktivnost je rasla na obeh straneh Pacifika in nekateri so tako v japonskem kot v ameriškem videli najboljši ekonomski model. Mnenje, ki se je naselilo v glave večine, je, da sta obe gospodarstvi po borznih zlomih ubrali razhajajoči se poti. Zahvaljujoč neusahlemu trošenju Američanov naj bi njihovo gospodarstvo letošnje in prihodnje leto uživalo čvrsto rast, medtem ko naj bi Japonska živovarila v obdobju večne recesije. Toda ponoven in bolj natančen pogled pokaže presenetljivo podobnost med obema gospodarstvi in rečemo lahko, da je ameriško gospodarstvo v zadnjih dveh letih zrcalilo dogajanje na Japonskem takoj po finančnem puku. V dveh letih od decembra 1989 so cene na tokijski borzi padle za 40 odstotkov, kar je nekoliko več kot 33 odstotni padec ameriškega indeksa S&P500. Japonsko gospodarstvo se je tisti dve leti dobro držalo, saj si njegova rast ni pridobila negativnega predznaka vse do leta 1992. Investicije so se močno zmanjšale, trošenje prebivalstva se je nadaljevalo, cene nepremičnin so močno rasle še dve leti po zlomu borze. Ravno tako kot danes v ZDA, kjer rastejo cene hiš še naprej poganjajo trošenje gospodinjstev.

Nekateri radi poudarjajo, da hitra rast produktivnosti kaže na čvrsto ozdravljenje ameriškega gospodarstva, a tudi japonska rast produktivnosti je bila v letih 1990-91 skoraj tako hitra. Tudi trditve, da je bila ameriška centralna banka uspešnejša pri svoji agresivni politiki nižanja obrestnih mer, medtem ko je bila japonska prepočasna in ji tako ni uspelo preprečiti deflacije, ne drži. Res je sicer, da so bile japonske denarne oblasti v zadnjih letih morda preveč previdne, a zdi se, da kritika tedanjih ukrepov ni na mestu, saj se je deflacija na Japonskem pojavila šele v sredini prejšnjega desetletja, inflacija pa je bila v letih 1990-91 višja kot je danes v Ameriki. Japonska je tako začela nižati obrestno mero 18 mesecev po začetku padanja cen na borzi, na drugi strani Tihega oceana pa se je enak proces pričel že po devetih mesecih. Če pogledamo monetarno politiko v povezavi s stopnjami rasti BDP prav tako ne najdemo jasnih dejstev, da so v ZDA svojo obrestno mero nižali hitreje. Japonska rast BDP je bila v prvih letih preteklega desetletja celo hitrejša od ameriške v zadnjem letu, obe centralni banki pa sta začeli nižati obrestni meri v tretjem zaporednem četrtletju, ko je bila rast pod svojo trendno vrednostjo.

Gre torej zgolj za naključno podobnost ali pa Američane glavne gospodarske težave šele čakajo?

Delodajalci so previdni pri zaposlovanju novih delavcev

Na Gorenjskem bo letos verjetno manjše povpraševanje po delovni sili, več presežnih delavcev in tudi slabšanje izobrazbene strukture brezposelnih.

Kranj - Kranjska enota republiškega zavoda za zaposlovanje je tudi letos razdelila med gorenjske delodajalce anketo z naslovom Zaposlovanje v letu 2001 in načrt zaposlovanja v letu 2002. Nanjo je odgovorilo 65 odstotkov delodajalcev, pri katerih je zaposlenih nekaj več kot 55 tisoč oseb. Ko so na zavodu za zaposlovanje anketo analizirali, so ocenili, da so podjetja pri svojih napovedih zelo previdna in da bo realnost njihovih odgovorov v veliki meri odvisna od gospodarskih razmer na trgu in splošne ekonomske situacije.

Iz analize anketnih vprašalnikov, ki so jih podjetja dobila decembra lani, strokovnjaki predvidevajo, da se bo glede na napoved delodajalcev povprečna zaposlenost na Gorenjskem v letu 2002 znižala za tri odstotke, za 0,6 odstotka naj bi bilo manjše število zaposlenih ob koncu leta. Napovedana gibanja zaposlenosti na Gorenjskem so manj ugodna od napovedi v državi, kjer predvidevajo za 0,9 odstotka nižjo povprečno zaposlenost. Glede na število zaposlenih naj bi se po napovedih delodajalcev najbolj zmanjšala zaposlenost v predelovalni dejavnosti v nekmetijskem sektorju, kar ocenjujejo kot posledico negotovih gospodarskih razmer po lanskih septembrskih dogodkih. Delodajalci so z anketo napove-

dali 1968 novih zaposlitev, to je desetino manj, kot so jih napovedovali lani. V storitvenem sektorju je predvidenih 58 odstotkov novih zaposlitev, v nekmetijskem pa 41 odstotkov. Domala 60 odstotkov vseh zaposlitev naj bi bilo za določen čas, kar je manj od napovedi v državi in tudi manj od lanskih napovedi. Kljub napovedanemu manjšemu obsegu zaposlitev za določen čas, bodo te še vedno odločilno vplivale na povpraševanje po delavcih, prav tako tudi na priliv brezposelnih. Zaposlitvene možnosti pripravnikov so v primerjavi z minulim letom manj ugodne (zaposlili naj bi jih 255, lani pa so napovedali zaposlitev 440 pripravnikov), izobrazbena raven načrtovanih potreb pa se zvišuje. Še naprej naraščajo

potrebe po delavcih z vsaj poklicno izobrazbo (III. in IV. stopnjo), zmanjšujejo pa se potrebe po delavcih brez izobrazbe. Poklicne in strokovne usmeritve, kjer delodajalci načrtujejo več kot 50 zaposlitev v letu 2002, so zlasti lesarji, obdelovalci kovin, mehaniki in strojniki, električarji, gradbeniki, trgovci, poklici za gostinstvo in turizem, ekonomisti in sorodni poklici, vzgojitelji in učitelji ter poklici v zdravstvu. Težave pri iskanju delavcev z ustreznimi strokovno izobrazbo je navedlo 27 odstotkov vseh delodajalcev. V primerjavi z minulim letom je na VII. izobrazbeni stopnji še vedno težko pridobiti pravnike, strojnike, inženirje računalništva in informatike, elektrotehniko, profesorje angleščine in glasbene vzgoje. Na IV. stopnji izobrazbe pa je spet več težav pri pridobivanju ustreznih usposobljenih mizarjev, letos pa je težje dobiti tudi bolničarje, mesarje, orodjarje in šivilje.

V napovedih so delodajalci predvideli tudi letošnje upokojitve. Pogoje za upokojitve bo v anketiranih podjetjih izpolnilo 0,9 odstotka zaposlenih. Anketirana

podjetja so za leto 2002 napovedala 986 presežnih delavcev, kar je 54 odstotkov več, kot so imeli isti delodajalci dejanskih presežkov lani, hkrati pa so njihove napovedi kar za 68 odstotkov višje kot v lanskii anketi. Med napovedanimi odvečnimi delavci jih bo skoraj polovica prešla v odkrito brezposelnost, 30 odstotkov pa jih nameravajo delodajalci prezaposeliti ali usposobiti za druga delovna mesta. Največ presežkov je predvidenih v predelovalni dejavnosti, skoraj polovica jih je brez izobrazbe, le dobra četrtina jih ima III. ali IV. stopnjo izobrazbe. Najpogosteje delodajalci kot vzrok za načrtovano odpuščanje delavcev navajajo zmanjšanje proizvodnje in storitev. Glede na izkušnje iz preteklih let na zavodu ocenjujejo, da bo priliv v odkrito brezposelnost še večji, kot kažejo napovedi, saj mnoga podjetja, ki so v težavah, ne odgovorijo na anketo, ali pa se kasneje razmere razpletejo drugače, kot so načrtovali. Poleg tega v anketi niso zajeti delodajalci z manj kot 10 zaposlenimi, presežki pa se pojavljajo tudi pri njih.

Danica Zavrl Žlebrič

Izšel je vodnik po evropskem pravu

Ljubljana - Raziskave o pripravljenosti podjetij bodočih držav članic na notranji trg Evropske unije kažejo, da skoraj polovica podjetij še ni začela s organiziranimi pripravami, četrtina pa jih priprave sploh še načrtuje. Zaradi takih ugotovitev so se na oddelku za evropske zadeve Gospodarske zbornice Slovenije odločili, da pripravijo Vodnik po evropskem pravu, namenjen vodilnim managerjem kot pomoč v prilaganju še pred vstopom naše države v EU.

Vodnik je pripravilo več avtorjev: Peter Grilec, Tomaž Ilesič, Miro Prek, Špela Majcen in sodelavci, ki so vključeni v procese približevanja Slovenije EU. V vodniku so pregledno predstavljena različna področja, pomembna za problematiko v podjetjih, razen tega pa prinaša tudi podroben opis krovnih zakonodaj, zlasti uredb in direktiv ter opis vpliva na konkurenčnost podjetij s predvidenimi spremembami, na katere se morajo pripraviti podjetja.

Prvi del vodnika je že izšel, na 336 straneh pa zajema poglavja o EU in pravu, ekonomski in denarni uniji, konkurenčnem pravu, pravu gospodarskih družb, socialni politiki in zaposlovanju, varstvu okolja in prostem pretoku storitev. Oktobra in decembra pa lahko pričakujemo nadaljevanje.

D.Ž.

Gospodarstveniki v Romuniji, Moldovi in Ukrajini

Ljubljana - Ta teden se ob obisku predsednika države Milana Kučana v Romuniji, Moldovi in Ukrajini tam mudi tudi slovenska gospodarska delegacija.

Gospodarsko delegacijo pod vodstvom predsednika Gospodarske zbornice Slovenije Jožka Čuka sestavljajo direktorji 14 slovenskih podjetij, med njimi sta dva tudi z Gorenjske, in sicer Andrej Polenc iz Iskratela in dr. Danica Purg iz Mednarodne poslovne šole Bled.

Delegacija se bo v vseh treh državah udeležila poslovnih konferenc, ob tem pa so predvideni tudi poslovni pogovori in predstavitev gospodarstva države s poudarkom na privatizaciji in možnosti investiranja. Podjetje Lek (v gospodarski delegaciji je tudi njegov direk-

tor Metod Dragonja) namerava v Romuniji graditi tovarno zdravil in ob obisku bo predsednik države Milan Kučan položil temeljni kamen na gradbišču v mestu Targu Mures na severozahodu države.

V Moldovi bosta 10. julija gospodarska ministra podpisala sporazum o gospodarskem sodelovanju, predsednika gospodarskih zbornic pa sporazum o sodelovanju med zbornicama. 12. julija pa bosta v Ukrajini ministra za zunanje zadeve podpisala sporazum o znanstveno tehničnem sodelovanju. D.Ž.

Prvo okoljsko poročilo

Kranj - V Savi Tires, podjetju koncerna Goodyear, skrb za okolje in zmanjševanje vplivov podjetja nanj enakopravno vključujejo v svojo poslovno strategijo. Okoljevarstvena miselnost je vključena v celoten cikel izdelkov, od razvoja pnevmatik do njihove trajne in okolju prijazne odstranitve. Letos pa so prvič izdali tudi okoljsko poročilo podjetja, v katerem so zapisali dosežke s področja varovanja okolja v letih 2000 in 2001. Delo na področju varovanja okolja je načrtno, zato bodo svoje dosežke na tem področju vsako drugo leto predstavili v poslovnem poročilu. Več o tej problematiki bomo zapisali v prihodnjem časopisu. D.Ž.

Dodatno pokojninsko zavarovanje za zaposlene

Slovenske železnice so podpisale pogodbo o dodatnem pokojninskem zavarovanju za zaposlene. Slovenske železnice bodo za svoje zaposlene sofinancirale premijo v višini 3.683 tolarjev pod pogojem, da zavarovanci sofinancirajo premijo najmanj v višini odstotka svoje bruto plače. S podpisom pogodbe so se Slovenske železnice vključile v pokojninski načrt, ki bo začel veljati 1. avgusta letos.

Zavod Mladim objavlja

RAZPIS ZA NAJEM STOJNIC DOMAČE TER UMETNE OBRTI NA KRANJSKI NOČI 2002

ki bo potekala od 31. julija do 4. avgusta 2002. Vsem obrtnikom ponuja možnost predstavitev izdelkov na stojnicah v petek, dne 2. avgusta, ter v soboto, dne 3. avgusta.

- Ponudba naj vsebuje:
- ime podjetja, nosilca obrti
- naslov, telefonsko ter davčno številko
- opis dejavnosti
- dan najema stojnice

Pisne ponudbe pošljite na naslov: Zavod Mladim, Kidričeva cesta 55 a, 4000 Kranj s pripisom "za najem stojnic", do vključno srede, 24. 7. 2002. Za dodatne informacije pokličite: 04/237-42-04

Jeseni znana nova lokacija

V podjetju Indramat elektromotorji pripravljajo proizvodnjo prenovljenih in novih izdelkov. Prihodnje leto jim poteče najemna pogodba pri Domelu.

Železniki - Podjetje Indramat elektromotorji ima svoje proizvodne in poslovne prostore v stavbi podjetja Domel, vendar se trenutno intenzivno ukvarjajo z mislijo na selitev, kajti prihodnje leto jim poteče najemna pogodba in ker ni možnosti podaljšanja, se bodo morali seliti na novo lokacijo.

Janko Jelenc, direktor podjetja Indramat elektromotorji.

Po besedah Janka Jelenca, direktorja podjetja Indramat elektromotorji, je lastnik podjetja Bosch Rexroth imenoval posebno skupino, ki mora najti ustrezno

lokacijo za nove poslovne in proizvodne prostore. "V obdelavi je dobrih deset lokacij v trikotniku Železniki - Ljubljana - Kranj. Računam, da bo do konca septembra znana rešitev, ki bo optimalna za vse - za lastnika in zaposlene," je pojasnil Jelenc. Omenjeno podjetje deluje od leta 1998, ko je podjetje Mannesmann-Rexroth od podjetja Domel odkupilo proizvodnjo industrijskih motorjev. Lani je združenje Bosch od koncerna Mannesmann odkupilo celotno proizvodnjo pogonske in regulacijske tehnike. V podjetju Indramat elektromotorji, kjer je 181 zaposlenih, za kakovost skrbijo tudi s standardom ISO 9001. "Narčrtovane cilje dosegamo s prevzemanjem odgovornosti za kakovost dela po načelu "naredi dobro prvič", z izboljšavami kakovosti procesov, storitev in izdelkov, s pravočasnim odkrivanjem napak, z nenehnim izobraževanjem zaposlenih, s timskim delom ter z na-

čelom internih kupcev in dobaviteljev," je pojasnil Jelenc.

Indramatove elektromotorje prek prodajne službe Bosch Rexroth prodajajo po vsem svetu in celotno proizvodnjo izvozijo. V naslednjih petih letih naj bi prodajo še povečali. Bosch Rexroth AG je stoddostno hčerinsko podjetje Robert Bosch GmbH. Lani je 26.000 zaposlenih ustvarilo za približno 3,86 milijona evrov prometa. Investicijam letno namenijo

en milijon evrov. "Minula leta smo obnovljali predvsem opremo, letos pa bomo investirali v pripravo proizvodnje prenovljenih in novih izdelkov, ki bodo prišli na trg prihodnje leto. To so prenovljeni pogonski in linearni elektromotorji z boljšim izkoristkom, novi momentni elektromotorji in srednje frekvenčni varilni transformatorji," je dodal Jelenc.

Renata Škrjanc, foto: Gorazd Kavčič

Ustanovili agencijo za javnopravne evidence in storitve

Kranj - Vlada je na nedavni seji sprejela sklepa o ustanovitvi agencije za javnopravne evidence in storitve in o določitvi uradov uprave za javna plačila. Sedež agencije bo v Ljubljani, naloge, ki jih določa zakon o plačilnem prometu in drugi predpisi, pa bo opravljala preko enajstih organizacijskih enot, med katerimi bo ena tudi v Kranju. Za opravljanje nalog bo agencija prevzela potrebno število delavcev iz sedanje agencije za plačilni promet, pri tem pa bodo v programu, ki ga bo sprejel svet agencije, določili število delavcev, časovno prevzemanje delavcev ter merila glede strokovne izobrazbe, delovnih izkušenj in uspešnosti pri delu. Upravo za javna plačila bodo sestavljali glavni urad in enajst uradov po regijah, med njimi bo tudi urad v Kranju, ki bo pokrival območje Gorenjske. C.Z.

Union iz Zagrebačke pivovarne

Ljubljana - Dogovor o strateškem partnerstvu, ki sta ga oktobra lani podpisala Pivovarna Union in belgijski koncern Interbrew, vsebuje tudi licenčno proizvodnjo piva Union v Zagrebački pivovarni. Podpisnika dogovor že uresničujeta, saj so ob koncu junija v Zagrebački pivovarni začeli z licenčno proizvodnjo in prodajo svetlega Unionovega piva na Hrvaškem.

Kot so ob tem dogodku sporočili iz Uniona, bo Zagrebačka pivovarna, ki je v večinski lasti koncerna Interbrew, prodajo piva Union vključila v svojo distribucijsko mrežo, s katero pokriva celotno hrvaško ozemlje. To pomeni, da bo pivo Union kot točeno pivo in kot pivo v steklenicah z dolgim vratom (0,33 in 0,5 litra) v letošnji turistični sezoni na voljo slovenskim potrošnikom v letoviških krajih po vsej Hrvaški. Z ostalimi vrstami piva (Uni, Union Pils, Union Smile) ter brezalkoholnimi pijačami Sola in naravno pitno vodo Zala bo ljubljanska pivovarna oskrbovala hrvaški trg iz Ljubljane. Začetek proizvodnje in prodaje piva Union na Hrvaškem je po besedah Petra Tomšiča, ki je kot član uprave Pivovarne Union zadolžen za trženje, eden izmed prvih korakov v širitvi poslovanja na trge držav nekdanje Jugoslavije. C.Z.

Pregled borznega dogajanja

V zadnjem času je pri delnicah, ki kotirajo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev v povprečju zaznati negativen trend gibanja cen. Po občutni rasti v prvih petih mesecih letošnjega leta je bil junij prvi mesec, v katerem so cene delnic zaključile mesec na nižji ravni, kot so ga začele. Slabo razpoloženje vlagateljev gre v določeni meri pripisovati padanju tečajev na vseh pomembnejših svetovnih borzah, poletnem času in počitniškem vzdušju ter vsakovrstnim finančno občutljivim informacijam v zvezi s poslovanjem podjetij. V zadnjem mesecu so se najbolj pocenile delnice Intereurope za nekaj več kot 11 odstotkov, Mercatorja, Krke, Pivovarne Laško, Leka in Save pa

za okrog 9 odstotkov. Predvsem novice o občutljivih informacijah so bile vzrok za vidnejši zdrs delnic Intereurope in Istrabenza. Nihanje cen omenjenih družb se navezuje na prodajo 25 odstotnega deleža v drugem največjem slovenskem operaterju mobilne telefonije Simobilu. V preteklem letu so namreč Intereuropa, Istrabenz, Medaljon, Probanka in Telemach prodali za 89 milijonov evrov avstrijskemu Mobilkomu 75-odstotni delež v Simobilu, do 1. julija letošnjega leta pa bi naj bil izvršen še drugi del posla, in sicer plačilo kupnine za še preostalih 25 odstotkov družbe. Še neplačani delež bi naj znašal okoli 11 milijard tolarjev, od tega naj bi dobil Istrabenz okoli 3,6 milijarde tolarjev, Intereuropa in Iskratel po 2,4 milijarde, Medaljon in Probanka po 1 milijardo ter Telemach 0,5 milijarde tolarjev.

Na borzi oblikovana cena delnic družb, ki so bile udeležene pri prodaji, je pričakovano kupnino že vštela, novica, da avstrijski kupec do določenega roka ni poravnal svoje obveznosti, pa je zato posledično vplivala na znižanje cen omenjenih delnic, saj pričakovanja niso bila izpolnjena. Zaradi že vštete zneska so bile delnice trenutno realno prevrednotene, kar so preračunali tudi investitorji in kot posledica so se trgovanjski nivoji spustili.

To je povzročilo manjši preplah tudi pri tistih naložbenikih, ki so spremljali samo nižajoče se cene na trgu in še sami pričeli s prodajami, kar je dodatno ustvarjalo pritisk na ceno. Te so zdrsnile globlje, kot bi bilo sicer primerno. Vendar je pričakovati, da se bo zaplet s plačilom kupnine v kratkem razrešil, s tem pa tudi vzpostavilo predhodno stanje. Takšna trenutna neravnovesja so po navadi pravi trenutek za nakup vrednostnih papirjev, ki so v določenem trenutku podcenjeni in se pričakuje, da se bo cena v kratkem ponovno vzpostavila na podobni ravni, kot jo je dosegla pred padcem.

Nina Pulko
Ilirika BPH, d.d.

www.gorenjskaonline.com

Dobiček S. I. B. ostaja nerazporejen

Ljubljana - Minuli teden je bila redna letna skupščina delničarjev Slovenske investicijske banke (S. I. B.). Obravnavali so letno poročilo poslovanja, sprejeli spremembe statuta banke, odločali o uporabi bilančnega dobička ter za pooblaščenega zunanjega revizorja imenovali revizijsko družbo KPMG Slovenija, d.o.o. Slovenska investicijska banka je lani za 28,5 odstotka povečala bančno poslovanje ter leto končala s čistim dobičkom 51,7 milijona tolarjev. Delničarji so odločili, da tudi lanski dobiček ostane nerazporejen, skupni dobiček banke je tako 215 milijonov tolarjev. Energetika Ljubljana ima kot večinska lastnica banke 78,83-odstotni lastninski delež, delež Republike Slovenije znaša 11,33 odstotka, Zavarovalnica Triglav, d.d., ima 1,46-odstotni delež, ostalih 235 delničarjev pa ima skupaj 8,38 odstotka. R. Š.

S kartico GB dvig gotovine na poštah

Kranj - Gorenjska banka (GB) je s Pošno banko Slovenije podpisala pogodbo o dvigu gotovine na poštinih enotah. Dvig poteka prek POS terminalov s kartico Activa/Maestro, ki jo dobi vsak imetnik tekočega in gotovinskega računa v Gorenjski banki. Omenjena storitev nadomešča gotovinske dvige s čeki tekočega računa.

Imetniki kartice Maestro Gorenjske banke lahko dvigajo gotovino na poštah od 1. julija letos, brezplačen dvig gotovine pa je mogoč na enaindvajsetih gorenjskih enotah Pošte: Mojstrana, Zgornje Gorje, Podnart, Kropa, Visoko, Žabnica, Poljane, Blejska Dobrava, Javornik, Selca, Duplje, Srednja vas, Zgornja Besnica, Kamnata Gorica, Gozd Martuljek, Sovodnj, Zgornje Jezersko, Rateče, Bohinjska Bela in Sorica. To so kraji, kjer Gorenjska banka nima svoje poslovalnice in ni bankomata. Za dvig gotovine na ostalih poštinih enotah po Sloveniji, bo banka zaračunavala nadomestilo, ki vključuje stroške dviga gotovine na pošti in je trenutno 245,00 tolarjev. Cenejši načini za dvig gotovine so: uporaba plačilnih kartic in bankomatov, ki jih je na Gorenjskem 70, trajnih nalogov in elektronskega načina poslovanja prek LINK-a. R. Š.

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE

PROSTA DELOVNA MESTA NA GORENJSKEM

GRADBENI DELAVEC
GRADBENA DELA; d. č. 5 mes.; do 12.07.02; GANTAR JANEZ-ZIDARSTVO IN FASADERSTVO, POLJANE 138, POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO

DELAVEC BREZ POKLICA
KUHNINSKA POMOČNICA; d. č. 6 mes.; 31. del. izk.; slov. j. - gov. in pis.; vozn. izp. kat. B; ostali pogoji: LASTEN PREVOZ, NEKADILEC; do 12.07.02; BELLEVUE D.O.O., ŠMARJETNA GORA 6, KRANJ

POMOŽNI DELAVEC
DELO V PROIZVODNI VERIGI, RAZREZ IN SESTAVA; ned. č.; do 10.07.02; SCORPIO TRADE D.O.O., OLŠEVEK 31, PREDDVOR

MIZAR
MONTER MONTAŽNIH GRADENJ; d. č. 12 mes.; slov. j. - gov. in pis.; vozn. izp. kat. B; do 18.07.02; MLINAR TEAM D.O.O., GORENJESAVSKA CESTA 15, KRANJ

ORODJAR
ORODJAR; d. č. 3 mes.; 11. del. izk.; do 16.07.02; SAVA TIRES D.O.O., ŠKOFJELOŠKA CESTA 6, KRANJ

FINOMEHANIK
VARILEC VERIG NA AVTOMATSKIH VARILNIH ROBOTIH; ned. č.; do 10.07.02; SCORPIO TRADE D.O.O., OLŠEVEK 31, PREDDVOR

IZDELOVANJE STEKEL ZA OČALA; ned. č.; do 18.07.02; ALJANČIČ IVAN S.P., RUPA 23B, KRANJ

ELEKTROMONTER
SERVISER APARATOV KARCHNER; d. č. 3 mes.; 2 l. del. izk.; slov. j. - gov. in pis.; vozn. izp. kat. B; do 12.07.02; GITAS D.O.O. KRANJ, ZGORNJE BITNJE 1, ŽABNICA

ELEKTROINŠTALATER
ELEKTROINŠTALATER; d. č. 3 mes.; do 16.07.02; ELKOTERM D.O.O., BREZJE 70, BREZJE

TISKAR ZA TISK Z IZBOKLINE
DELO NA DVOBARVNEM HEIDELBERG B-2 STROJU; ned. č.; 5 l. del. izk.; slov. j. - gov. in pis.; ostala znanja: natančnost; vozn. izp. kat. B; do 13.07.02; ADOZ TISK, PŠEVSKA CESTA 999, KRANJ

SLIKOPLESKAR
SLIKOPLESKAR - BANDAŽER; d. č. 12 mes.; slov. j. - gov. in pis.; vozn. izp. kat. B; do 18.07.02; MLINAR TEAM D.O.O., GORENJESAVSKA CESTA 15, KRANJ

ZIDAR
ZIDAR; ned. č.; 3 l. del. izk.; do 09.07.02; ROBIČ BRANKO S.P., SREDNJI VRH 17, GOZD MARTULJEK

ZIDAR; d. č. 5 mes.; do 12.07.02; GANTAR JANEZ-ZIDARSTVO IN FASADERSTVO, POLJANE 138, POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO

VOZNIK AVTOMEHANIK
VOZNIK V MEDNARODNEM TRANSPORTU; d. č. 6 mes.; 3 l. del. izk.; nem. j. - gov., angl. j. - gov.; vozn. izp. kat.; B,C,E; do 12.07.02; GRZETIČ EDVARD S.P., AVTOPREVOZNIŠTVO, SREDNJA BELA 34A, PREDDVOR

PRODAJALEC
PRODAJALKA V TRGOVINI Z ŽIVILI; ned. č.; UR/TEDE: 20; vozn. izp. kat. B; do 20.07.02; ŠMIT MIRAN S.P., BREG 26, ŽIROVNICA

PRODAJALEC
d. č. 1 mes.; 3 mes. del. izk.; slov. j. - gov. in pis.; znanje programskih orodij: Urejevalnik besedil, Delo s preglednicami; do 09.07.02; FLISER D.O.O., LOG 14, KRANJSKA GORA

PRODAJALEC AVTOM. REZERNIH DELOV; d. č. 3 mes.; 2 l. del. izk.; slov. j. - gov. in pis., angl. j. - gov.; vozn. izp. kat. B; do 09.07.02; MONY D.O.O., CANKARJEVA CESTA 30, BLED

NATAKAR
NATAKAR (LAHKO PRIPRAVNIK); d. č. 6 mes.; 1 l. del. izk.; slov. j. - gov. in pis., nem. j. - gov.; znanje programskih orodij: Delo s preglednicami; vozn. izp. kat. B; do 12.07.02; KOMPAS MTS D.D., POSLOVNA ENOTA MEJNA POSLOVALNICA LJUBELJ, PODLJUBELJ 116, TRŽIČ

delna objava

KLADIVAR
Kladivar Ziri
Tovarna elementov za fluidno tehniko, d.d.
Industrijska ul. 2, p.p. 14
SI-4220 ŽIRI, SLOVENIJA
Tel.: +386 (0)6 909 100
Fax: +386 (0)6 909 204

Podjetje Kladivar Ziri, tovarna elementov za fluidno tehniko, d.d. vabi k sodelovanju sodelavca v - enoti trženja:

SAMOSTOJNI KOMERCIALIST

Od kandidata pričakujemo:
- visoko ali univerzitetno izobrazbo ekonomske ali strojne smeri
- aktivno znanje angleškega in nemškega jezika (enega aktivno)
- organizacijske sposobnosti, samostojnost, komunikativnost, iznajdljivost, samoiniciativnost in urejenost
- poznavanje dela z računalnikom
- vozniški izpit B - kategorije

- nabavni enoti

ORGANIZATOR NABAVE NA TUJEM TRGU

Od kandidata pričakujemo:
- najmanj višjo izobrazbo ekonomske ali strojne smeri
- aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- samostojnost, komunikativnost in urejenost
- poznavanje dela z računalnikom
- vozniški izpit B - kategorije

Delovne izkušnje so zaželeno, niso pa pogoj, zato se na objavo lahko prijavijo tudi pripravniki.

Ponujamo zanimivo delo, stimulatívno nagrajevanje in možnost nadaljnega izobraževanja.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas enega leta, s trimesečnim poskusnim delom in z možnostjo kasnejše zaposlitve za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela, pošljite v 8 dneh po objavi na naslov. KLADIVAR ŽIRI, d.d., Industrijska ul. 2, 4226 Žiri

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

15-letno stanovanjsko posojilo z devizno klavzulo!

BKS-leasing d.o.o.

Informacije:
01/ 3000 920

www.bks-leasing.si

Krivda ni le naša, je tudi od države

Slovenska hranilnica in posojilnica iz Kranja si je vse od ustanovitve prizadevala pridobiti status hranilnice, vendar se to ni zgodilo. Namesto tega je šla v stečaj in zaprla svoja vrata.

Kranj - Okrožno sodišče je 21. junija letos na predlog Banke Slovenije začelo stečajni postopek za Slovensko hranilnico in posojilnico Kranj (SHP). Stečaj je bil 28. junija objavljen tudi v uradnem listu. Ob stečaju je imela za 1,4 milijarde dolarjev depozitov in 740 milijonov dolarjev primanjkljaja. Tisoč osemsto aktivnih varčevalcev, vseh vlog je bilo 3500, je ostalo brez prihrankov, Banka Slovenije pa je odgovorne v SHP kazensko ovadila. Zakaj vodstvo ni pravočasno ukrepalo, zakaj so s svojim statusom zavajali varčevalce, zakaj so se ob stečaju zavili v molk, kje je denar varčevalcev in kakšno vlogo ima podjetje SHP Istra, odgovore na ta in še nekatera vprašanja smo poiskali pri Petru Smuku, enem od treh ustanoviteljev kranjske hranilno kreditne službe.

Zaradi stečaja SHP Kranj so varčevalci praznih rok ostali pred zaprtimi vrati. Vodstvo jih na možnost stečaja, čeprav je zanjo vedelo, ni opozorilo, poleg tega ste jih prve dni pustili brez vseh pojasnil. Ali se vam ne zdi, da je prav molk med varčevalci povzročil še več nejasnosti in upravičenega ogorčenja?

"Pred stečajem smo za javnost pripravili kratko sporočilo, ki je potem žal ostalo zaklenjeno v pisarni bivšega ravnatelja SHP in šele po nekaj dneh smo dobili kopijo ter jo posredovali javnosti. V njej je kratko pojasnilo, ni pa odgovorov številnih varčevalcev. Ko so se razmere nekoliko umirile, smo varčevalcem spregovorili tudi preko medijev."

Stečaj ste pričakovali. Ali se vam ni zdelo nekorektno in brez vsakršne poslovne etike, da ste še nekaj dni pred stečajem sprejemali vloge?

"To je zelo pogosta in težka pripomba iz ust prizadetih, vendar sem v medijih že poudaril, da smo v Banki Slovenije dobili točno navodilo za stečaj, na našem pogovoru 24. aprila letos pa sem predstavnikom Banke Slovenije izpostavil vprašanje občutljivosti razmer in nejasnosti izida ter nadaljnjega dela in poslovanja. Odgovor omenjene banke je bil, da mora hranilnica posloovati povsem normalno do izdaje sklepa o stečaju. Sklep o stečaju je bil izdan v petek, 21. junija, okoli 14. ure, čez dobro uro pa je prišel v našo hišo stečajni upravitelj (Andrej Toš; op.p.) in po kratkem pogovoru dal nalog za zaprtje poslovalnic. V tistem trenutku smo nehali poslovati."

SHP Kranj ni bila ne banka in ne hranilnica, ampak le hranilno kreditna služba, kar pomeni, da ni imela solidarnostnega jamstva za prihranke varčevalcev. Zakaj se je SHP v javnosti predstavljala kot hranilnica? Se vam to ni zdelo sporno?

"Od vsega začetka, ko se je zamisel porodila in je gospod Slavko Erzar po našem naročilu pripravil ustanovne akte za hranilnico, je bila zamisel le o ustanovitvi hranilnice in ne HKS. Zaradi zavrnitve s strani Registrskega sodišča v Kranju, smo poskusili še z ustanovitvijo hranilnice v obliki finančne organizacije, kjer bi bilo deset ustanoviteljev, vendar je tudi ta poskus na omenjenem sodišču propadel. Potem smo se odločili za registracijo HKS. Pravno formalno je to hranilno kreditna služba, imenuje pa se Slovenska hranilnica in posojilnica. Že od leta 1991 je bila naša želja pridobiti status hranilnice. Poskusov ustanovitve in registracije hranilnice je bilo veliko, vendar so bili dosledno zavrnjeni. Do neljubega dogodka stečaja, nihče ni oporekal uporabe imena ob takem formalno pravnem statusu."

Kako pojasnjujete opravljanje storitev, za katere niste bili registrirani?

"Pri našem poslovanju je šlo izključno za spoštovanje zakonskih določil. Kot HKS le žiro računov manjših pravnih oseb nismo smeli voditi, kar lahko delajo hranilnice, in to je bil med drugim tudi eden od naših motivov nenehga

Peter Smuk

pritiska na Banko Slovenije za ureditev statusa hranilnice, saj bi s pridobitvijo tega statusa, naši varčevalci dobili enak status kot v pravih hranilnicah in bankah."

Kje so bili zadržki, da Banka Slovenije vaši nameri ni prižgala zelene luči?

"Naši poskusi leta 1992 in 1993 so bili zavrnjeni s pojasnilom, naj najprej uredimo odnose z ostalimi kandidati o uporabi našega imena, še istega leta je bil dan moratorij na ustanavljanje hranilnic, leta 1995 smo naslovili prošnjo za sprejem v Zvezo HKS, vendar ni bila sprejeta, saj naj bi bila zamrznjena širitev članstva. Sestanki in naše prošnje so se kar vrstile; leta 1996 spet sestanek na Banki Slovenije zaradi neurejenega statusa. Njihov odgovor je bil, da je status urejen po Zakonu o HKS, zakon bo sistemsko reševal status HKS. Mi smo še naprej zahtevali posodobitev statusa, naše sklicevanje na zakonodajo pa je bilo s strani Banke Slovenije zavrnjeno. Pojasnjevali smo, da mi nismo nov subjekt, zato naj za nas ne bi bil obvezujoč moratorij. Želeli smo zagotoviti večjo varnost varčevalcev, saj nam je to ves čas viselo nad glavo."

SHP Kranj naj bi po podatkih Banke Slovenije že od leta 1995 poslovala z izgubo. Zakaj niste pravočasno ukrepali in ste pustili, da je šla SHP Kranj v stečaj?

"Zelo velike likvidnostne težave je imela hranilnica maja leta 1992, to je bil čas, ko je od nas odhajal prvi direktor Igor Rupar. Oseba, ki je dobro poznala Ruparjeve sposobnosti je izjavila, da ni bil usposobljen za to delo. Pri reševanju težav nam je pomagal Danijel Malenšek. Ker nismo uspeli urediti statusa in pridobiti garancije, je bil stalni nivo rezervnih sredstev zelo visok, v začetku leta 2000 je likvidnostna rezerva znašala več kot 300 milijonov dolarjev. Obvezno rezervno smo začeli črpati šele zadnji teden našega poslovanja, po podatkih stečajnega upravitelja je bila likvidnost na dan stečaja 50 milijonov dolarjev."

Ob uvedbi stečaja je imela SHP Kranj 1,4 milijarde dolarjev depozita in kar 740 milijonov dolarjev primanjkljaja. Je denar varčevalcev v "tveganih" kreditih?

"V naši hranilnici je bilo od 2,1 do 2,2 milijarde dolarjev depozitiranega denarja posameznikov in podjetij. Samo zadnji dan poslo-

vanja je bil odliv 35 milijonov dolarjev ene pravne osebe, ki ji je tisti dan potekel rok vezave. Na vprašanje, kje je denar pa lahko rečem, da je ta denar pri naših komitentih preko kreditov. Po naših ocenah je od 290 do 300 milijonov dolarjev, ki so verjetno neizterljiv. Neodplačanih obveznosti pa je še veliko več. Leta 1992 so bila preko posrednikov, ki so delovali na sivem trgu in s pomočjo tedanjega direktorja, plasirana denarna sredstva SHP firmam, ki so iskale denar, ker ga na bankah niso dobile."

Koliko komitentov ste imeli ob stečaju, navajajo se zelo različne številke?

"Aktivnih varčevalcev je bilo med 1700 in 1800, približno 3500 pa je bilo vseh vlog. Skupno število tekočih in žiro računov samostojnih podjetnikov je bilo 900. Povprečna hranilna vloga na aktivne deponente pa je znašala 85.500 dolarjev."

Banka Slovenije je vložila kazensko ovadbo zoper odgovorne v SHP Kranj, očitajo vam nevestno gospodarjenje, zagrožena je zaporna kazen do pet let. Ali so vas že obiskali kriminalisti?

"Banka Slovenije nas je aprila opozorila, da je pri njih običajen postopek, da v primeru stečaja sledi tudi ovadba organom za notranje zadeve. Ob reviziji, ki jo je pri nas maja opravila Banka Slovenije ni v poročilu navedbe, da bi naleteli na nepravilnosti. O nevestnem gospodarjenju pa bi dejal le, da je zanj potrebno tudi urejno okolje, pri tem mislim na izvajanje pravnega reda države, kajti v enajstih letih našega poslovanja preko sodišč nismo do uspešnega konca pripeljali niti enega izvršilnega postopka. V zadnjem času pa smo se z nekaterimi komitenti le uspeli dogovoriti in so nam poplačali za več kot 100 milijonov dolarjev kreditov. Kriminalisti pa me zaenkrat še niso obiskali."

Znano je, da je imela SHP svoje premoženje tudi Hrvaškem, kjer je ustanovila podjetje SHP Istra. Ali bo to premoženje vključeno v stečajno maso?

"Leta 2000 je bila v našem podjetju visoka likvidnost, kar pomeni visok strošek. Odločili smo se za vlaganje v projekte in izbrali projekt naselja Karigador, podjetje SHP Istra pa smo ustanovili z namenom, da gradi počitniško va-

selje. Sto odstotni lastnik podjetja je SHP Kranj. Gre za gradnjo desetih objektov, zaradi letošnjih razmer v hranilnici pa smo se odločili, da projekt pospešeno zaključimo. Hrvaškemu podjetju smo prodali pet parcel, v zameno bi gradil četrti objekt z osmimi apartmaji. Za dograditev tega objekta je poleg kupnine petih parcel treba zagotoviti še približno 200.000 evrov. Ta projekt bi moral po poplačilu kreditov in obveznosti prinesli približno 200.000 nemških mark ostanka in stečajni upravitelj bo premoženje lahko prenesel v stečajno maso."

Izkušnje ob stečajih podjetij kažejo, da se v stečajno maso običajno zbere malo sredstev oziroma premoženje za poplačilo vseh upnikov. Upniki SHP na sodišču že prijavljajo svoje terjatve. Menda so tudi v tem primeru obeti zelo slabi, govori se o slabi tretjini?

"Oktober bo na sodišču prvi narok za terjatve. Od 1,4 milijarde dolarjev sredstev je 300 milijonov dolarjev neizterljivih, ostalo pa je odvisno od postopkov, ki jih bo vodil stečajni postopek. Proti državi pa nameravamo vložiti tožbo za poplačilo približno 500 milijonov dolarjev škode, ki smo jo utrpeli zaradi pravno nekorektno vodenih stečajnih postopkov ali zaradi nerazumno dolgo vodenih postopkov naših dolžnikov. Žal mi je za zaupanje, ki smo ga imeli pri varčevalcih in smo ga sedaj izgubili. So primeri, ko so bili pri nas sprejeti plačilni nalogi in niso bili izvedeni, v teh primerih bo stečajni upravitelj poskušal najti dogovor s sodiščem, da se nalogi, ki so bili pri nas sprejeti in podpisani tudi priznajo. V drugem primeru je komitent zahteval prenos svojih sredstev iz naše hranilnice na drugo banko, depozit mu je tistega dne potekel. V tem primeru je prišlo do napake, saj depoziti ni bil prenesen, zato upam, da bo stečajni upravitelj to posebej obravnaval. Vedeti moramo, da absolutno varne ustanove ni. Del odgovornosti v tem primeru nosi tudi država oziroma Banka Slovenije, saj v vseh teh letih nobena naša prošnja po ureditvi statusa, ki bi pomenil tudi večjo varnost varčevalcev, ni bila uslišana."

Renata Škrjanc, foto: Tina Dokl

Varčevalci, prijavite svoje terjatve!

Kranj - Tako varčevalce Slovenske hranilnice in posojilnice iz Kranja poziva Tatjana Mohar, članica šestčlanskega odbora upnikov kranjske hranilnice in posojilnice, ki je šla pred dobrima dvema tednoma v stečaj. Odbor deluje v interesu vseh varčevalcev, saj so se odločili za enoten nastop, poskrbel pa je tudi za pravno pomoč.

"Odvetniška pisarna Čerferin je prevzela naš primer in njeni odvetniki so pripravljene zastopati vse varčevalce, ki so s stečajem SHP Kranj izgubili svoje prihranke. Vsakdo plača 14.000 dolarjev in po dobljeni tožbi še 5 odstotkov od iztožene vsote. Veliko se jih je za to pomoč že odločilo, predvsem pa je pomembno, da varčevalci ne zamudijo roka za prijavo svojih terjatev na sodišču. To lahko storijo do 27. avgusta letos in ne dan pozneje, kot je bilo napačno zapisano v nekaterih medijih," je pojasnila Moharjeva. Pri vloženi terjatvi morajo varčevalci izračunati še obresti do 21. junija letos.

Velike težave ima odbor z obveščanjem svojih članov, saj številni sploh ne vedo, kaj morajo storiti, da bodo dobili nazaj svoje prihranke, odbor pa nima svojega prostora, kjer bi se srečevali. "Na kranjski obrtni zbornici so nam že odrekli gostoljubje, pravijo, da za to nimajo ustreznih prostorov, in tudi kranjska občina svoje obljube, da nam bo priskrbel prostor in oglasno desko, še ni izpolnila. Zato prosimo občine Kranj, Trzin in Bled naj nam omogočijo oglasni prostor, na katerem bomo o dogajanju lahko obveščali varčevalce," je dejala Moharjeva in dodala, da premišljujejo tudi o ovadbah zoper ustanovitelje in vodstvo SHP Kranj. Ta teden bo začela delovati spletna stran varčevalcev. Po besedah Moharjeve je nedopustno, da se je SHP vsa leta predstavljala z napačnim imenom in celo uslužbenci naj bi varčevalcem večkrat trdili, da Banka Slovenije jamči za njihove prihranke. "Zaenkrat kaže, da bodo varčevalci dobili manj kot eno tretjino prihrankov. Zato si prizadevamo zbrati vse varčevalce in če ne bo šlo drugače, bomo šli jeseni po svojo pravico pred parlament," je še dodala Moharjeva.

R. Š.

"Naj planina s planšarijo 2002" - akcija Gorenjskega glasa in Planike

Bralke in bralci Gorenjskega glasa izbirajo najbolj priljubljeno planino s planšarijo, letos s predizborom. S poslanim kuponom sodelujete v žrebanju za nagrade Planike in Gorenjskega glasa.

Danes objavljamo drugi glasovalni kupon za "NAJ PLANINO S PLANŠARIJO 2002". Glasujete lahko za eno od naslednjih planin: BLEGOŠ, LEŠANSKA PLANINA, USKOVNICA, LAZU, LIPNIŠKA PLANINA, RIBENSKA PLANINA, PREVALA, KOROŠICA, KOFCE in PUNGRAT

Posljete lahko neomejeno število kuponov, izmed katerih bomo na šestih vmesnih žrebanjih od 9. julija do 30. julija vsakič izžrebali bon Planike za 10.000 SIT za nakup pohodne obutve in 5 tolažilnih nagrad Gorenjskega glasa.

Vsi glasovalni kuponi, prejeti do vključno 30. julija 2002 pa bodo sodelovali v zaključnem žrebanju, ki bo v nedeljo, 4. avgusta 2002, na planini, ki bo zbrala največ vaših glasov. Glavne nagrade so: 1. bon za nakup pohodne obutve PLANIKA v vrednosti 20.000 SIT, 2. malica z okrepčilom na zmagovalni planini v vrednosti 8.000 SIT, 3. malica na drugovršičeni planini v vrednosti 5.000 SIT, 4. malica na tretjevrščeni planini v vrednosti 3.000 SIT. Izžrebali bomo tudi 20 tolažilnih nagrad Gorenjskega glasa. Na zaključni prireditvi na zmagovalni planini bo za udeležence Planika pripravila posebno presenečenje.

Na prvem finalnem žrebanju so imeli srečo:

bon PLANIKA 10.000 SIT za nakup pohodne obutve prejme: ANDREJ JENKOLE, Zasavska 8, 4000 Kranj
tolažilne nagrade: BARBARA ZADNIKAR, Zalog 10, 4204 Golnik
 HELENA FRELJH, Log 12, 4228 Železniki
 FRANCI TERAN, Glinje 15, 4207 Cerklje na Gorenjskem
 SLAVA OBRADOVIČ, Gubčeva 3, 4000 Kranj
 ANKA AVSENIK, Brezje 13, 4243 Brezje

Na kratko o treh prvovrščeni planinah, naslednjič pa naprej....

Pungrat

Planina leži med planinama Šija in Tegošče pod gorskim grebenom Košuta, ki ga tvorijo gore med Velikim vrhom in Tolsto košuto. Vrhovi, med katerimi so poleg omenjenih najbolj obiskani še Kofce gora, Klavido in Košutnikov turn, so razen Kofce gore vsi višji od 2000 metrov. Na planini, ki je izhodišče za vzpon na Škrbino in Klavido in je tudi veliko možnosti za krajše ali daljše spre-

hode do sosednjih planin. Postrežejo vam s kislim mlekom, žganci, skuto, masovnekom, sirom, pa tudi žejni ne boste ostali. Do Pungrata se da pripeljati iz Trziča skozi Dolžanovo sotesko (zaradi udara urejen zasilni obvoz) in Jelendol, kjer peljete naprej po gozdni cesti, ki vodi proti planini pod Košuto: Kofcam, Šiji, Pungratu in Tegoščam. Smeri so označene, prav tako pa so markirane poti, če si boste za izhodišče izbrali Jelendol.

Kofce

Pod grebenom Košute, natančneje pod Kofce goro leži planina Kofce. Planšarija s hlevom in v neposredni sosesčini tudi domom planinskega društva Tržič je na nadmorski višini 1505 metrov in je izhodišče za vzpon na Veliki vrh, Kofce goro in naprej na Klavido, ali pa za pohod do Šije in naprej do Pungrata in Tegošč. Na planšariji obiskovalcem postrežejo z mlekom, kislim mlekom, žganci, masovnekom in dnevno enolončnico. Posebej veselo je ob petkih in sobotah, ko zasvenijo zvoki harmonike, ki jo ponavadi raztegne kateri od glasbeno podkovanih obiskovalcev. Na Kofce je najbližji dostop s Kala, 30 minut (do Kala vodi makedamska cesta iz Jelendola), ali od kmetije Matizovec, 1 ura (do tja se pripeljete iz Poljubelja).

Korošica

Planina na višini okrog 1500 metrov med Košutico ali Ljubeljsko babo in najzahodnejšim delom gorskega grebena Košute je zaradi malo daljšega dostopa (dobro uro po zložni, senčni poti od zadnjega ovinka pred predorom) in izredno slikovitega okolja za marsikoga ena najlepših planin. Je izhodišče za vzpon na Ljubeljsko babo imenovano tudi Košutica, ali samo do Hanževega sedla, za zahtevnejše pa še naprej na Veliki vrh in naprej do Kofc. Na planšariji postrežejo z masovnekom, kislim mlekom, žganci, suhomesnatimi dobrotami, pa tudi žejni ne boste ostali.

Kupone pošiljajte na naslov: GORENJSKI GLAS, p.p. 124, 4001 KRANJ

"NAJ PLANINA S PLANŠARIJO 2002"

akcija GORENJSKEGA GLASA IN PLANIKE

Glasujem za planino:

Ime in priimek

Naslov

Tretjina žit je polegla

Glavni krivec je dušik, ki je v suhi in hladni zimi skoraj obmiroval in začel delovati šele po prvih spomladanskih padavinah, precej pa so k poleganju pripomogli tudi vetrovi, ki so bili še posebej močni 16. junija.

Kranj - Če so poležena žita mala naravna nesreča, je druga, družbeno gospodarska "nezgoda" ta, da minuli konec tedna, ko so je tudi na Gorenjskem v večjem obsegu začela žetev, še vedno ni bilo znano, kakšna bo letošnja odkupna cena pšenice, saj so si bili pridelovalci in žitarji še vedno vsaksebi od štiri do pet tolarjev.

Kot je povedala Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, je na Gorenjskem tudi letos podobno kot že vsa zadnja leta okrog 1.600 hektarjev vseh vrst žit, od tega je največ pšenice, okrog tisoč hektarjev. Glavni pridelovalec žit je Mercator - KŽK Kmetijstvo Kranj, med pomembnejšimi je še Kmetijsko gozdarska zadruga Sava Lesce, že tradicionalno pa jih pridelujejo tudi na nekaterih ravninskih kmetijah. Letos so bile razmere za pridelovanje dokaj ugodne, še največ preglavic je pridelovalec povzročil dušik. Ker je bila zima suha in hladna, je skoraj ves obmiroval v zemlji in je začel delovati šele po prvih spomladanskih padavinah. To je povzročilo, da je precej posevkov poleglo, dodatno pa so k temu pripomogli vetrovi, ki so bili najbolj izraziti 16. junija. Polegla je približno tretjina žit, predvsem jara žita in žita na območjih, kjer so globlja tla (Kranjsko polje, del Cerkljanskega polja). Bi se poleganju lahko izogni-

Marija Kalan

li? Kmetijska svetovalna služba bo po besedah Marije Kalan v prihodnje vsaj večje pridelovalce pozvala k temu, da bodo dali vzorce zemlje v analizo in tako ugotovili potrebe po dušiku. Izkušnje tudi kažejo, da so stroški tovrstnih analiz običajno precej nižji od zneska, ki bi ga ob bolj preudarnem gnojenju lahko privarčevali.

Ko je po dovolj vlažnih majskih in prvih junijskih dneh nastopila vročina in sušno obdobje, v katerem so bile temperature še posebej visoke po 20. juniju, je žito že začelo prisilno zoreti, a se je po padavinah in ohladitvi le ustavilo. Vlažno in toplo majsko in junijsko vreme pa je spodbudilo pojav bolezni, zlasti fuzarioz in septorioz, za katere pa bodo šele po tehtanju pridelkov ugotovili, kakšne bodo njihove posledice. Letošnji pridelek bo po oceni kmetijske

svetovalne službe na ravni lanskega (okrog pet ton na hektar), morda bo malo manjši. Žetev se je tudi na Gorenjskem začela, ozimni ječmen je že "padel", glavno spravilo pšenice pa se bo, odvisno od vremena, začelo med 10. in 20. julijem.

Majhne njive in višji stroški

Ko so si kmetijski strokovnjaki, pridelovalci pšenice in drugi v četrtek na KŽK-jevem posestvu Sorško polje ogledovali poskus z več kot dvajsetimi različnimi sortami pšenice in se ob tem še pomenkovali o pridelovalnih in tržnih pogojih, letošnja odkupna cena pšenice še ni bila znana. Pogajalsko izhodišče kmetijsko gozdarske zbornice za pšenico standardne kakovosti je 31,78 tolarja za kilogram, žitarji pa so jo pripravljani plačati po 26 tolarjev, kar je celo 10 odstotkov manj kot lani. Če se bo to zgodilo, bodo pridelovalci, zlasti na Gorenjskem, kjer je živinoreja dobro razvita, po mnenju Marije Kalan še več pridelka kot lani pokrmili živini. Po izračunih Kmetijskega inštituta Slovenije bi odkupna cena morala znašati vsaj 28,10 tolarja oz. skupaj s 56.000 tolarji državne podpore 38,74 tolarja za

Med četrtkovim ogledom poskusa z več kot dvajsetimi različnimi sortami pšenice, ki so primerne za pridelovanje na Gorenjskem.

kilogram, da bi pokrila pridelovalne stroške. Cena pšenice je na evropskem trgu resda precej nizka, vendar se Slovenija prav zaradi velike razdrobljenosti zemljišč in s tem tudi večjih pridelovalnih stroškov težko primerja z Evropo, je dejala Marija Kalan in se tudi

vprašala, kje ostaja razlika do 260 tolarjev, kolikor v trgovinah stane kilogram najcenejšega kruha.

Pridelek verjetno boljši kot lani

V KŽK-ju, ki je največji pridelovalec žit na Gorenjskem, letos pridelujejo okrog štiristo hektarjev žit, kar je približno enako kot lani. Tristo petdeset hektarjev je pšenice in skupno petdeset hektarjev rži, tritikale, ječmena in ovs. Dve tretjini je merkantilnih žit, ostala so semenska. Kot je povedal vodja poljedelstva **Janez Bergant**, so bili pogoji za pridelovanje dokaj dobri, vendar pa so zaradi vlažnega vremena, ki je bilo ugodno za razvoj bolezni, morali vso pšenico škropiti dvakrat. Nekaj žita na Kranjskem polju je zaradi nevihte poleglo, vse skupaj je poleženega okrog

Janez Bergant

petnajst odstotkov. Pridelek bo količinsko verjetno boljši kot lani, kakovost pa bo veliko odvisna tudi od vremena v času žetve.

Kar zadeva ceno, se zavzemajo, da bi bila vsaj toliko višja, kot so od lani porasli pridelovalni stroški. Poskuse z različnimi sortami pšenice, za katere so letos prispevali seme Semenarna, Agrosaat in Kmetijski kombinat Ptuj, delajo zato, ker se pšenica, ki lepo uspeva v Prekmurju ali celo v bližnjih Jablah, vedno ne obnese dobro tudi na Gorenjskem. Medtem ko so ozimni ječmen že poželi, bodo z žetvijo pšenice začeli po 10. juliju in jo ob ugodnem vremenu končali v enem tednu.

Cveto Zaplotnik

Sredozemska artičoka sredi gorenjskega Britofa

Britof - Ivo Zadražnik iz Britofa se že štirinajst let ljubiteljsko ukvarja s čebelarstvom, zelo rad pa dela tudi v domačem vrtu, kjer mu je ob gojenju že tradicionalnih vrtnin največji izziv pridelati kaj takega, kar na Gorenjskem nima "domovinske pravice" ali uspe bolj redkim.

V njegovem vrtu najdemo japonsko nešpljo, bambus, bananovec, kivi, drevesni paradižnik tamarilo, limonovec, bolj redka zelišča in še bi lahko naštevali. Najbolj je ponosen na artičoko, predvsem pa na to, da mu je sicer značilno sredozemsko rastlino uspelo prezimiti tudi v gorenjskih podnebni in vremenskih razmerah. Lansko spomlad je s Primorskega prinesel pet sadik in jih posadil v svojem vrtu. Čeprav jih je čez zimo zaščitil pred mrazom s skoraj meter visoko praprotnjo, sta dve pozebli, a to se, kot je kasneje zvedel od svojih prijateljev, zgodi celo na Primorskem, kjer so zime bolj mile. Tri artičoke so v zavetju praproti vendarle dočakale pomlad, tudi tem pa ni bilo lahko, saj so jih napadle koreninske uši in še voluhar. Trud nazadnje je ni bil zaman, na pokončnem stebelu so se razvila velika osatu podobna socvetja z mesnatimi ovojnicami listi in cvetovi. Kasneje se socvetje posuši in vsebuje velika podolgovata temna semena.

Ko je Ivo posadil artičoko v vrtu, je o njej vedel bolj malo, zdaj je njegovo znanje že bogatejšo, saj je marsikaj koristnega prebral v strokovni literaturi ali zvedel pri prijateljih na Primorskem. Kot pravi, je to značilna rastlina sredozemskih vrto, kjer jo gojijo predvsem kot zelenjavo. Uporabljajo jo kot zdravilno rastlino, za krasitev vrto ali dekoracijo v cvetličarstvu ter v kulinariki. Zdravilno moč imajo cvetovi, korenine in listi. Pripravki iz artičoke dobro vplivajo na delovanje jeter, uravnavajo prebavo in raven sladkorja v krvi ter zmanjšujejo količino holesterola. Mlada omešenela socvetja z ovojnicami listi pripravljajo v solati ali jih vlagajo v kis ali slanico, zaradi dobrega vpliva na prebavo pa artičoko uporabljajo tudi za izdelovanje likerjev in grenčic.

In kaj se bo zgodilo z Zadražnikovimi artičokami? "Mlada socvetja bom v kratkem porezal, potem pa bom stvar prepustil ženi Damjani. Prepričan sem, da bo

Ivo ob artičokah.

pripravila kaj okusnega," je dejal Ivo, ki se je enkrat s sodelavci v Iskri stavil, da bo paradižnik, ki ga je posadil julija, sredi zime tudi obrodil. To se je dejansko

zgodilo, plod se je februarja na toplem v hiši obarval povsem na rdečo. Ivo pa si je za stavo prislužil zaboj piva.

Cveto Zaplotnik

Kriv je predvsem minister

Ljubljana - Odbor za kmetijstvo Nove Slovenije je obravnaval položaj slovenskega kmetijstva in izrazil zaskrbljenost nad njegovim stanjem. Upošteval je poročilo o stanju kmetijstva, gozdarstva in živilstva v letu 2000 in poročilo Evropske komisije o napredku kandidatke za leto 2001. Rast proizvodnje in bruto dodana vrednost padata. To se dogaja tudi v drugih državah, vendar je padanje v Sloveniji preveliko. Niža se tudi ekonomičnost kmetovanja in vedno več slovenskih kmetij gospodari na račun amortizacije. Delež aktivnega prebivalstva, zaposlenega v kmetijski proizvodnji, je leta 2000 padel pod 10 odstotkov. Površina obdelovalnih zemljišč se zmanjšuje, površina zemlje, ki se zarašča, pa se povečuje. Evropska unija v svojem poročilu ugotavlja, da ima samoj kmetijstvu za 700 milijonov mark trgovskega presežka. Tudi Slovenija postaja vedno večji uvoznik hrane. Problem

slovenskega kmetijstva so majhne kmetije. Povprečno so kmetije v državah članicah Evropske unije štirikrat večje kot v Sloveniji. Slovenski veterinarski in sanitarni predpisi so v primerjavi z večino drugih držav prezahtevni in se prehitro izvajajo, večkrat pa niso smiselni, če se ne izvajajo tudi v državah, iz katerih uvažamo živila in hrano. Ti ukrepi so dodaten strošek in slabšajo položaj kmetijstva in predelovalne industrije. Za take odločitve ni odgovoren direktor Veterinarske uprave Slovenije mag. Zoran Kovač, ampak predvsem minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Franc But. Na odboru so opozorili na počasno izplačevanje pomoči zaradi suše, pozebe in toče, zaskrbljujoče pa je zmanjševanje vlaganj v gozdove. Leta so znašali vložki le 2,2 milijarde tolarjev, kar je 41 odstotkov potrebnih sredstev, so zapisali v izjavi za javnost. **J.K.**

Jubilej radgonskega sejma

Gornja Radgona - V drugi polovici avgusta bo v Gornji Radgoni 40. jubilejni kmetijski in živilski sejem. Na Pomurskem sejmu so že ocenili meso in mesne izdelke, mleko in mlečne izdelke, sadne sokove in brezalkoholne pijače. Kakovost ocenjenih izdelkov je dosegla visoko raven. Stalnim in že uveljavljenim proizvajalcem so se pridružili nekateri novi kar je razveseljivo. Slovenski trg postaja zanimiv tudi za proizvajalce iz tujine.

Pri ocenjevanju mesa in mesnih izdelkov je bilo letos nekaj novosti. Ocenjevanje je potekalo v več kategorijah. Kot so povedali ocenjevalci, je še posebej kakovost

svežega mesa presešla vsa pričakovanja. Konkurenca je bila najmočnejša doslej. Nagrajenih je bilo kar 78 odstotkov ocenjenih izdelkov. Zadovoljiva je bila tudi kakovost mesnih izdelkov. Komisija je ocenila 583 vzorcev od 34 proizvajalcev. Ocenjevanje za radgonski sejem je potrdilo, da se kakovost mleka in mlečnih izdelkov v Sloveniji hitro dviguje. Izdelki, v ocenjevanje jih je bilo poslanih 180, so bili ocenjeni po evropskih merilih. Prav tako so bili ocenjevalci zadovoljni s kakovostjo sadnih sokov in brezalkoholnih pijač. Prevladovali so domači slovenski vzorci.

J.K.

Srečanje kmečkih žena na Blegošu

Gorenja vas - Poljane - Društvo podeželskih žena Blegoš in Kmetijska svetovalna služba Škofja Loka bosta letos priredila jubilejno 25. prireditev Srečanje kmečkih žena na Blegošu. Srečanje bo v nedeljo, 14. julija, ob 12. uri pred kočjo na Blegošu. V kulturnem programu bodo sodelovali Marija Kavčič s pesmijo o Blegošu, Mira Primožič bo govorila o začetku delovanja društva, s skeči se bodo predstavili Jerinačeva Mica in njena zvesta pomočnica, pela bo družina Štibelj, Buhovi otroci pa bodo igrali na različne instrumente. Za razvedrilo bo igral duo Jereb. Prireditelj bosta popestrila prikaz tradicionalnih dejavnosti, ki jih negujejo na Škofjeloškem, in krajši nagradni kviz. Na Blegoš bo mogoče priti z več smeri: Hotavljje - Leskovicina in nato poldrugo uro peš hoje, Hotavljje - Suša - Črni kal in nato poldrugo uro hoje, Železniki - Zali log - Potok - Črni kal in Poljane - Javorje - Gorenja Žetina - Črni kal. V primeru slabega vremena bo prireditev 21. julija. **J.K.**

Resje vabi na tržnico v Žiri

Škofja Loka - Razvojna agencija Sora in Društvo za razvoj podeželja Resje vabita na tradicionalno Tržnico kmetijskih pridelkov in izdelkov, na kateri se bodo predstavile kmetije s škofjeloškega območja. Ponujeni bodo izdelki blagovnih znamk Dedek Jaka in Babica Jerca - Naravni izdelki iz škofjeloških hribov, ki obsegajo izvrstne pekovske izdelke od kruhov iz krušnih peči, potic in piškotkov do izdelkov iz sadja, alkoholnih pijač, izdelkov domače obrti in medu. Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov bo v soboto, 13. julija, med 8. in 12. uro pred Zadrudnim domom v Žiri. **J.K.**

OSNOVNA ŠOLA TONETA ČUFARJA JESENICE, Tavčarjeva 21
tel.: 5860-015
fax: 5860-016

razpisuje prosto delovno mesto

- UČITELJA GLASBENE VZGOJE

Za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Pogoj: profesor glasbene vzgoje.
Stopnja izobrazbe: visoka VII.
Začetek dela: 1.9. 2002

- PEDAGOGA

Za določen čas s polnim delovnim časom.
Pogoj: Pedagog.
Stopnja izobrazbe: visoka VII.
Začetek dela: 1.9. 2002 do 31.8.2003

Kandidati naj pošljejo prijavo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od objave razpisa na naslov šole. O izboru bodo kandidati obveščeni v zakonitem roku.

Po bohinjski progi vsak četrtek sopiha muzejski vlak

Že mesec dni vsak četrtek z Gorenjskega na Primorsko vozi muzejski vlak. Parna lokomotiva iz avstro-ogrskih časov z vagoni iz različnih zgodovinskih obdobij potnikom obudi čas naših dedkov in babic.

Bled, Bohinj - Po bohinjski progi, zgrajeni že v začetku prejšnjega stoletja, kar je tedaj predstavljalo enega največjih gradbenih podvigov, že sedemnajsto leto sopiha muzejski vlak. Danes z njim upravlja Slovenske železnice in Železničarski muzej Slovenije, trži pa ga turistična agencija Intours, ki z njim prireja izlete po slovenskih krajih. Najpogosteje ga proga vodi z Gorenjskega po bohinjski progi skozi predor pod Črno prstjo do Mosta na Soči na Primorskem. Letos je muzejski vlak začel voziti 13. junija in bo vozil vsak četrtek do 26. septembra.

Muzejski vlak je prisopihal na blejsko železniško postajo.

Vožnja z muzejskim vlakom je pravo doživetje. Ko vlak prisopihna na železniško postajo in se iz lokomotive igrivo suče dim, ko nas pozneje na peronu pozdravi v stari uniformo oblečeni železničarsko uslužbenec, nam pričara stare čase, ki jih naše generacije poznajo le iz starih filmov. Čar starih časov najbolj občutimo med vožnjo skozi tunele, ko se v temi krešejo iskre, ki jih iz parne lokomotive prinaša mimo oken vagonov. Takšna romantika je lahko poleti tudi zelo nevarna, saj se suha trava in vejčve ob progi lahko hitro vnameta, zato v takih primerih za vlakom vozi posebna drezina z gasilci, ki hitro pogasijo morebitni požar.

Muzejski vlak, ki zimo prebije v železničarskem muzeju v Ljubljani, štiri poletne mesece pa služi turizmu, je sredi junija torej začel svoje poletno službovanje. Stoji na Jesenicah, od koder vsak četrtek po poletnem voznem redu prek Bleda in Bohinjske Bistrice potuje na Primorsko. Vlak je mo-

Uradni pozdrav uslužbenca v zanimivi železničarski uniformi.

goče najeti tudi izven tega voznega reda, če gre za veliko skupino ljudi. Kot nam je povedal eden od sodelavcev muzejskega vlaka, so slednjega nekoč najeli za novoletno praznovanje, nekoč je z njim potovala večja skupina ljudi v slugu Orient Expressa, svoje čase so z njim potovala skupine na sindi-

kalne izlete, z njim se vozijo otroci na končne šolske izlete ali pa malčki iz vrtcev, ki jim je srečanje s starodobnikom na tirih še v posebno veselje. Veselo popotovanje pa so si z njim zadnji junjski četrtek privoščili tudi varovanci Varstveno-delovnega centra Kranj in tamkajšnji zaposleni, o čemer pripravljamo še poseben zapis.

Po bohinjski progi vlak z Gorenjskega počasi sopiha proti Primorskemu. Nič zato, potnikov v prvem in drugem razredu (čeprav so v slednjem lesene klopi) to ne moti, saj v primeru muzejskega vlaka čar potovanja ni hitrost, pač pa doživetje. In teh izlet ponuja kar nekaj, od zanimivega razgleda, ki se odpira skozi okna vagonov na mimo bežečo pokrajino,

drugačno, kot smo je vajeni iz avtomobila, do krajev na Primorskem, ki jih sicer ne obiščemo ravno pogosto. Izletnike z avtobusi odpeljejo do Tolmina, jim razkažejo osupljiva Tolminska korita, ki veljajo za eno najbolj slikovitih alpskih sotesk, jim pokažejo jamo, kjer je menda največji italijanski pesnik Dante Alighieri dobil navdih za slovito Božansko komedijo, z znamenitega Hudičevega mostu jim pokažejo sotesko in jih po želji popeljejo čisto do njenega dna. Izletnikom pokažejo tudi Kobariid z zanimivim muzejem iz prve svetovne vojne, ki pričča o osupljivih zgodbah s tedanje Soške fronte, ene najhujših izkušenj prve svetovne vojne. Muzej je bil pred devetimi leti nagrajen kot najboljši evropski muzej. Še nekaj biserov skrivajo kraji ob Soči, ki jih je vredno videti, lahko pa obiskovalce odpeljejo tudi v druge primorske kraje, denimo v Goriška Brda, kjer izlet ne mine brez pokušnje vin. Dolina Soče, ki jo na ta ali oni način vse pogosteje obiskujejo turisti, podjetnim domačinom ponuja mnogo priložnosti, kako k turizmu primakniti svoj lonček. Eden takih je tudi domačin z Mosta na Soči, ki vabi goste na svojo ladjico Lucija in jih z njo vozi po Soči. Na ladji lahko doživijo tudi poroko, zagotovo pa slišijo legendo o tem, kako je nastala Soča in od kod njena smaragdno zelena barva.

Danica Zavri Žlebir

Pričakujejo dobro poletno sezono

Na Bledu bo največ prireditev julija in avgusta, a tudi v jesenskih mesecih zaradi mednarodnih in odmevnih prireditev pričakujejo soliden obisk. Pazite se žeparjev, zelo profesionalni so!

Bled - V prvih letošnjih mesecih so na Bledu zabeležili nekoliko slabši obisk gostov kot lani, predvsem zato, ker so bili hoteli v začetku leta zaprti: hotel Toplice od decembra lani do maja letos, Golf od januarja do konca februarja in hotel Park. Zdaj pa, ko se je začela sezona, pričakujejo znatno več gostov ali kot je povedala direktorica direkcije za Turizem Bled Eva Štravs Podlogar, prireditve, ki jih je letos poleti na Bledu res veliko, bodo tudi statistično vplivale na večji obisk. Prireditve se v obisku kraja zelo poznajo, zato na Bledu težijo, da bi jih bilo veliko, raznovrstnih in kvalitetnih. Pričakujejo torej lepo, solidno poletno sezono.

Minuli konec tedna je bil sploh poln prireditev, saj se je začelo blejsko poletje, ki bo trajalo do konca julija, Rikljevski športni dnevi, srečanje izseljencev, mednarodni glasbeni festival Bled, praz-

novanje 100-letnice gasilstva v Ribnem in športna tekmovanja. 19. julija se začnejo Blejski dnevi s sejmom domače in umetnostne obrti, golf turnirjem in zabavnim programom, ognjemotom in luč-

kami na jezeru, na Bohinjski Beli pa bo Marjetin sejem. Še posebej bo živahno v Zdraviliškem parku, kjer se bo vse poletje nekaj dogajalo: od nastopa skupin do otroškega programa in sejma domače in umetne obrti. Avgust bo začel Okarina Etno festival. Tem večjim prireditvam se bodo pridružile številne manjše na gradu, na terasah hotelov in kavarn.

V začetku septembra bo svetovno prvenstvo v kastingu, oktobra svetovno barmansko prvenstvo in od 25. oktobra do 13. novembra šahovska olimpiada.

Če bo lepo vreme, bo na Bledu res dovolj obiskovalcev, saj se jim pridružijo tudi kopalci na kopalščih. Prometni režim je urejen, Blejci pa prosijo obiskovalce, naj se varujejo - žeparjev. Na Bledu se vedno bolj pojavljajo organizirane skupine žeparjev, tako profesionalne in tako izurjene, da iz denarnic izmaknejo samo in le

denar, tako, da okradeni prvi hip niti ne vedo, da so jih okradli. Še posebej uspevajo v množici, zato organizatorji opozarjajo na previdnost.

Darinka Sedej

ZELIŠČARSTVO "PREŽLA"
 "Prežla" je prvi slovenski želiščarski center, ki ponuja celostno zdravljenje s pomočjo želišč.
 Tisk želiščarstva T.A. Lesce
 PRŽLA
 SLOVENIJA
 Antonija TORKAR, s.p.
 Begunjska c. 23, 4248 Lesce
 Tel.: 04/53 18 340
 Nudimo vas: celostno zdravljenje s pomočjo želišč, izdelavo želiščarskih pripravkov, izdelavo želiščarskih pripravkov.

Obnavljajo hotel Dobrna

Dobrna - V toplih Dobrna so konec junija začeli obnavljati hotel Dobrna s 170 hotelskimi sobami na nivoju štirih zvezdic. Dela, ki bodo veljala okoli dve milijardi tolarjev, bodo predvidoma končana 20. avgusta. Medtem zdravilišče ne bo docela zaprto, saj bodo gostje lahko prebivali v hotelu Švicarija in vili Higie. Tudi za termalno vodo ne bodo prikrajšani, zagotavljajo v zdravilišču Dobrna, saj je že obnovljen bazen v Zdraviliškem domu, za otroke pa je na voljo otroški bazen ob hotelu Švicarija.

Preureditev hotela Dobrna je prva v ciklu investicij, ki jih začenjajo v toplih Dobrna. Obnovili bodo sobe, preuredili hodnike v etažah, posodobili dvigala v hotelskem in zdravstvenem delu ter zamenjali okensko pohištvo. Razširili in posodobili bodo vstopni prostor v hotel ob recepciji in kavarni, in sicer zaradi ustrežnejšega dostopa s povezovalnimi dvigali za predvidene kopalne površine. Obnovili bodo tudi bazen v hotelu Dobrna za rekreacijske namene, hkrati pa bodo razširili vodne površine z otroškim bazenom in whirlpoolom na teraso hotela Dobrna. Prenovili bodo tudi medicinski center s selitvijo "vodnih programov" na etažo bazena, "suhe programe" pa bodo imeli v ločeni etaži. Dela izvaja podjetje Vegrad iz Velenja. V času zaprtja načrtujejo okoli 6300 nočitev, kar pomeni 80-odstotno zasedenost zmogljivosti, ki bodo na voljo.

D.Ž.

TERME OLIMIA

3-, 5-, 7-dnevni paketi z možnostjo bivanja v HOTELU BREZA****

* ŽAREK POLETJA

(05.05. - 20.07.2002 in 19.08. - 30.09.2002)

že od 27.900 SIT

30% POPUST ZA OTROKE DO 14 LET, če uporabljajo lastno ležišče
 40% POPUST NA DODATNEM LEŽIŠČU

* POLETNA VROČICA AQUALUNE

(20.07. - 19.08.2002)

že od 30.800 SIT

BREZPLAČNO BIVANJE ZA ENEGA OTROKA STAREGA DO 12 LET, če biva v sobi skupaj z dvema odraslima osebamama

Terme Olimia
 Atomske toplice, d.d.
 Zdraviliška cesta 24,
 SI - 3254 Podčetrtek
 Telefon:
 03 / 829 70 00
 Fax:
 RECEPCIJA,
 03 / 5829 024
 UPRAVA
 03 / 582 90 09
 info@terme-olimia.com
 www.terme-olimia.com

Cena vključuje: polpenzion, kopanje v vseh bazenih s termalno vodo, dnevni program vodne aerobike, telovadba za dobro jutro, uporaba fitness studia, vsak dan v tednu določeno zdravstveno storitev s 15% popustom v Centru zdravja in lepote.

Terme Topolšica

Počitnice

so dnevi, ki vas obogatijo in napolnijo z energijo!

Privoščite si pomladno prebujenje v Termah Topolšica

V juliju in avgustu dodatnih 5% popusta

5 DNI ALI VEČ ŽE OD:

6.700 SIT na dan!

UPOKOJENCI IMAJO 10% POPUSTA POSEBNI POPUSTI TUDI ZA OTROKE

CENA VSEBUJE

- pol penzion v 1/2 sobi
- prost vstop v zunanje - notranji bazenski kompleks
- posvet pri zdravniku
- eno zdraviliško storitev
- vsak dan gimnastiko v bazenu in telovadnici (razen nedelje)
- bogat kulturni in športni animacijski program...

Rezervacije: (03) 896 31 02, Recepcija: (03) 896 31 00, Fax.: (03) 896 34 00
 Terme Topolšica, Topolšica 77, 3326 Topolšica
 E mail: info@t-topolsica.si, www.t-topolsica.si

Test: Toyota Corolla 2.0 D-4D Sol

Evropeizacija azijske miselnosti

Približevanje okusu evropskih kupcev, ki naj bi veljali za najbolj zahtevne, je med avtomobilskimi tovarnami z Daljnega vzhoda postalo že skoraj obsedenost. Tudi pri Toyoti so mnenja, da je tisto, kar je dobro za staro celino, dobro tudi za ves svet, zato je nova generacija corolle, njihovega najbolj množičnega avtomobila, namenjena predvsem spopadu z evropskimi tekmeci.

Corolla je že doslej veljala za enega najbolj zanesljivih avtomobilov, ki svojih uporabnikov ne jezijo s tem, da bi jih pustili na cedilu, niti s pogostimi obiski mehaničnih delavnic. Toda ker se tudi avtomobili kupujejo tudi zaradi tistega, kar vidijo oči, so se morali Toyotini oblikovalci pošteno potruditi, da so deveto generacijo končno uspeli narediti dovolj privlačno in tudi dobro razpoznavno. In nenazadnje je nova corolla prav zaradi zelenega ugačanja kupcem na stari celini nastala v Toyotinem evropskem studiu.

Petratna kombilimuzina, ki utegne biti najbolj priljubljena med vsemi različicami, je kompakten avtomobil, z visokimi bokami izžareva samozavest, pri

tem pa pomaga tudi trapezoidna maska hladilnika s prijetno izboklino v motornem pokrovu in z jasno vidnim hišnim znakom. Karoserijske linije so torej privlačne, niso pa posebej izvirne, oziroma, tudi tokrat so oblikovalci naskrivaj škilili k evropski konkurenci.

Evropski miselnosti so oblikovalci enako zvesto sledili tudi v notranjosti. Corolla ima pohvale vredno dobro odmerjeno potniško kabino, ki omogoča udobno sedenje za volanom in na desnem sopolniškem sedežu, prav tako dovolj potovalnega udobja na zadnji klopi, s tem pa dokazuje, da zna dobro opravljati delo povprečnega družinskega avtomobila. Slabši prostorski izkoristek je v prtljajniku, ki z 289 litri kar

Nova corolla je bila oblikovana z jasnim ciljem popolnega približevanja okusu evropskih kupcev.

Evropeizacija je šla tudi v potniško kabino, kar dokazuje urejena armaturna plošča.

usnjem, v želji ugajati evropskim kupcem, pa so se pri Toyoti naučili celo tega, da mora biti električen mehanizem za pomik stekel v vratih narejen tako, da je

KAJ PRAVI ONA?

Če ne bi prebrala napisa na zadku, najbrž ne bi vedela, da corolla pripada Toyoti in lahko bi jo pripisala kakšni evropski avtomobilski tovarni. Ni kakšna posebna lepota, vendar je prijetna na pogled in tudi vožnja je žensko lahkotna. Ugaja svetla notranjost z lesom in usnjem, precej pa moti motorna robatost.

dovolj že kratek pritisk na gumb. Ker se v zadnjem času povečuje povpraševanje po turbodizelskih motorjih, so tudi pri Toyoti odgovorili na izziv in v corollin nos vgradili hišni 2,0-litrski pogonski stroj z visokotlačnim neposrednim vbrizgom goriva po skupnem vodu. Motor, ki ima oznako D-4D razvije 110 konjskih moči in ima spodobno strmo krivuljo navora. Zato pri spelje-

pod 8 litrov na 100 kilometrov. Pospeski sicer niso ravno športno sunkoviti, vendar še vseeno dovolj odločni, končna hitrost je dovolj velika za povprečno hitra potovanja.

Avtomobil je zaradi motorne prožnosti in urejenega podvozja lahko vodljiv in takšen zna ugajati tudi ženskimi rokami. Na cesti se obnaša kot večina sodobnih štirikolesnikov s prednjim pogo-

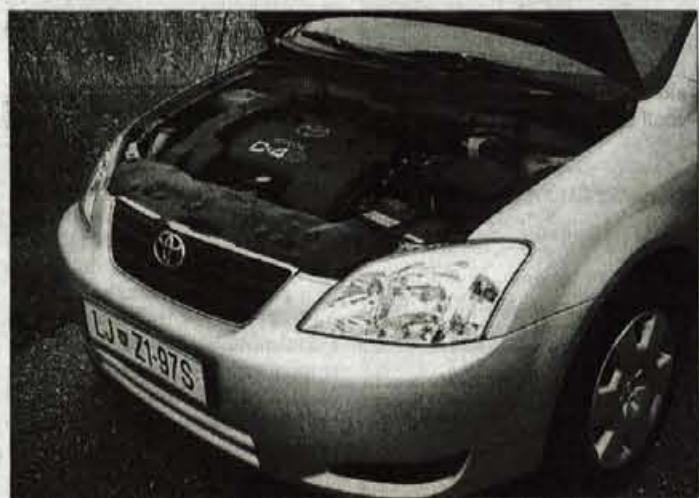
Kompakten zadek petratne kombilimuzine skriva prostorsko dokaj skromen prtljajnik.

vanju skoraj ni čutiti turbo luknje in tudi pri pospeševanju se zdi, da avtomobil žene močan veter. Toda motor je pri svojem delu preveč bučen in tudi njegovo žejo po nafti je težko spraviti v okvir

nom, torej dokaj dobro prenaša hitro vožnjo skozi ovinke in tudi bolj sunkovito menjavanje smeri ali ne začne pretirano obremenjevati zavor.

Zato je bolj ali manj jasno, da je corollin preboj med evropske tekmece vsaj delno uspel, delno pa so se pri tem avtomobilu ohranile malenkosti, ki so značilne za manj uspešne japonske avtomobile. Sicer pa je velik uspeh že sprememba v miselnosti tistih, ki so ta štirikolesnik spravili v življenje.

Matjaž Gregorič

Turbodizel v nosu: zmogljiv, na zgornjem robu zmernosti pri porabi in malce preveč robot.

krepko zaostaja za razrednimi tekmeci, in toliko prtljage sprejmejo tudi za številko manjši avtomobili.

Vtis o dobri izdelavi in pazljivi izbiri materialov se ponuja tudi na armaturni plošči. Plastika, ki je na pogled in otip kakovostna, sega precej visoko pod rob vetrobranskega stekla, njeno monotonost pa razbija sredinska izboklina, kjer je med dve zračni reži stisnjen radijski sprejemnik skupaj z gumbi in zaslonom, ki sta hkrati namenjena tudi potovalnemu računalniku. Pri najbogatejšem paketu je notranjost obogatena še z vložki v vzorcu lesa in

Četrto stoletje BMW-jevih treningov varne vožnje

Vsestransko usposabljanje za varno vožnjo

Pred 25 leti je bavarski BMW kot prvi avtomobilski proizvajalec začel uvajati posebne voziške treninge za lastnike njihovih avtomobilov in motociklov. Ti se na tečajih naučijo obvladovanja dvo- in štirikolesnikov v različnih voznih razmerah, predvsem pa ustreznih reakcij, ki so osnova za varno vožnjo.

Samo lani se je številnih treningov varne vožnje, ki jih je BMW organiziral v 13 državah, udeležilo kar 15.000 voznikov avtomobilov in motociklov. Udeleženci, ki so običajno vozniki avtomobilov in motociklov znamke BMW, pogosto pa tudi pomembnejši in znanje osebnosti, v teoretičnem in praktičnem delu poučevanja spoznavajo prvine aktivne in pasivne varnosti, se seznanjajo z reakcijami v nepredvidenih prometnih situacijah in v neugodnih vremenskih razmerah. Za varen in strokovno potek treningov varne vožnje skrbi več kot 80 izurjenih inštruktorjev, ki posamezne stopnje prilagajajo sposobnostim posameznikov. BMW-jev oddelek za trening varne vožnje ima od leta

1997 na voljo dobro opremljen center na Münchenskem letališču, kjer na površini 63.000 kvadratnih metrov lahko s posebno opremo simulirajo različne vozne razmere in usposobijo voznike, da znajo ustrezno reagirati na posamezne predvidljive in nepredvidljive ovire. Poleg tega uporabljajo še druge poligone in steze v Nemčiji in tujini, 13 državam, kjer potekajo treningi, pa bodo dodali še

sedem drugih. Poleg običajnih treningov varne vožnje pri BMW-ju udeležencem nudijo tudi trening vožnje po brezpotjih, trening ekonomične vožnje in športno vožnjo, del programa izvajajo v italijanski Toskani, francoski Provansi in pod vročim afriškim soncem, pozimi pa s odpravijo na zimске treninge v Avstrijo in na Laponsko.

M.G., foto: BMW

M.G.

TEHNIČNI PODATKI

Vozilo:	.....kombilimuzina, 5 vrat, 5 sedežev
Mere:	.....d. 4.180, š. 1.710, v. 1.451 m
Medosna razdalja:	.....2.600 m
Prostornina prtljajnika:	.....260/1016 l
Motor:	.....štirivaljni, bencinski
Gibna prostornina:	.....1995 ccm
Moč:	.....81 kW/110 KM pri 4000 v/min
Navor:	.....250 Nm pri 2000 v/min
Najvišja hitrost:	.....185 km/h
Pospešek od 0 do 100 km/h:	.....10,9 s
Poraba EU norm.:	.....7,5/4,8/5,8 l/100 km
Maloprodajna cena:	.....3.934.220 SIT
Zastopnik:	.....Toyota Adria, Ljubljana

- + sodobna zunanost, prostornost potniške kabine, motorne zmogljivosti
- (pre)majhen prtljajnik, samo višinska nastavitve volanskega obroča, motorni hrup

Rock in Izola

Festival bo potekal od 19. do 20. julija 2002

Nagradno vprašanje:
Naštetje 3 izvajalce, ki so kadarkoli nastopili na festivalu!

Podelili bomo 4 vstopnice za letošnji festival.

NAGRADNA IGRA

Založba Dallas Records
DALLAS MUSIC SHOP

Nagradno vprašanje:
Iz katerega dela Slovenije so Frajkinclerji?
Odgovore na odpisnicah (s pripisom "Dallas records") pošljite na Gorenjski glas, Zoisova 1, 4000 Kranj (do 15. 7. 2002).

Podelili bomo 2 kaseti-ja Založbe Dallas Records.
Nagrajenca iz prejšnje nagradne igre:
Urša Kavčič, Hribarjeva 21, 1234 Mengeš
Tjaša Zaletel, Nasovče 16, 1218 Komenda

Iskra
Iskra PRINS, d.d.
Prodaja, inženiring, servis

Smo uveljavljeno podjetje na področju orodij, izdelkov široke potrošnje, klimatizacije, nadzora, telekomunikacij in zaščite. Obstoječo mrežo prodajnih enot želimo razširiti z novimi franšiznimi partnerji, zato vam nudimo

možnost poslovnega sodelovanja v enoti v Kranju.

- Pogoji:
- izkušnje pri prodaji
- poznavanje prodajnega programa
- izpolnjevanje pravnih pogojev za sodelovanje (s.p. ali d.o.o.)

Interesenti naj svoje ponudbe pošljejo najkasneje v 8 dneh na naslov: Iskra PRINS, d.d., Rožna dolina c. IX/6, Ljubljana ali na elektronski naslov maloprodaja@iskraprins.si. Za dodatne informacije lahko pokličete po telefonu št. 01-47-69-809 ali 031-330-681 (g. Vodnjov Mitja)

Novi Opel Vectra cilja v vrh srednjega razreda

Ena najpomembnejših prelomnic

Avtomobil prepoveda, avtomobil, od katerega je odvisna prihodnost, in avtomobil, ki se hoče povzpeti v sam vrh srednjega razreda. S temi besedami so pri Oplu pospremili prihod nove vectre, ki v limuzinski različici prihaja tudi na slovenske ceste. Jeseni se ji bo pridružila še vectra GTS, ki bo najmočnejši Opel vseh časov.

Nova tretja generacija vectre se ponaša s popolnoma novo zunanjostjo in z vrsto sodobnimi tehnološkimi rešitvami. Oblikovalske smernice tudi nedvomno napovedujejo, kakšna bo podoba prihodnjih Oplovih avtomobilov. Serijska proizvodnja najnovejšega modela se je začela v začetku januarja v nemškem Ruesselsheimu, kjer je Opel postavil najmodernejšo avtomobilsko tovarno na svetu. Najprej je nova vectra aprila zapeljala na nemške ceste, od konca junija je tudi v slovenskih prodajnih salonih.

Tovarna sprva ponuja samo eno (štirivratno limuzinsko) karoserijsko različico, ki pa je bistveno

prostornejša od predhodnice. Medosna razdalja je namreč pridobila 6,3 centimetra dodatne dolžine, s tem pa se je občutno povečal prostor namenjen udobnemu potovanju potnikov. Vectra z osnovnim nivojem opreme poimenovanim club, med ostalo opremo vključuje klimatsko napravo, osrednjo ključavnico z daljinskim upravljalnikom, vsa potrebna električna pomagala in radijski sprejemnik s CD predvajalnikom. Za varnost potnikov skrbi obe čelni varnostni vreči (ostale so za doplačilo), aktivni naslonjali za glave na prednjih sedežih, elektronika za stabilnost vozila in še vrsta drugih dodat-

kov. Na seznamu dodatne opreme je še vrsta drugih možnosti med drugim napeljava za telefon, ksenonski žarometi, senzorji za dež...

Pogonu je namenjenih pet različnih motorjev, osnovni je 1,6-litrski bencinski štirivalnik (74 kW/100 KM), nato pa močnejša 1,8-litrski (92 kW/125 KM) in 2,2-litrski (108 kW/147 KM). Tem se pridružujeta še 2,0- in 2,2-litrski turbodizel (74 kW/100 KM oziroma 92 kW/125 KM), ki se ponašata z visokim navorom pri nizkih vrtiljajih in varčnostjo pri porabi goriva. Prvič se v vectri pojavlja samodejni menjalnik z možnostjo elektronsko nadzo-

rovanega ročnega pretikanja. Jeseni se bo tem različicam pridružila še petvratna z oznako GTS, v njenem nosu pa se bo vrtil tudi 3,2-litrski šestvaljnik (155 kW/211 KM), ki bo tudi najmočnejši Oplov avtomobil vseh časov. Vectra ima tako kot že neka-

teri že znani Oplovi modeli dvajsetletno garancijo na prerjavne karoserije, pra tako pa so se podaljšali servisni intervali, pri bencinskih na 30.000 in pri dizelskih motorjih na 50.000 kilometrov. Osnovna različica je na slovenskem trgu napordaj 3,94

milijona, nato pa se cene povzpenejo na 5,90 milijona tolarjev. Kakšen je prodajni načrt za letošnje leto še ni znano, verjetno pa ima Opel tudi na slovenskem trgu z novim modelom precej ambiciozne načrte.

Matjaž Gregorič, foto: Opel

Renault Avantime z novima motorjema

Štirivaljnika za ljudstvo

Renaultov kupejevski enoprostorec Avantime, ki se vozi tudi po naših cestah, je sedaj na voljo z novima oziroma že znanima štirivaljnima motorjema. 2-litrski turbo in turbodizel dopolnjujeta motorno ponudbo, ki je bila do sedaj omejena le na 3-litrski šestvaljnik. Še zlasti dizelski agregat naj bi privabil veliko kupcev.

Avantgardni francoski kupe je sprva prišel na trg le v najmočnejši različici s 3-litrskim šestvaljnikom, ki razvije 210 KM. Zdaj pa so mešanca pri Renaultu skušali približati s šibkejšima in tudi ce-

nejšima motorjema, ki naj bi dovolj prepričljivo opravljala svojo nalogo in hkrati pocenili prestižnega posebnega. Cena za osnovni motor naj bi v tujini zdrknila celo pod 30.000 Evrov. Ta bo 2-litrski

štirivalnik s turbinskim polnilnikom s 165 KM in 250 skozi široko območje vrtljajev. Po besedah Renaultovih inženirjev so se za tlačno polnjeni motor odločili zaradi od 15 do 20 odstotkov nižje porabe goriva in manjših emisij. Ob tem pa naj bi 2-litrski motor ponujal toliko moči in navora ter s tem povezanih voznih užitek kot recimo 2,5-litrski atmosferski motor. Nekaj šibkejša je druga motorna novost in sicer 2,2-litrski dCi oziroma štirivaljni turbodizelski motor s 150 KM in kar 320 Nm največjega navora. Močan dizel ob prepričljivih zmogljivostih porabi le 5,9 litra plinskega olja na 100 kilometrov. Na domačem trgu pa naj bi predstavljal kar 60-odstotni delež v motorni ponudbi avantimov. Slednji je vezan z 6-stopenjskim ročnim menjalnikom. Najmočnejši 3-litrski motor pa je pridobil 5-stopenjsko avtomatiko proactive.

Miloš Mlač, foto: Renault

KLEMENC
servis avtogum

Daniela Klemenc, s.p.

Ivana Hribarja 7, CERKLJE
Tel.: 04/25 21 512,
fax: 04/252 79 70

- optična nastavitve
- centriranje
- vulkaniziranje
- popravilo in prodaja vseh avtogum

Honda s prenovljenim rekreacijskim terencem CR-V odgovarja tekmečem

Najmanj štirikratna uporabnost

Japonska Honda je s svojim modelom CR-V pred leti postavljala merila v razredu rekreacijskih enoprostorcev. Njihov predstavnik se je prebil v sam prodajni vrh, vendar pa vse lepo enkrat mine in pri Hondi so se po skoraj sedmih letih odločili za oblikovno in tehnično osvežitev.

Honda model CR-V uvršča med večnamenska vozila, zato je njegova zunanost postala prilagojena trenutni modi v tej avtomobilski kategoriji. Oblikovalci so s spremembami posameznih delov zagotovili bolj elegantno podobo, ki se na nosu izkazuje z žarometoma z gladkim steklom, na maski hladilnika se blešči večji hišni logotip, zadaj pa je CR-V razpoznaven po novih lučeh, ki se zajedajo v strešna stebrička.

Prtljažna vrata so ostala krilna, nanje je pripto rezervno kolo, odpirajo pa se lahko ločeno (stekleni

del posebej) ali v celoti. Prtljažnik sprejme 527 litrov ali tovora, s podiranjem zadnje klopi se izdatno poveča in je primeren tudi za prevoz večjih športnih rekvizitov, na primer koles ali jadrlnih desk.

Rahlo povečana karoserija je tudi v potniški kabini zagotovila nekaj dodatnih centimetrov prostora, zato je sedenje udobnejše, prostora za kolena pa več. Armatura plošča nekoliko diši po daljnovzhodni dolgočasnosti, ki jo nekoliko razblijina inovativna namestitev ročice ročne zavore; slednja namreč štrli iz predla med armaturno ploščo in sredinsko konzolo.

Spremembe so vidne oziroma občutne tudi pod motornim pokrovom. 2,0-litrski bencinski štirivaljni s 110 kW/150 KM spada v novo generacijo Hondinih pogonskih strojev. V njegovi glavi je Hondina tehnologija časovnega variabilnega prilaganja odpiranja kota ventilov i-VTEC, ki zagotavlja več prožnosti že v nižjem območju vrtljajev in posledično

tudi manjšo porabo goriva. Sicer pa nameravajo pri Hondi kmalu ponuditi tudi sodoben turbodizelski motor z visokotlačnim neposrednim vbrizgom goriva po skupnem vodu. Izbira pri menjalnikih je ustaljena, petstopenjski ročni ali samodejni brezstopenjski CVT. Že iz prvotnega CR-V-ja je poznan pogonski sistem, s katerim se motorna moč glede na podlago v osnovi prenaša na prednji kolesi, na spolzkih podlagah pa se del moči samodejno prenese tudi k zadnjim kolesom.

Na slovenskem trgu je bil prvotni CR-V tako kot tudi v drugih evropskih državah, med precej priljubljenimi avtomobili. Pri zastopniku AC Mobil računajo, da bo do konca leta novi CR-V privabil 75 kupcev, ki bodo morali odšteti 5,85 milijona za različico z bogatejšim paketom opreme.

Matjaž Gregorič, foto: Honda

Posebna ugodna ponudba - lepo je živeti s Citroënom	
C3 - dobava takoj - že od 1.920.000 SIT dalje	
SAXO 1.1 (klima, servo volan, el. paket, air bag, kovinska barva, 5 vrat) 615.541 SIT + 72 x 26.314 SIT	
XSARA EXCLUSIVE 110 KM z vso dodatno opremo že za 2.929.000 SIT	
PICASSO že od 3.279.000 SIT	
BERLINGO SUN s klimo - 2.967.850 SIT + 300 l goriva	
C5 - že od 4.052.000 SIT	
JUMPY I. 2001 - 3.110.000 SIT	
JUMPER I. 2001 - 3.394.000 SIT	
Avtohiša Kranj Tudi za vas imamo rešitev	
<small>Pot za Kranj 38, 4000, Kranj - Labore, tel.: 04/201 59 50 A1. d.d., Vodovodna 95, Ljubljana, c.e. Rojci</small>	

Rabljena vozila

Na našem pokritem centru na Laborah v Kranju vas čaka največja izbira rabljenih vozil vseh znamk in letnikov (več kot 80 vozil).

Znamka in tip	Letnik-barva	Cena v SIT
Citroen ZX 1,6 aura	1993 bela	540.000,00
Volvo 460 gle	1992 rdeča	599.000,00
Ford Mondeo 1,6 clx	1994 modra	780.000,00
Renault Megane 1,4 RN	1996 srebrna	990.000,00
Fiat Brava 1,4 sx	1996 m. modra	1.070.000,00
Fiat Bravo 1,4 sx	1997 črna	1.099.000,00
Renault Twingo 1,2	1999 oranžna	1.160.000,00
Kia Sephia 1,5 ls	1998 rdeča	1.170.000,00
VW Passat 1,8 T	2000 met. zelena	3.290.000,00
Vw Lupo 1,0	2000 zelena	1.390.000,00
Honda Civic 1,6	1996 rdeča	1.380.000,00
Ford Ka air	2001 rdeča	1.490.000,00

RENAULT

www.alpetour-remont.si

Za vozila z garancijo vam jamčimo:

- ◆ BREZPLAČEN PREIZKUS
- ◆ 45 TOČK KONTROLE NA VOZILU
- ◆ TEHNIČNO KONTROLNO VOZILA PO 2000 PREVOŽENIH KILOMETRIH
- ◆ POMOČ NA CESTI, VLEKO ALI POPRAVILO
- ◆ 3 MESEČNO TEHNIČNO GARANCIJO

LEGENDA:
- G. VOZILU Z GARANCIJO
- K. KLIMA
- SV. SERVO VOLAN
- CZ. CENTRALNO ZAKLEPANJE
- R. RADIO
- ES. ELEKTR. DVIG STEKEL
- AIR. AIRBAG

Vse za vaš avto na enem mestu:

- Prodaja vozil Renault
- Vzdrževanje vozil
- Najem vozil
- Vleka vozil
- Zavarovanje in registracija vozil
- Odkup in prodaja rabljenih vozil
- Tehnični pregledi osebnih, tovornih in priklopnih vozil

REMONTE D.D. KRANJ

SERVISNO PRODAJNI CENTER KRANJ, LJUBLJANSKA 22
Centrala: 04/20 15 240

BOLTEZ
Del. čas od 8. do 19. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.
Telefon: 04/20 14 050
www.boltez.si

Sava

www.gorenjskaonline.com

JAKA POKORA

VREMENSKA NAPOVED ZA GORENJSKO

AGENCIJA RS ZA OKOLJE, Urad za meteorologijo

TOREK	SREDA	ČETRTEK
od 13 °C do 30 °C	od 14 °C do 31 °C	od 15 °C do 32 °C

Danes, v torek, sredo in četrtek bo sončno in postopno topleje. V četrtek zvečer lahko nastane v gorah kakšna vročinska nevihta.

Kovaški šmaren v Kropi

Krope ni mogoče pozabiti

Kovaški šmaren v Kropi, šesti po vrsti, ki ga pripravlja Turistično društvo Kropa, ima svoje korenine v letu 1705, ko je sedem fantičev v gozdu tik nad Kropo našlo sliko sv. Marije kroparske Matere Božje. Na tem mestu je bila v njeno čast postavljena cerkev in datum njene postavitve, 2. julij je postal praznik, Kovaški šmaren, praznik vseh Kroparjev.

Kropa - Praznik, ki je pomenil tudi oddih za kovače in kovačice, rudarje in oglarje kot tudi za fužinarje od vsakdanjega trdega kovaškega dela. Danes pa je Kovaški šmaren prerasel v najpomembnejšo kroparsko prireditev, katere glavni namen je prikaz kovaškega vsakdana nekdanje Krope. Krope, ki je v svoji 700 let trajajoči zgodovini z ognjem in železom oblikovala svojevrstno komunio, ki jo s ponosom imenujejo zibelko kovaštva. Na Kovaški šmaren zato turistično društvo s pomočjo občine Radovljica, Muzejev radovljiške občine, LTO, Športnega društva Kropa, gasilskega dru-

Bojan Gašperšič

štva, krajevne skupnosti, kulturnega društva Kropa pripravi vrsto zanimivih prikazov ročne kovanja, kovaške kolonije, likovne delavnice, kroparske štorije in modrovanje starega Kroparja po zapiskih umetnega kovača Joža Bertoncija, kulturni program s pevci iz Radiš na Koroškem, športne igre...

Kovaški šmaren je vključen v mednarodni projekt Venerina pot,

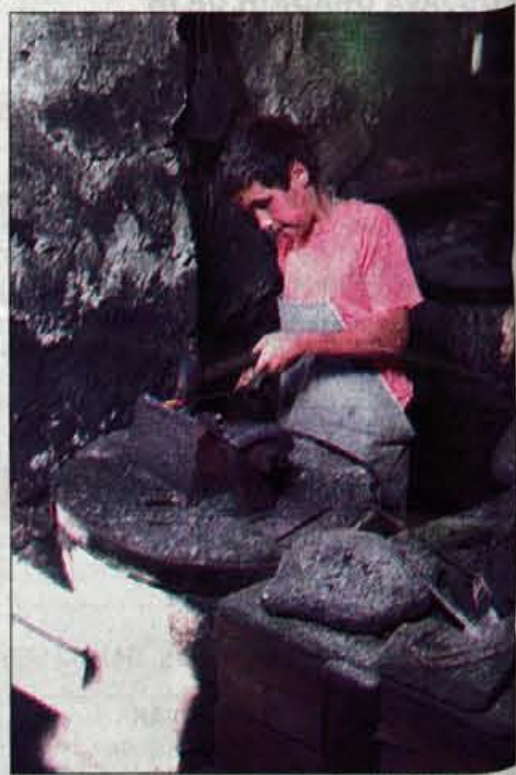
ki združuje gradove in srednjeveška mesta Nemčije, Avstrije, Češke, Slovenije in Italije.

S kovaško kolonijo želijo spodbuditi in ohraniti kovaške veščine, letošnja kolonijo so podprli in omogočili Gorenjska Banka Kranj, Merkur Kranj in UKO Kropa. Otroci so risali, dvanajst kovačev in pomočnikov pa je kovalo po zamislih likovnih umetnikov, arhitektov in oblikovalcev.

V UKO Kropa, ki je odprla duritisočem obiskovalcev, ki so prihajali v Kropo, je minulo soboto kovač, Kropar Anton Smrekar dopolnil natančno 30 let delovne dobe. Anton Smrekar nam je de-

Kovač Anton Smrekar

Mali Tine v vigenjcu Vice že kuje...

Zabavne kmečke igre

Lom pod Storžičem - Športno društvo Lom je minulo soboto organiziralo prireditev kmečko-vaških iger, na kateri so poleg domače ekipe sodelovale še ekipe Jezerskega, Jelendola in Podljubelja. Prav domača ekipa pa se je na koncu veselila zmage in nagrade, hrane v vrednosti 10 000 SIT.

Že zgodaj popoldne se je pred domom krajanov v Lomu pod Storžičem zbrala množica ljudi, in sicer na tradicionalnem srečanju štirih dolin z naslovom "Prav fletno se bomo imeli". Popoldne so se tako med seboj udarile štiri ekipe, ki so v različnih igrah skušale prikazati kar največ motoričnih sposobnosti, fizične pripravljenosti, borbenosti, iznajdljivosti... Na koncu so slavili domači-

ni, sledili so Podljubeljčani, na tretjem mestu je pristala ekipa Jelendola, zadnja, z istim številom točk kot tretjeuvrščena, a eno zmago manj, pa je bila ekipa Jezerskega. Čeprav je bilo med ekipami čutili veliko tekmovalnosti, želje po zmagi in požrtvovalnosti, pa je kljub temu vse skupaj potekalo v sproščeni in prijateljski atmosferi.

Ekipe, sestavljene iz osmih čla-

nov, so se med seboj pomerile v več igrah. Tako so npr. člani ekip morali pokazati, kako hitri in iznajdljivi so pri košenju in grabljenju trave, kako spretni so pri zajemanju vode iz čebra, na programu pa je bila tudi igra imenovana Kdor ne skače ni Slovenec. Pri slednji so se morali vsi člani ekipe izkazati v skakanju z vrečami. Takšne in podobne igre so nekaterim tekmovalcem povzročale več, spet drugim manj težav, ob vseh njihovih napakah in nerodnih padcih pa so se gledalci zabavali in dodobra nasmejali. Vse ekipe so imele tudi svoje zveste navijače, ki so s plakati, zastavami, predvsem pa z bučnim navijanjem vseskozi podpirali in spodbujali svoje sovaščane. Še dodatno pa je obiskovalce ogrela predvsem narodnozabavna glasba, ob kateri so mnogi prepevali in uživali že med samim tekmovalcem. Vse skupaj pa se je nadaljevalo tudi po končanem tekmovalstvu, ko je za družabno srečanje skrbel ansambel Zarja.

Prijetno sobotno druženje ljudi vseh starosti je zagotovo zadosten razlog za ohranjanje tradicije tudi v prihodnosti, tekmovalci pa si s tem pridobijo priložnosti za ponovne zmage.

Nika Kladnik, foto: Tina Dokl

jal, da se pri ročnem kovanju ni prav nič spremenilo, edino, kar so kupili je hidravlično kladivo. Delajo po naročilu, največ je zaščitnih ograj, svečnikov, podstavkov - po naročnikovih zamislih. Delo je težko, zelo naporno, oglušujoče, ampak Anton je kovač in kovač bo za zmeraj ostal...

Bojan Gašperšič, predsednik Turističnega društva Kropa: "Vsako leto je veliko obiskovalcev, potrudimo se po najboljših močeh, da je Kroparski šmaren raznolik, privlačen in da se ohranjajo stari običaji. Upam, da nam to uspeva..."

Pa še kako! Že dopoldne je bilo v Kropi ogromno ljudi, še več po-

poldne in zvečer. Minilo je že celo stoletje, odkar so kolesa zgodovine ustavila mehove in pogostila ognje kovaške Krope. Utihnili so udarci kladiv in zaukazano je bilo "nehavanje". A ostali so tradicija, kultura, običaji in govor kot simboli starodavne fužinarske Krope, ki se ne pozabijo.

Darinka Sedež

Novorojenčki

V obeh gorenjskih porodnišnicah se je v preteklem tednu rodilo 33 otročičkov, in sicer v Kranju 27 in na Jesenicah 6.

V **kranjski porodnišnici** je 27 mamic povilo svoje novorojenčke. 11 jih je rodilo deklice in 16 dečke. Na prvem tehtanju je bila najtežja deklica, ki je tehtala 4.340 gramov, najlažji pa je bil deček z 2.800 grammi.

V **jesenjski porodnišnici** je prvič na ves glas zajokalo 6 otročičkov, od tega 4 deklice in 2 dečka. Kazalec na tehtnici je 3.010 gramov pokazal najlažji deklici, najtežjemu dečku pa 3.470 gramov.

Danes izšle Novice izpod Krvavca

Brezplačno za občanke in občane občine Cerklje

Danes izšla Kranjčanka

Brezplačno za občanke in občane občine Kranj

LOTO
IZZREBANE ŠTEVILKE 27 KROGA, z dne 7.7.2002
13, 15, 18, 26, 27, 28, 33 in dodatna 25
Izzrebana LOTKO številka: 417552
V 28. krogu je predviden sklad za SEMMICO 80 milijonov SIT
za dobiček LOTKO 17 milijonov SIT

20. tradicionalna kranjska noč
31.7. do 4.8. 2002
Mercator
GLAS
Organizatorji: SO FOM, Izvajalec: Zavod mladini, Prireditev omogoča: Mestna občina Kranj